

SPRAWOZDANIE
Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA
ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2013 R.

INFORMACJA O WYKONANIU BUDŻETÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

RADA MINISTRÓW

Warszawa

2014

Wprowadzenie	5
I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego	10
1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	12
2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	20
2.1. Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	23
2.2. Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego	24
3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	25
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego ...	26
5. Wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego	29
 II. Wykonanie budżetów gmin	
1. Dochody gmin	32
1.1. Struktura dochodów	32
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	33
1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy	35
1.2.2. Subwencja ogólna	37
1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	39
1.2.4. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	41
1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	44
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	46
1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	48
1.2.8. Pozostałe dotacje celowe	51
1.3. Dochody według działów	53
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	55
2. Wydatki gmin	56
2.1. Struktura wydatków	56
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	57
2.3. Wydatki według działów	58
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów	60
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	62
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	64

3. Wynik budżetów gmin	65
4. Przychody i rozchody gmin	66
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin.....	68
6. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych ..	70
7. Wydzielony rachunek dochodów gminnych jednostek budżetowych	72
 III. Wykonanie budżetów powiatów	
1. Dochody powiatów	74
1.1. Struktura dochodów	74
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	75
1.2.1. Subwencja ogólna	76
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	77
1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	79
1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	82
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	84
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	87
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe	89
1.3. Dochody według działów	90
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	92
2. Wydatki powiatów	93
2.1. Struktura wydatków	93
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	94
2.3. Wydatki według działów	95
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów	97
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	98
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	100
3. Wynik budżetów powiatów	100
4. Przychody i rozchody powiatów	101
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów	102
6. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych	104
7. Wydzielony rachunek dochodów powiatowych jednostek budżetowych ..	105
 IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu	
1. Dochody miast na prawach powiatu	107

1.1. Struktura dochodów	107
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	108
1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy	110
1.2.2. Subwencja ogólna	112
1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	113
1.2.4. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	115
1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	118
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	120
1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	122
1.2.8. Pozostałe dotacje celowe	125
1.3. Dochody według działów	127
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	128
2. Wydatki miast na prawach powiatu	129
2.1. Struktura wydatków	129
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	130
2.3. Wydatki według działów	131
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów	133
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	134
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	136
3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu	136
4. Przychody i rozchody miast na prawach powiatu	137
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu	138
6. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu	140
7. Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych miast na prawach powiatu	141
 V. Wykonanie budżetów województw	
1. Dochody województw	143
1.1. Struktura dochodów	143
1.2. Dochody według źródeł pochodzenia	144
1.2.1. Subwencja ogólna	145
1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe	146

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich	148
1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	150
1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	151
1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	154
1.2.7. Pozostałe dotacje celowe	157
1.3. Dochody według działów	159
1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca	161
2. Wydatki województw	161
2.1. Struktura wydatków	161
2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków	163
2.3. Wydatki według działów	164
2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów	165
2.3.2. Wydatki majątkowe według działów	166
2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca	168
3. Wynik budżetów województw	169
4. Przychody i rozchody województw	169
5. Zobowiązania według tytułów dłużnych województw.....	170
6. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych	172
7. Wydzielony rachunek dochodów wojewódzkich jednostek budżetowych	173
 VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środków z budżetu państwa na współfinansowanie oraz płatności z budżetu środków europejskich	 175
 VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego	 180

Spis tablic

Wprowadzenie

Podstawę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w roku 2013 stanowiły:

- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.).

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określa:

- źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów,
- zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Istotnym źródłem dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Wielkość udziału we wpływach z podatku PIT w latach 2012 i 2013 przedstawia się następująco:

	2012	2013
Gminy	37,26%	37,42%
Powiaty	10,25%	10,25%
Województwa	1,60%	1,60%
RAZEM	49,11%	49,27%

Ustalona na 2013 r. wielkość udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego (PIT) była wyższa o 0,16 punktu procentowego od udziału ustalonego na 2012 r. (37,26%).

Wskaźnik udziału gmin we wpływach z podatku PIT, określony w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wynosi docelowo 39,34%, z zastrzeżeniem art. 89 ustawy. Zgodnie z regulacją art. 89 udział gmin we wpływach z podatku PIT zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju. Wskaźnik ten ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego,

przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

W 2013 r. wielkość udziału gmin we wpływach z podatku PIT wyniosła 37,42%.

Wskaźnik udziału we wpływach z CIT w 2013 r., w porównaniu, do wskaźnika obowiązującego w roku 2012, nie uległ zmianie i przedstawia się następująco:

	2012	2013
Gminy	6,71%	6,71%
Powiaty	1,40%	1,40%
Województwa	14,75%	14,75%
RAZEM	22,86%	22,86%

Rok 2013 był ostatnim rokiem obowiązywania przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych w zakresie ograniczenia limitu zadłużenia dla jednostek samorządu terytorialnego.

Przepisy te określały, że łączna kwota przypadających w roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych gwarancji i poręczeń nie może przekroczyć 15% planowanych dochodów, natomiast dług jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekroczyć 60% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym.

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w 2013 r. jednostki samorządu terytorialnego obowiązane były stosować zasadę zrównoważenia budżetu jednostek samorządu terytorialnego w części bieżącej, zgodnie z którą organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, będące nadwyżką środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, z zastrzeżeniem przypadku realizacji zadań bieżących ze środków UE i EFTA. Wówczas, wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną

z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków UE i EFTA, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

W 2013 r. jednostki samorządu terytorialnego sporządzały uchwały budżetowe i wieloletnie prognozy finansowe, zgodnie z przepisami określonymi w ustawie o finansach publicznych, z uwzględnieniem zmian w przepisach prawa, wprowadzonych między innymi ustawą z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. poz. 1456).

Regulacje zawarte w tej ustawie wprowadziły dla jednostek samorządu terytorialnego, które przekształcają samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej i planują spłatę ich zobowiązań z tego tytułu, czasowe preferencje, które dotyczą zarówno zasady zrównoważenia części bieżącej budżetu jednostki samorządu terytorialnego, indywidualnego limitu spłaty zobowiązań, jak i limitu 60% długu jednostki samorządu terytorialnego.

Rok 2013 był pierwszym rokiem, w którym wprowadzono jednolitą formę dokumentu elektronicznego do przekazywania danych zawartych w wieloletnich prognozach finansowych, sporządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Regionalne izby obrachunkowe przekazują Ministrowi Finansów, w formie dokumentu elektronicznego, dane zawarte w projektach wieloletnich prognoz finansowych oraz wieloletnie prognozy wraz z wynikami rozstrzygnięć nadzorczych. Wprowadzenie tej regulacji przyczyniło się do usprawnienia przekazywania danych przez jednostki samorządu terytorialnego do regionalnych izb obrachunkowych i przez regionalne izby obrachunkowe do Ministerstwa Finansów.

Uregulowano również kwestie wieloletnich przedsięwzięć, załączanych do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. W wykazie przedsięwzięć wieloletnich jednostki samorządu terytorialnego ujmują wieloletnie programy, projekty lub zadania, w tym związane z programami finansowanymi z udziałem środków unijnych oraz umowami o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. miała także wpływ znowelizowana ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399). Zgodnie z przepisami tej ustawy, poza obowiązkiem gospodarowania odpadami, gminy zostały zobowiązane do określenia w drodze uchwały górnych stawek opłat, wnoszonych przez właścicieli nieruchomości za gospodarowanie odpadami. Opłaty te stanowią dochód gminy.

Miasto na prawach powiatu – na podstawie art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną – sporządza jeden budżet.

Uchwała budżetowa miasta na prawach powiatu określa poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gmin, powiatów oraz rodzajów wydatków przewidzianych na zadania realizowane przez gminy i powiaty.

W związku z powyższym, analogicznie jak w latach 1999–2012, zaprezentowano w opracowaniu część danych dotyczących dochodów miast na prawach powiatu w podziale na część gminną i powiatową.

Z dniem 1 stycznia 2013 roku, na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie przywrócenia miastu Wałbrzych statusu miasta na prawach powiatu oraz ustalenia granic powiatu wałbrzyskiego, miasto Wałbrzych zyskało status miasta na prawach powiatu i od 2013 roku dane dotyczące dochodów i wydatków oraz zobowiązań miasta Wałbrzych ujmowane są w części dotyczącej miast na prawach powiatu.

Podstawowym źródłem danych, dotyczących wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r., były sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków oraz zobowiązań tych jednostek, sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) i w terminach określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247, z 2013 r. poz. 1344).

Zgodnie z przepisami tych rozporządzeń, wszystkie jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują do Ministerstwa Finansów, raz na kwartał, sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków budżetowych w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf, sprawozdania o nadwyżce/deficycie budżetowym, sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

Sprawozdania te jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Ministerstwa Finansów – za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych – w formie elektronicznej, jako pliki określonego formatu o zdefiniowanej strukturze.

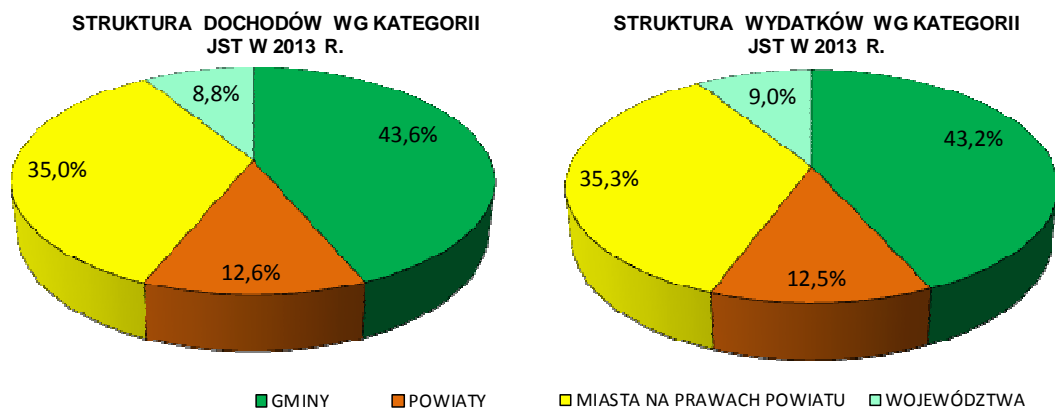
We wszystkich tablicach zbiorczych prezentowane są dane, zestawione na podstawie sprawozdań rocznych, otrzymanych przez Ministerstwo Finansów od jednostek samorządu terytorialnego, obejmujących jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe (działające na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych), rachunki dochodów i wydatków, o których mowa w art. 223 ust.1 ustawy o finansach publicznych¹.

W części opisowej, dotyczącej dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, wykorzystano dane ze sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

¹ Dane liczbowe zostały opracowane w oparciu o sprawozdania jednostek samorządu terytorialnego za 2013 rok według stanu na dzień 28 marca 2014 roku oraz o dane z wieloletnich prognoz finansowych JST na lata 2013-2016 według stanu bazy na dzień 20 listopada 2013 roku.
Dane te nie uwzględniają korekt nadesłanych w późniejszym terminie. Wielkości ujęto w zaokrągleniu do tysiąca złotych, na skutek czego powstały niewielkie rozbieżności w prezentowanych danych liczbowych.

I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego

W 2013 r. jednostki samorządu terytorialnego zrealizowały dochody ogółem w wysokości 183.458.281 tys. zł, tj. 96,9% planu rocznego, wydatki w wysokości 183.838.643 tys. zł, tj. 92,8% planu. Budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się deficytem w wysokości 380.363 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 8.822.133 tys. zł.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem, zrealizowanych w 2013 r. przez jednostki samorządu terytorialnego, dochody ogółem gmin i miast na prawach powiatu stanowiły 78,6% dochodów ogółem zrealizowanych przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego natomiast ich wydatki ogółem stanowiły 78,5% wszystkich wydatków finansowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego ogółem oraz na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów z udziałem środków unijnych prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4 : 3)	Struktura	Dynamika (4 : 2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	177 413 491	189 335 572	183 458 281	96,9		103,4
w tym:						
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych	17 078 431	18 793 268	16 012 855	85,2	100,0	93,8
z tego:						

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4 : 3)	Struktura	Dynamika (4 : 2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Gminy	5 873 046	5 438 921	4 359 466	80,2	27,2	74,2
Powiaty	1 341 316	1 496 047	1 257 894	84,1	7,9	93,8
Miasta na prawach powiatu	5 524 420	5 657 540	5 000 497	88,4	31,2	90,5
Województwa	4 339 649	6 200 760	5 394 998	87,0	33,7	124,3
Wydatki ogółem	180 459 271	198 157 705	183 838 643	92,8		101,9
w tym:						
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych	20 658 318	24 119 810	20 060 277	83,2	100,0	97,1
z tego:						
Gminy	7 138 501	7 346 049	6 002 583	81,7	29,9	84,1
Powiaty	1 397 589	1 664 149	1 323 638	79,5	6,6	94,7
Miasta na prawach powiatu	7 139 969	7 937 732	6 662 988	83,9	33,2	93,3
Województwa	4 982 260	7 171 880	6 071 068	84,7	30,3	121,9
<i>udział dochodów na programy i projekty unijne w dochodach ogółem</i>	9,6	9,9	8,7	-	-	-
<i>udział wydatków na programy i projekty unijne w wydatkach ogółem</i>	11,4	12,2	10,9	-	-	-

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych stanowiły 8,7% ich dochodów ogółem, natomiast wydatki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych stanowiły 10,9% ich wydatków ogółem.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z finansowaniem i współfinansowaniem programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także finansowanie i współfinansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz płatności, których źródłem jest budżet środków europejskich zostały wykonane w wysokości 16.012.855 tys. zł i w porównaniu do 2012 r., były niższe o 6,2%.

Jednostki samorządu terytorialnego wykonały wydatki na finansowanie programów i projektów ze środków UE, na współfinansowanie programów i projektów unijnych, stanowiące krajowy wkład publiczny oraz wydatki w ramach płatności budżetu środków europejskich w wysokości 20.060.277 tys. zł i w porównaniu do 2012 r., były niższe o 2,9%.

Wykonanie w 2013 roku tych dochodów i wydatków niższych niż w 2012 r. wynika z zaawansowania realizacji projektów i programów w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013.

W 2013 r. tylko w województwach wykonane dochody i wydatki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych były wyższe niż w 2012 r., odpowiednio o 24,3% i 21,9%.

Dochody i wydatki bez środków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wg kategorii jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem	177 413 491	189 335 572	183 458 281	96,9	103,4
Dochody bez dochodów na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych	160 335 060	170 542 304	167 445 426	98,2	104,4
z tego:					
Gminy	72 534 431	77 218 521	75 683 952	98,0	104,3
Powiaty	21 181 587	22 064 274	21 819 669	98,9	103,0
Miasta na prawach powiatu	55 722 600	60 593 941	59 216 086	97,7	106,3
Województwa	10 896 442	10 665 567	10 725 719	100,6	98,4
Wydatki ogółem	180 459 271	198 157 705	183 838 643	92,8	101,9
Wydatki bez wydatków na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych	159 800 953	174 037 895	163 778 367	94,1	102,5
z tego:					
Gminy	71 352 919	78 601 930	73 439 949	93,4	102,9
Powiaty	21 078 935	22 671 568	21 592 909	95,2	102,4
Miasta na prawach powiatu	56 590 846	61 630 991	58 289 572	94,6	103,0
Województwa	10 778 253	11 133 406	10 455 937	93,9	97,0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

W 2013 r. jednostki samorządu terytorialnego wykonały dochody ogółem wyższe o 3,4% w porównaniu do dochodów wykonanych w 2012 r.

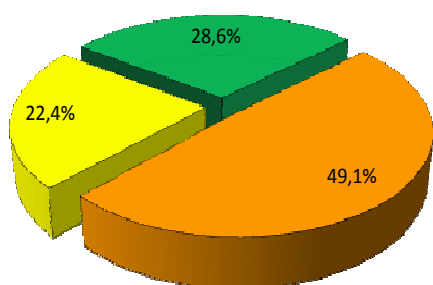
Dochody zrealizowane przez gminy, powiaty, miasta na prawach powiatu i województwa w latach 2012 - 2013 prezentuje tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY	78 407 477	82 657 443	80 043 418	96,8	102,1
POWIATY	22 522 904	23 560 321	23 077 563	98,0	102,5
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	61 247 019	66 251 481	64 216 583	96,9	104,8
WOJEWÓDZTWA	15 236 091	16 866 327	16 120 717	95,6	105,8
OGÓŁEM JST	177 413 491	189 335 572	183 458 281	96,9	103,4

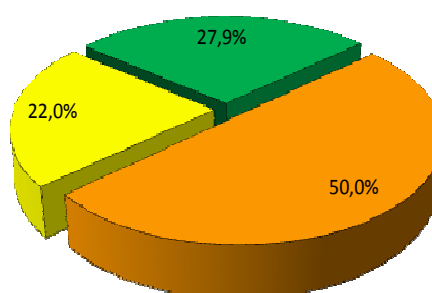
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Najwyższa dynamika wykonanych dochodów była w województwach (105,8%).

STRUKTURA DOCHODÓW JST w 2012 R.

STRUKTURA DOCHODÓW JST w 2013 R.

■ Dochody własne ■ Dotacje ogółem ■ Subwencja ogólna

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. dochody własne stanowiły 50%.

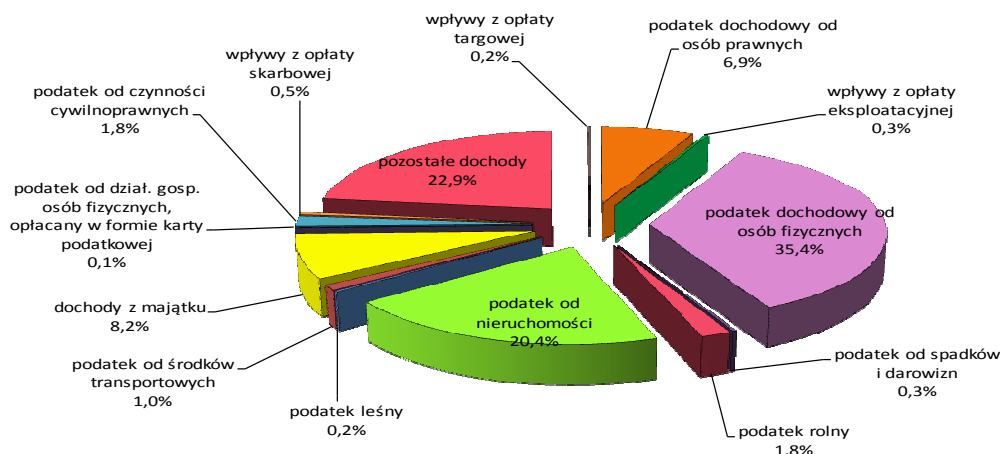
Wykonanie i dynamikę dochodów jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, z tego:	177 413 491	189 335 572	183 458 281	96,9	103,4
Dochody własne	87 091 254	94 717 301	91 800 309	96,9	105,4
Dotacje ogółem	39 664 686	43 423 245	40 400 883	93,0	101,9
Subwencja ogólna	50 657 550	51 195 026	51 257 088	100,1	101,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., najwyższą dynamiką charakteryzowały się dochody własne (105,4%).

STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH JST W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. największy udział miały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych - 35,4%.

Stosownie do art. 3 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych są dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego.

Wielkość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2013 r. i sposób ustalania omówiono szczegółowo we wprowadzeniu.

W 2013 roku na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 32.460.779 tys. zł.

W porównaniu do roku 2012, jednostki samorządu terytorialnego w roku 2013 otrzymały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wyższe o 5,3%.

Kolejnym istotnym źródłem dochodów własnych były dochody z podatku od nieruchomości, które w 2013 r. stanowiły 20,4% dochodów własnych, plan tych dochodów został zrealizowany w 100,6%, a wykonanie było wyższe o 6,4% od wykonania w 2012 r.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów jednostek samorządu terytorialnego przedstawiono w tabelach załączonych do sprawozdania.

Wykonanie subwencji ogólnej w 2013 r.

W 2013 r. na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 50.760.402 tys. zł (bez rezerw), co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach) i 101,3% kwot przekazanych na analogiczne cele w 2012 r.

Na powyższą kwotę subwencji ogólnej składały się:

- część oświatowa w wysokości	- 39.509.195 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości	- 8.974.039 tys. zł,
- część równoważąca w wysokości	- 1.527.315 tys. zł,
- część regionalna w wysokości	- 735.310 tys. zł,
- część rekompensująca w wysokości	- 14.543 tys. zł.

Część rekompensująca subwencji ogólnej, stosownie do ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840, z późn. zm.), przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

W 2013 r. tę część subwencji ogólnej otrzymały gminy oraz miasta na prawach powiatu (w części gminnej), uprawnione do otrzymania tej rekompensaty i wymienione w rozporządzeniu Ministra Gospodarki.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w budżecie państwa tworzy się rezerwę subwencji ogólnej przeznaczoną na dofinansowanie:

- 1) inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu,
- 2) utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu,

- 3) remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

Na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, rezerwą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa ta została w całości rozdysponowana w sposób uzgodniony z Ministrem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Środki zostały przekazane w pełnej wysokości do właściwych samorządów.

Środki z rezerwy, o której mowa wyżej, w łącznej wysokości 335.999 tys. zł, otrzymało 125 jednostek samorządu terytorialnego, z tego:

- 214.045 tys. zł otrzymały 32 miasta na prawach powiatu,
- 89.238 tys. zł otrzymały 82 powiaty,
- 32.716 tys. zł otrzymało 11 województw.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zwroty nienależnie otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego kwot części wyrównawczej, równoważącej i regionalnej subwencji ogólnej tworzą rezerwę subwencji przeznaczoną dla jednostek samorządu terytorialnego, którą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa ta jest dodatkowo zwiększana o nierozdzielone środki części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin. Zgodnie bowiem z art. 21a ust. 3 pkt 6 i ust. 4 pkt 6 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli wyliczona kwota części równoważącej subwencji ogólnej jest wyższa od kwoty należnej, wówczas gminy otrzymują kwoty należne, a pozostałe nierozdzielone środki zwiększają rezerwę, o której mowa wyżej.

Środki tej rezerwy zostały podzielone według zasad określonych w ustawie z dnia 13 grudnia 2013 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. poz. 1609), która to ustawa realizowała wyrok Trybunału Konstytucyjnego.

W 2013 r. środki rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zostały przeznaczone dla:

- gmin, w których dochody podatkowe za rok 2012 (ustalone dla gmin z uwzględnieniem art. 32 ust. 3 ww. ustawy), powiększone o część wyrównawczą i część równoważącą subwencji ogólnej ustalone na 2013 r. i pomniejszone o wpłaty, o których mowa w art. 29

ww. ustawy, ustalone na 2013 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca, były niższe od 80% wyliczonych w analogiczny sposób średnich dochodów wszystkich gmin, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju,

- gmin, które w 2013 r. dokonały wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin w wysokości wynikającej z art. 29 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i w których dochody podatkowe, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, przyjęte do wyliczenia wpłat na rok budżetowy były niższe od 2000% średnich dochodów podatkowych wszystkich gmin, w przeliczeniu na mieszkańca kraju,
- dla powiatów, które w 2012 r. otrzymały z budżetu państwa dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych z zakresu domów pomocy społecznej, proporcjonalnie do wysokości udziału dotacji otrzymanych przez powiat w łącznej kwocie dotacji na ten cel otrzymanych przez wszystkie powiaty,
- dla powiatów, które w 2013 r. w wyniku zdarzeń losowych poniosły straty w infrastrukturze komunalnej wyższe niż dochody własne wykonane w 2012 r.

Środki z ww. rezerwy subwencji ogólnej, w łącznej wysokości 160.687 tys. zł, po uzgodnieniu z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego zostały rozdysponowane w grudniu 2013 r. Otrzymało je 765 jednostek samorządu terytorialnego, z tego:

- 450 gmin otrzymało 81.020 tys. zł,
- 56 miast na prawach powiatu otrzymało 53.476 tys. zł,
- 259 powiatów otrzymało 26.191 tys. zł.

Wykonanie części oświatowej subwencji ogólnej w 2013 r.

Część oświatowa subwencji ogólnej ustalana jest na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), w szczególności na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek, a także dotowanie szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz przez osoby fizyczne.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustalana jest corocznie w ustawie budżetowej. Kwotę

przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych (art. 28 ust. 1).

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na 2013 r. ustalona została w wysokości 39.509.195 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 39.509.195 tys. zł, z tego dla:

- gmin	18.114.715 tys. zł,
z tego:	
gminom wiejskim	8.883.584 tys. zł,
gminom miejskim	3.329.371 tys. zł,
gminom miejsko-wiejskim	5.901.760 tys. zł,
- powiatów	8.024.326 tys. zł,
- miast na prawach powiatu	12.590.498 tys. zł,
- województw	779.656 tys. zł.

Wydzielona z kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2013 r., 0,4% rezerwa tej części subwencji w wysokości 158.039 tys. zł, w trakcie roku budżetowego uległa zwiększeniu do łącznej wysokości 170.634 tys. zł, tj. o kwotę 12.595 tys. zł uzyskaną w wyniku zmniejszenia części oświatowej subwencji ogólnej 72 jednostkom samorządu terytorialnego.

W świetle zapisów art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego rezerwą części oświatowej subwencji ogólnej dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego. Podział rezerwy tej części subwencji następuje nie później niż do dnia 30 listopada każdego roku.

Od roku 2013 od kwoty przeznaczonej na część oświatową subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego odlicza się 0,4% na rezerwę części oświatowej subwencji ogólnej.

Zgodnie z „Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013”, przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 21 marca 2013 r., Minister Finansów – na wniosek Ministra Edukacji Narodowej – rozdysponował dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego środki w wysokości 170.634 tys. zł (co stanowi 100% środków ww. rezerwy), z tego:

- gminom	82.726 tys. zł,
z tego:	
gminom wiejskim	43.881 tys. zł,
gminom miejskim	13.723 tys. zł,
gminom miejsko-wiejskim	25.122 tys. zł,
- powiatom	47.886 tys. zł,
- miastom na prawach powiatu	35.823 tys. zł,
- województwom	4.199 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań jednostek samorządu terytorialnego wynika, że wydatki wykonane w 2013 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 121,6%, przy czym poziom wydatków na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 70,0% - 80,0% - 1 jednostka,
- 80,0% - 90,0% - 19 jednostek,
- 90,0% - 100,0% - 166 jednostek,
- 100,0% - 110,0% - 600 jednostek,
- 110,0% - 120,0% - 692 jednostek,
- powyżej 120,0% - 1.331 jednostek.

Powyższe oznacza, iż ok. 80% wydatków bieżących przeznaczonych na realizację zadań oświatowych (z wyłączeniem przedszkoli ogólnodostępnych i dowożenia uczniów) przez jednostki samorządu terytorialnego finansowanych jest w ramach części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Należy zauważyć, że w 2013 r. 186 jednostek samorządu terytorialnego (tj. 6,6% jednostek samorządu terytorialnego) przeznaczyło środki otrzymane z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące na inne cele niż oświatowe.

Realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2013 r. kształtowała się średnio na poziomie 97,7% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 86,7% planu.

* * *

W ustawie budżetowej na rok 2013 w części 83, w poz. 76 została zaplanowana rezerwa celowa pn. „Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego” w wysokości 320.000 tys. zł, w grupie ekonomicznej „Dotacje i subwencje”. Po nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2013 kwota ta została zwiększona do 504.000 tys. zł, zgodnie z ustalonym w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 827) maksymalnym limitem wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na dotację celową na dofinansowanie zadań gmin w zakresie wychowania przedszkolnego w 2013 r.

Na podstawie dokonanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania podziału środków budżetu państwa przeznaczonych w roku 2013 na dotacje celowe dla gmin oraz stosownych wniosków wojewodów, decyzjami Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na 2013 r., zostały uruchomione środki w łącznej wysokości 503.606 tys. zł z przeznaczeniem na udzielenie gminom dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie wydatków bieżących związanych z realizacją zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w 2013 r.

2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

W 2013 r. jednostki samorządu terytorialnego wykonały wydatki ogółem w wysokości 183.838.643 tys. zł.

Wykonanie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY					
Wydatki ogółem	78 491 419	85 947 979	79 442 533	92,4	101,2
w tym: wydatki majątkowe	14 185 382	15 809 363	13 172 235	83,3	92,9
POWIATY					
Wydatki ogółem	22 476 524	24 335 717	22 916 546	94,2	102,0
w tym: wydatki majątkowe	2 801 246	3 372 878	2 854 113	84,6	101,9
MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
Wydatki ogółem	63 730 815	69 568 724	64 952 560	93,4	101,9
w tym: wydatki majątkowe	12 677 406	14 556 084	12 418 060	85,3	98,0

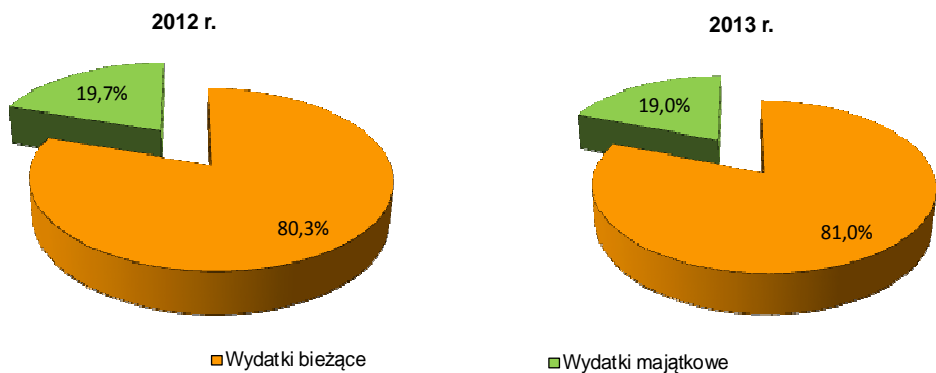
Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WOJEWÓDZTWA					
Wydatki ogółem	15 760 513	18 305 286	16 527 004	90,3	104,9
w tym: wydatki majątkowe	5 952 445	7 534 863	6 562 299	87,1	110,2
OGÓŁEM JST					
Wydatki ogółem	180 459 271	198 157 705	183 838 643	92,8	101,9
w tym: wydatki majątkowe	35 616 479	41 273 188	35 006 707	84,8	98,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. były wyższe, w porównaniu do zrealizowanych wydatków w 2012 r., o 1,9%, a wydatki majątkowe były niższe o 1,7%.

W województwach i powiatach wydatki majątkowe wykonane w 2013 r. były wyższe od wydatków majątkowych tych jednostek wykonanych w 2012 r. odpowiednio o 10,2% i 1,9%.

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM JST

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w strukturze wykonanych wydatków ogółem wydatki majątkowe stanowiły 19,0% a wydatki bieżące 81,0%.

Udział wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego w latach 2012-2013 przedstawia poniższa tabela:

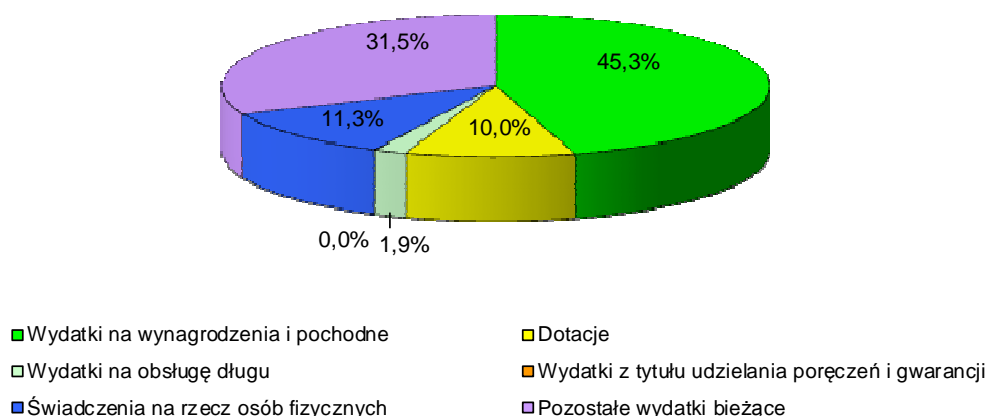
Wyszczególnienie	2012	2013
	(% %)	
1	2	3
GMINY	18,1	16,6
POWIATY	12,5	12,5
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	19,9	19,1
WOJEWÓDZTWA	37,8	39,7
OGÓŁEM JST	19,7	19,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Najwyższy udział wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem w 2013 r. zanotowano w samorządach województw – 39,7%, najniższy udział w powiatach -12,5%.

Zgodnie z art. 236 ustawy o finansach publicznych, przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi.

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków bieżących w 2013 r. najwyższy udział - 45,3% stanowiły wynagrodzenia i pochodne.

Wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego według głównych kierunków ich rozdysponowania.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki bieżące, z tego:	144 842 792	156 884 517	148 831 937	94,9	102,8
Wydatki na wynagrodzenia	56 148 947	57 931 001	56 973 205	98,3	101,5
w tym: wynagrodzenia osobowe	50 711 804	52 203 133	51 440 359	98,5	101,4
Pochodne od wynagrodzeń	10 068 757	10 823 284	10 462 032	96,7	103,9
Dotacje	14 237 472	15 285 660	14 867 648	97,3	104,4
Wydatki na obsługę długu	3 489 527	3 364 513	2 833 455	84,2	81,2
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	60 640	294 630	53 645	18,2	88,5
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	16 219 142	17 254 672	16 782 517	97,3	103,5
Pozostałe wydatki	44 618 306	51 930 757	46 859 135	90,2	105,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. wydatki bieżące były wyższe o 2,8% niż wykonane w 2012 r., w tym okresie nastąpił spadek wydatków majątkowych o 1,7%.

2.1. Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego

Jednostki samorządu terytorialnego wykazują wydatki niewygasające zgodnie z art. 263 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2013 w odniesieniu do 2012 r. były niższe o 8,9%, co przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2012	2013	Dynamika (3:2)	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	180 459 271	183 838 643	101,9	100,0
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	1 423 170	1 296 116	91,1	0,7
w tym: wydatki związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych	491 875	455 888	92,7	0,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, stanowiły 0,7% wydatków ogółem. W porównaniu do 2012 r. wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, związane z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych, zmniejszyły się o 7,3%.

2.2. Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego

Na mocy ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim wprowadzono możliwość wyodrębniania w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki, o czym rozstrzyga rada gminy.

Zwrot części wydatków wykonanych przez gminy w ramach funduszu sołeckiego, jest realizowany na podstawie art. 2 ust. 4 ustawy o funduszu sołeckim, który stanowi, że gminy otrzymują z budżetu państwa zwrot, w formie dotacji celowej, części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w roku poprzedzającym rok budżetowy.

Kwestie dotyczące zwrotu części tych wydatków zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego, gdzie § 4 określa, że ich zwrot następuje na rachunek gminy w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku, w którym dokonano wydatków na podstawie wniosku gminy – w którym wykazane są wydatki wykonane według stanu na dzień 31 grudnia roku, za który składany jest wniosek.

Wniosek o zwrot gmina składa do właściwego miejscowo wojewody do dnia 31 maja roku następującego po roku, w którym dokonano wydatków.

Wydatki zrealizowane w 2013 r. przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach funduszu sołeckiego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	WYDATKI OGÓŁEM		Wydatki, zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego		Udział wydatków funduszu sołeckiego w wydatkach ogółem %%
	liczba jednostek	kwota (tys. zł)	liczba jednostek	kwota (tys. zł)	
1	2	3	4	5	6
GMINY					
z tego:	2413	79 442 533	1 169	250 014	0,3
gminy miejskie	240	17 639 242	5	348	0,0
gminy wiejskie	1571	35 028 601	771	160 100	0,5
gminy miejsko-wiejskie	602	26 774 690	393	89 565	0,3
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	66	64 952 560	0	0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wykazało 1.169 gmin na kwotę 250.014 tys. zł, co stanowiło 0,3% wydatków ogółem tych jednostek.

W 2013 r. wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wykazało o 29 gmin więcej i były one wyższe o 7,3% od wydatków wykonanych na ten cel w 2012 r.

Zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2013 r., gminy otrzymają w 2014 r. na podstawie wniosków o ich zwrot, złożonych do właściwego wojewody w terminie do 31 maja 2014 r.

3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

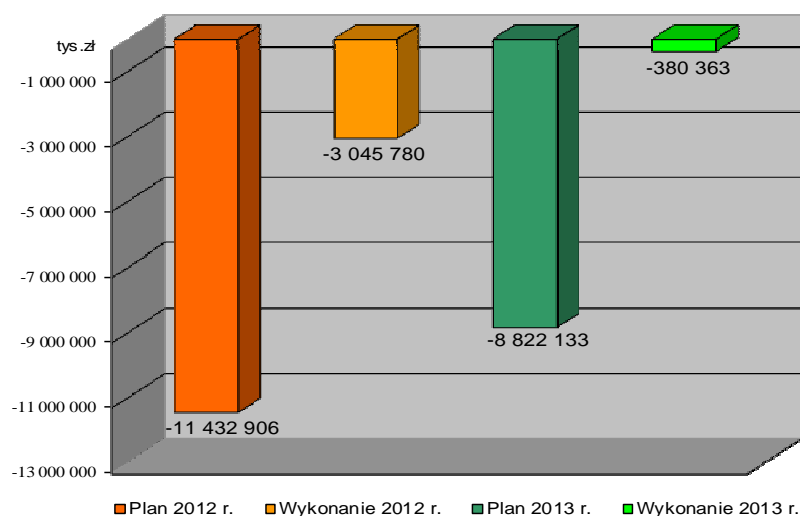
W 2013 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 380.363 tys. zł.

Wynik jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
JST OGÓŁEM	-3 045 780	-8 822 133	-380 363	4,3	12,5
GMINY	-83 942	-3 290 536	600 886	-	-
POWIATY	46 379	-775 396	161 016	-	-
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	-2 483 796	-3 317 243	-735 978	22,2	29,6
WOJEWÓDZTWA	-524 422	-1 438 958	-406 287	28,2	77,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

WYNIK BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W LATACH 2012-2013

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. deficytem zamknęły się budżety miast na prawach powiatu i województw natomiast budżety gmin i powiatów zamknęły się nadwyżką.

Relacja deficytu do dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. wyniosła 0,2%.

Jednostki samorządu terytorialnego w 2013 r., według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów JST					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
JST z nadwyżką budżetową	1 674	960	526	135	40	13
JST z deficytem budżetowym	1 135	688	272	92	45	38

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. (Min. Fin.)

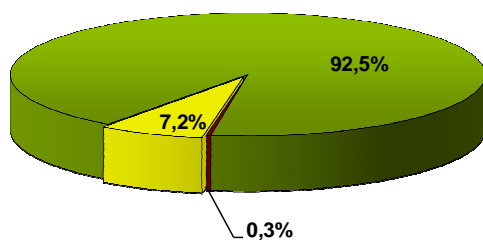
W 2013 r. budżety 59,6% jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się nadwyżką budżetową. Wśród jednostek, które wypracowały nadwyżkę, najliczniejszą grupę, podobnie jak w 2012 r., stanowiły jednostki o relacji nadwyżki do dochodów poniżej 10%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, które osiągnęły nadwyżkę wyniósł 88,8%.

Wśród jednostek samorządu terytorialnego z deficytem budżetowym w 2013 r. najliczniejszą grupę stanowiły jednostki o relacji deficytu do dochodów poniżej 10%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, których budżety zamknęły się deficytem wyniósł 84,6%.

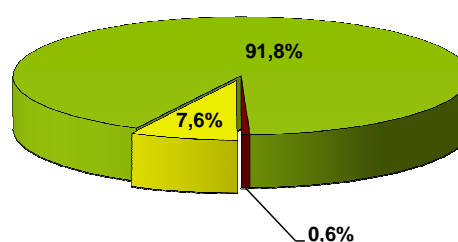
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego

W 2013 r. zobowiązania według tytułów dłużnych ogółem jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do 2012 r., wzrosły o 2,0%.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ JST W 2012 R.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ JST W 2013 R.

■ Papiery wartościowe
 ■ Kredyty i pożyczki
 ■ Wymagalne zobowiązania

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze zobowiązań ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. największy udział stanowiły kredyty i pożyczki (91,8%), ich udział w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 0,7 punktu procentowego.

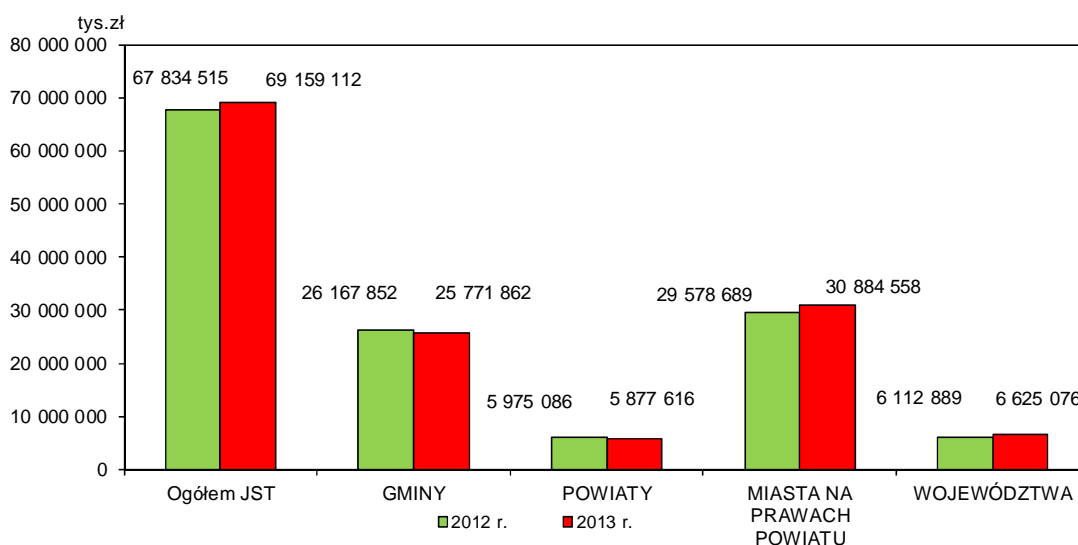
Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego w latach 2012 - 2013 zostały zestawione w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego		
	2012	2013	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych, w tym:	67 834 515	69 159 112	102,0
papiery wartościowe	4 881 260	5 259 399	107,7
w tym: długoterminowe	4 881 260	5 259 399	107,7
kredyty i pożyczki	62 716 461	63 504 469	101,3
w tym: długoterminowe	62 210 207	63 199 897	101,6
wymagalne zobowiązania	236 794	395 244	166,9
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	169 437	133 131	78,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. najwyższy wzrost zobowiązań był z tytułu wymagalnych zobowiązań (166,9%) i papierów wartościowych (107,7%), które w strukturze zobowiązań ogółem jednostek samorządu terytorialnego stanowiły odpowiednio 0,6% i 7,6%.

Zobowiązania poszczególnych kategorii jednostek samorządu terytorialnego w latach 2012 - 2013 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., w stosunku do 2012 r., najwyższy wzrost zadłużenia według tytułów dłużnych nastąpił w samorządach województw – o 8,4% i miastach na prawach powiatu – o 4,4%. Zmniejszyło się zadłużenie powiatów – o 1,6% i gmin o 1,5%.

Kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego zostały zestawione poniżej:

Wyszczególnienie	2012	2013	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST z tytułu kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, z tego:	6 435 266	10 213 805	158,7
GMINY	2 707 216	2 466 786	91,1
POWIATY	246 478	186 442	75,6
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	3 221 853	7 178 068	222,8
WOJEWÓDZTWA	259 719	382 509	147,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., w stosunku do 2012 r., zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego z tytułu kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych były wyższe o 58,7%. W 2013 r. zadłużenie na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych stanowiło 14,8% łącznej kwoty zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego.

Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. w zakresie dochodów, zadłużenia oraz relacji zadłużenia do zrealizowanych dochodów przedstawia tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem (w tys. zł)	183 458 281	80 043 418	23 077 563	64 216 583	16 120 717
Zadłużenie (w tys. zł)	69 159 112	25 771 862	5 877 616	30 884 558	6 625 076
w tym: zobowiązania wymagalne	395 244	165 219	2 091	57 832	170 102
Udział zobowiązań wymagalnych w kwocie zobowiązań ogółem (w %%)	0,6	0,6	0,0	0,2	2,6
Wskaźnik zadłużenia (relacja zadłużenia do dochodów wykonanych ogółem w %%)	37,7	32,2	25,5	48,1	41,1

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
1	2	3	4	5	6
Wskaźnik zadłużenia (relacja zadłużenia bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych do dochodów wykonanych ogółem w %%)	32,1	29,1	24,7	36,9	38,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. (Min. Fin.)

Wysokość wskaźnika zadłużenia bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, wyniosła dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego – 32,1%.

Liczbę jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. według poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek prezentuje tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
GMINY	2 413	2 307	317	483	489	494	345	148	31
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	66	66	3	5	21	6	18	12	1
POWIATY	314	308	50	83	73	48	32	18	4
WOJEWÓDZTWA	16	16	2	1	1	6	4	1	1
RAZEM	2 809	2 697	372	572	584	554	399	179	37

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. zadłużonych było 96% jednostek samorządu terytorialnego a wskaźnik zadłużenia (60% wykonanych dochodów) przekroczyło 37 jednostek – w tym 31 gmin, 4 powiaty, 1 miasto na prawach powiatu i 1 województwo.

5. Wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego

Od 2013 r. Ministerstwo Finansów otrzymuje dane z wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego, sporządzanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Dla jednostek samorządu terytorialnego istnieje obowiązek elektronicznego przekazywania uchwały i zarządzeń w sprawie wieloletniej prognozy finansowej lub jej zmiany.

Dane prognostyczne zawierające podstawowe kategorie finansowe występujące w jednostkach samorządu terytorialnego, m. in. dochody, wydatki, wynik, przychody, rozchody, kwota długu, podlegają przekazaniu (5 razy w ciągu roku) w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem systemu informatycznego.

Takie rozwiązanie pozwala na systematyczne pozyskiwanie informacji o prognozowanej sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego, co z kolei ułatwia bieżące monitorowanie poziomu dochodów, wydatków, deficytu i długu jednostek samorządu terytorialnego planowanego na rok budżetowy i trzy kolejne lata.

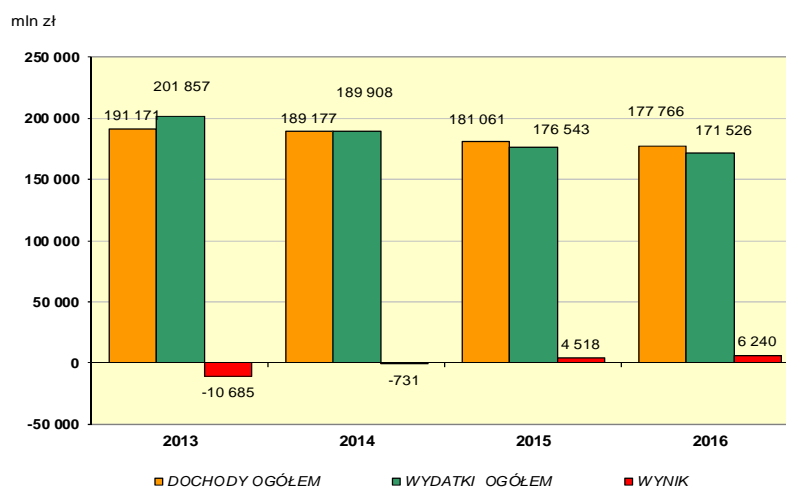
Dochody, wydatki i wynik według przyjętych uchwał jednostek samorządu terytorialnego na 2013 r. w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na lata 2013-2016 zaprezentowano w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2014/2013	2015/2014	2016/2015
	w tys. zł				w %		
DOCHODY OGÓŁEM	191 171 377	189 177 226	181 061 289	177 766 380	99,0	95,7	98,2
WYDATKI OGÓŁEM	201 856 735	189 907 884	176 543 445	171 525 960	94,1	93,0	97,2
WYNIK	-10 685 358	-730 659	4 517 844	6 240 420			

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2013-2016

Z danych zawartych w przyjętych uchwałach jednostek samorządu terytorialnego na 2013 r. w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na lata 2013-2016 wynika, iż jednostki te planowały na 2013 r. deficyt w wysokości 10.685.358 tys. zł, na 2014 r. deficyt w wysokości 730.659 tys. zł a od 2015 roku nadwyżkę odpowiednio w wysokości 4.517.844 tys. zł i w 2016 r. 6.240.420 tys. zł.

DOCHODY, WYDATKI, WYNIK JST wg uchwał WPF na 2013 r.

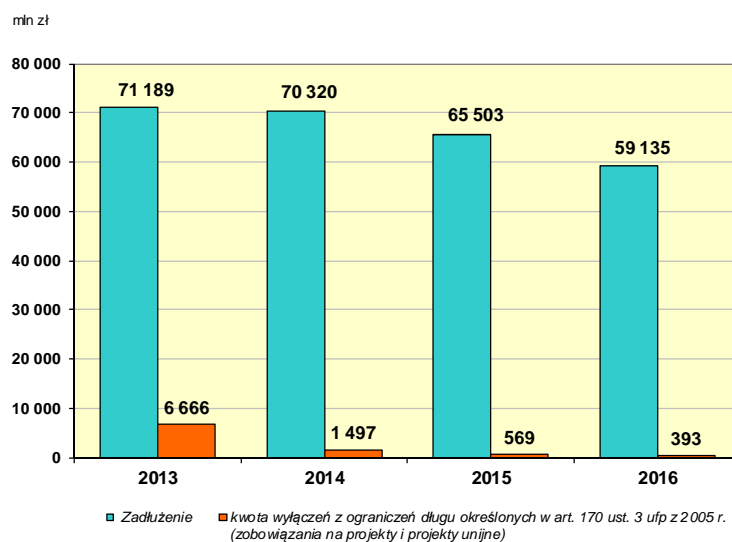
Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2013-2016

Zadłużenie według przyjętych uchwał jednostek samorządu terytorialnego terytorialnego na 2013 r. w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na lata 2013-2016 zaprezentowano w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2014/2013	2015/2014	2016/2015
	w tys. zł				w %		
Zadłużenie w tym:	71 188 709	70 319 759	65 502 938	59 135 026	98,8	93,2	90,3
kwota wyłączeń z ograniczeń długu określonych w art. 170 ust. 3 ufp z 2005r. (zobowiązania na projekty unijne)	6 665 894	1 497 402	569 151	392 667	22,5	38,0	69,0
Wskaźnik zadłużenia	37,2%	37,2%	36,2%	33,3%			
Wskaźnik zadłużenia bez środków z UE	33,8%	36,4%	35,9%	33,0%			

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2013-2016

ZADŁUŻENIE JST wg uchwał WPF na 2013 r.

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2013-2016

II. Wykonanie budżetów gmin

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Dochody	78 407 477	82 657 443	80 043 418	96,8	102,1
Wydatki	78 491 419	85 947 979	79 442 533	92,4	101,2
Wynik	-83 942	-3 290 536	600 886		
w tym: GMINY WIEJSKIE					
Dochody	34 447 858	36 525 651	35 367 526	96,8	102,7
Wydatki	34 191 470	38 135 976	35 028 601	91,9	102,4
Wynik	256 388	-1 610 324	338 926		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. gminy wykonały dochody w wysokości 80.043.418 tys. zł a wydatki w wysokości 79.442.533 tys. zł.

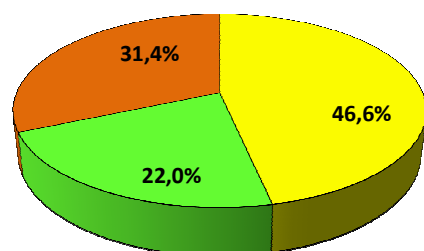
Budżety gmin przy planowanym deficycie w kwocie 3.290.536 tys. zł zamknęły się nadwyżką w łącznej kwocie 600.886 tys. zł, w tym nadwyżka w gminach wiejskich wynosiła 338.926 tys. zł.

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., dochody wykonane przez gminy były wyższe o 2,1% (w gminach wiejskich o 2,7%), natomiast wykonane wydatki w gminach były wyższe o 1,2% (w gminach wiejskich o 2,4%).

1. Dochody gmin

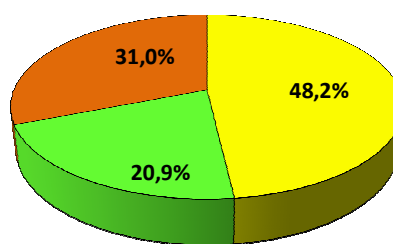
1.1. Struktura dochodów

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN W 2012 R.

■ Dochody własne ■ Dotacje ogółem

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN W 2013 R.

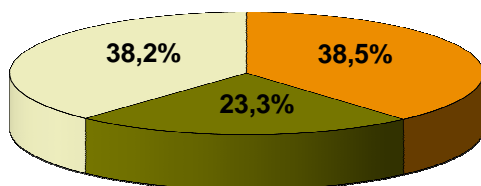
■ Subwencja ogólna

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

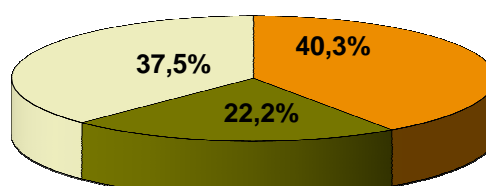
W 2013 r. w strukturze dochodów ogółem gmin, dochody własne stanowiły 48,2%, subwencja ogólna – 31,0%, zaś dotacje – 20,9%.

W 2013 r. w strukturze dochodów gmin wiejskich, dochody własne stanowiły 40,3%, subwencja ogólna – 37,5%, dotacje ogółem – 22,2%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN WIEJSKICH W 2012 R.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN WIEJSKICH W 2013 R.

■ Dochody własne ■ Dotacje □ Subwencja ogólna

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin wiejskich za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w porównaniu do 2012 r., w strukturze dochodów ogółem gmin zwiększył się udział dochodów własnych o 1,6 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 1,8 punktu procentowego), natomiast zmniejszył się udział subwencji ogólnej o 0,4 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 0,7 punktu procentowego) oraz udział dotacji ogółem o 1,1 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 1,1 punktu procentowego).

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Wykonanie i dynamikę dochodów gmin, według ich kategorii, prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Dochody ogółem, z tego:	78 407 477	82 657 443	80 043 418	96,8	102,1
Dochody własne	36 522 940	40 066 249	38 545 969	96,2	105,5
Dotacje ogółem	17 235 333	17 839 423	16 704 348	93,6	96,9
Subwencja ogólna	24 649 204	24 751 772	24 793 102	100,2	100,6
w tym:					
GMINY WIEJSKIE					
Dochody ogółem, z tego:	34 447 858	36 525 651	35 367 526	96,8	102,7
Dochody własne	13 267 902	14 915 406	14 267 081	95,7	107,5
Dotacje ogółem	8 036 962	8 368 471	7 838 364	93,7	97,5
Subwencja ogólna	13 142 993	13 241 774	13 262 081	100,2	100,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. dochody ogółem gmin zostały wykonane w wysokości 80.043.418 tys. zł, i były wyższe niż dochody ogółem wykonane w 2012 r. o 2,1%. Natomiast dochody własne wykonane w 2013 r., w stosunku do wykonanych dochodów w 2012 r., zwiększyły się w gminach o 5,5%.

Dochody gmin według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM,	78 407 477	82 657 443	80 043 418	96,8	100,0	102,1
z tego:						
DOCHODY WŁASNE,	36 522 940	40 066 249	38 545 969	96,2	48,2	105,5
z tego:						
podatek dochodowy od osób prawnych	789 001	688 877	742 675	107,8	0,9	94,1
podatek dochodowy od osób fizycznych	12 077 209	13 144 428	12 823 759	97,6	16,0	106,2
podatek rolny	1 516 915	1 656 132	1 634 904	98,7	2,0	107,8
podatek od nieruchomości	10 608 006	11 297 926	11 310 744	100,1	14,1	106,6
podatek leśny	224 406	225 431	225 461	100,0	0,3	100,5
podatek od środków transportowych	624 366	640 714	638 562	99,7	0,8	102,3
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	43 563	42 239	42 707	101,1	0,1	98,0
podatek od spadków i darowizn	126 097	112 028	111 649	99,7	0,1	88,5
podatek od czynności cywilnoprawnych	688 360	671 036	710 046	105,8	0,9	103,2
wpływy z opłaty skarbowej	203 030	216 271	201 242	93,1	0,3	99,1
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	211 187	289 046	275 600	95,3	0,3	130,5
wpływy z opłaty targowej	144 367	143 929	137 233	95,3	0,2	95,1
dochody z majątku	2 737 222	3 401 970	2 766 359	81,3	3,5	101,1
pozostałe dochody	6 529 211	7 536 222	6 925 030	91,9	8,7	106,1
DOTACJE OGÓŁEM	17 235 333	17 839 423	16 704 348	93,6	20,9	96,9
z tego:						
Dotacje celowe	12 764 240	13 498 637	13 184 537	97,7	16,5	103,3
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 471 092	4 340 786	3 519 811	81,1	4,4	78,7
SUBWENCJA OGÓLNA	24 649 204	24 751 772	24 793 102	100,2	31,0	100,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych gmin istotne źródła, to udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (33,3%) i podatek od nieruchomości (29,3%).

W 2013 r. plan dochodów z podatku od nieruchomości został zrealizowany w 100,1%, a wykonanie było wyższe, w porównaniu z wykonaniem w 2012 r., o 6,6%.

W 2013 r. wskaźnik udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w porównaniu do roku 2012, zwiększył się z 37,26% do 37,42%.

W 2013 r. na rachunki gmin przekazane zostały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 12.823.759 tys. zł, tj. o 6,2% wyższej niż w 2012 r.

Szczegółowy opis wyliczenia wielkości udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych na 2013 r. został zawarty we wprowadzeniu do sprawozdania.

Dochody gmin z tytułu podatku rolnego w 2013 r., w porównaniu do 2012 r., wzrosły o 7,8%. Dochody gmin z tytułu podatku rolnego w strukturze dochodów własnych gmin stanowiły 4,2%, a w gminach wiejskich 7,3% dochodów własnych tych gmin.

1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy

W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2013 r. do budżetów gmin nie wpłynęła kwota 4.013.250 tys. zł, co stanowiło 5,0% dochodów ogółem (wzrost o 0,2 punktu procentowego w stosunku do 2012 r.) i 10,4% dochodów własnych (wzrost o 0,1 punktu procentowego w stosunku do 2012 r.).

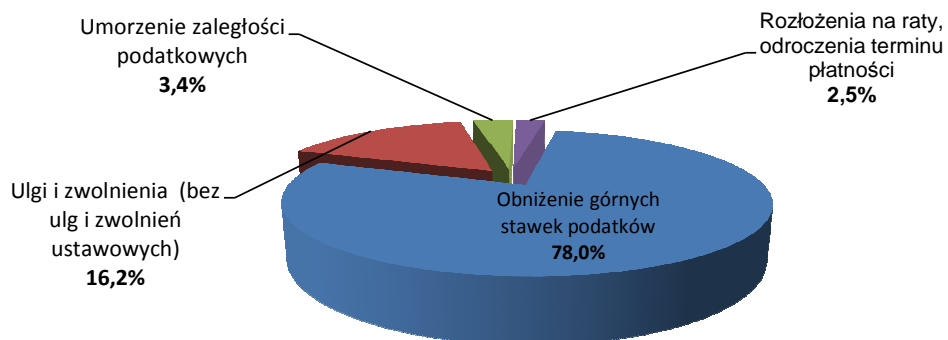
Skutki udzielonych przez gminy w 2013 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżen górnych stawek podatków oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie	Obniżenie górnych stawek podatków	Ulg i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenie zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności	Wskaźnik (3+4+5+6)/2
	tys. zł					%%
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	80 043 418	3 128 335	649 263	136 128	99 524	5,0
DOCHODY WŁASNE, w tym:	38 545 969	3 128 335	649 263	136 128	99 524	10,4
podatek rolny	1 634 904	649 680	2 777	11 516	3 936	40,9
podatek od nieruchomości	11 310 744	2 031 692	642 002	95 688	71 857	25,1

Wyszczególnienie	Wykonanie	Obniżenie górných stawek podatków	Ulgi i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenie zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności	Wskaźnik (3+4+5+6)/2
	tys. zł					%%
1	2	3	4	5	6	7
podatek leśny	225 461	1 632	411	379	27	1,1
podatek od środków transportowych	638 562	436 194	3 434	4 852	6 532	70,6
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	42 707	0	2	85	122	0,5
podatek od spadków i darowizn	111 649	0	6	5 181	7 097	11,0
podatek od czynności cywilnoprawnych	710 046	0	1	125	345	0,1
wpływy z opłaty skarbowej	201 242	0	0	8	0	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	275 600	0	20	31	857	0,3
wpływy z opłaty targowej	137 233	3 638	0	44	30	2,7
dochody z majątku	2 766 359	0	43	9	0	0,0
pozostałe dochody	6 925 029	5 499	568	18 210	8 721	0,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA UDZIELONYCH PRZEZ GMINY ULG W 2013 R.

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze udzielonych przez gminy w 2013 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżen górnych stawek podatków oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych 78,0% stanowiły obniżenia górnych stawek podatków.

W łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych, największy udział miały obniżenia stawek w podatku od nieruchomości (64,9%), w podatku rolnym (20,8%) i w podatku od środków transportowych (13,9%).

Największy udział w łącznej kwocie ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) miały w 2013 r. ulgi i zwolnienia w podatku od nieruchomości – 98,9%.

W 2013 r. najwięcej umorzeń zaległości podatkowych dokonano w podatku od nieruchomości, pozostałych dochodach i w podatku rolnym.

W łącznej kwocie rozłożeń na raty, odroczeń terminu płatności największy udział miał podatek od nieruchomości (72,2%), pozostałe dochody (8,8%), podatek od spadków i darowizn (7,1%) i podatek od środków transportowych (6,6%).

Łączna kwota udzielonych w 2013 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżień górnych stawek podatkowych oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w porównaniu do dochodów wykonanych z danego tytułu, wyniosła w podatku od środków transportowych – 70,6%, w podatku rolnym – 40,9%, w podatku od nieruchomości – 25,1% oraz w podatku od spadków i darowizn – 11,0%.

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla gmin subwencji wyrównawczej, uwzględniane były skutki – udzielonych przez właściwe organy gmin - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatków. W przeciwnym bowiem razie, budżet państwa refundowałby gminom skutki decyzji jej organów.

1.2.2. Subwencja ogólna

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie gminy otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną.

Subwencja ogólna dla gmin składa się z części: oświatowej, wyrównawczej i równoważącej oraz od 2005 r. części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin przeznaczonej na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

W 2013 r. na rachunki gmin przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej (bez rezerw) w wysokości 24.712.082 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach) i 100,7% analogicznych kwot przekazanych w 2012 r.

Na powyższą kwotę subwencji ogólnej składały się:

- część oświatowa w wysokości	- 18.114.715 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości	- 6.258.315 tys. zł,
- część równoważąca w wysokości	- 331.744 tys. zł,
- część rekompensująca w wysokości	- 7.308 tys. zł.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej na 2013 r. stanowiły dane ze sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych gminy za 2011 r., z uwzględnieniem korekt, złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych, w terminie do dnia 30 czerwca 2012 r. oraz dane o liczbie mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r., ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kwotę podstawową otrzymały gminy, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca był niższy od 92% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju (średni dochód podatkowy na 1 mieszkańca wynosił 1.276,32 zł).

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona była od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodów podatkowych gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymały gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r., była niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju (123 osoby na 1 km²), i w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy nie był wyższy od 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju (1.914,48 zł).

Część równoważąca subwencji ogólnej została rozdzielona między 1.566 gmin w sposób określony w art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin - przewidzianą w ustawie z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw - otrzymały gminy uprawnione do rekompensaty z tytułu wyrównania ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli

i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych. Część rekompensującą w 2013 r. otrzymało 13 gmin na łączną kwotę 7.308 tys. zł.

Ponadto, w 2013 r. gminy otrzymały środki z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Środki te, w łącznej wysokości 81.020 tys. zł zostały rozdysponowane między 450 gmin, w sposób uzgodniony z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Środki te zostały przeznaczone dla gmin, w których dochody podatkowe za rok 2012 (ustalone z uwzględnieniem art. 32 ust. 3 ww. ustawy), powiększone o część wyrównawczą i część równoważącą subwencji ogólnej ustalone na 2013 r. i pomniejszone o wpłaty ustalone na 2013 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca, były niższe od 80% wyliczonych w analogiczny sposób średnich dochodów wszystkich gmin, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju, a także dla gmin dokonujących wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin.

1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez gminy w 2013 r., przekazana została kwota 18.031.989 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich - 8.839.703 tys. zł,
- gmin miejskich - 3.315.648 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich - 5.876.638 tys. zł.

Od roku 2013 od kwoty przeznaczonej na część oświatową subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego odlicza się 0,4% na rezerwę części oświatowej subwencji ogólnej. Zgodnie z "Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013", przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 21 marca 2013 r., Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysponował dla poszczególnych gmin środki w wysokości 82.726 tys. zł (48,5% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013 z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych systemu

informacji oświatowej oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu oraz weryfikacji danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej – w kwocie 867 tys. zł,

- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w związku ze zwiększeniem łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2013 r. – w kwocie 6.939 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 12.175 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy - Karta Nauczyciela, a także dla nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 35.317 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych lub obiektów pozyskanych w wyniku umów najmu lub użyczenia oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji pomieszczeń nie wykorzystywanych na cele dydaktyczne – w kwocie 16.482 tys. zł,
- dofinansowanie remontów bieżących mających na celu likwidację barier architektonicznych w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych – w kwocie 10.169 tys. zł,
- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, remontów bieżących, wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń do nauki, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z nauczaniem indywidualnym, realizacją podwyżek wynagrodzeń oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 777 tys. zł.

Według stanu na 31 grudnia 2013 r. na rachunki gmin przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 18.114.715 tys. zł z tego dla:

- gmin wiejskich	8.883.584 tys. zł,
- gmin miejskich	3.329.371 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich	5.901.760 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań gmin wynika, że wydatki wykonane w 2013 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez gminy dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 125,3%, przy czym poziom wydatków na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 80,0% - 90,0%	- 17 gmin,
- 90,0% - 100,0%	- 90 gmin,
- 100,0% - 110,0%	- 425 gmin,
- 110,0% - 120,0%	- 619 gmin,
- powyżej 120,0%	- 1.262 gminy.

W 2013 r. gminy ze środków części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące finansowały ok. 75% wydatków przeznaczonych na realizację subwencionowanych zadań bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja przez gminy wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2013 r. kształtowała się średnio na poziomie 97,3% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 87,0% planu.

1.2.4. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

W 2013 r. dochody z tytułu dotacji dla gmin, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich^{*}, zostały zrealizowane w kwocie 16.704.348 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,

^{*} w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2013 r.

- pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- zrealizowano w kwocie 12.559.571 tys. zł,
- 2) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
- własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- zrealizowano w kwocie 3.315.024 tys. zł,
- 3) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 237.805 tys. zł,
- 4) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 196.738 tys. zł,
- 5) dotacje celowe na zadania bieżące z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 18.120 tys. zł,
- 6) dotacje celowe na zadania inwestycyjne z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 144.809 tys. zł,
- 7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 31.363 tys. zł,
- 8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 200.918 tys. zł.

Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie zadań realizowanych przez gminy stanowiły 95,5% łącznej kwoty otrzymanych przez gminy dotacji.

Dochody z tytułu dotacji z budżetu państwa:

- na zadania własne finansowane z dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - na pozostałe zadania własne,
 - na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- zostały wykonane w kwocie 15.874.595 tys. zł.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.		Wykonanie 2013 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł				%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje, z tego:	17 235 333	12 435 824	16 704 348	12 922 866	96,9	103,9
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich**	4 471 092	944 255	3 519 811	809 043	78,7	85,7
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	8 822 389	8 812 023	8 739 103	8 723 105	99,1	99,0
- na zadania własne, w tym:	3 023 821	2 356 266	3 595 409	3 008 869	118,9	127,7
- na zadania bieżące gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej z budżetu państwa w ramach programów rządowych			76 007	76 007	-	-
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej	20 557	16 492	20 272	18 554	98,6	112,5
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jst	461 431	249 200	434 543	237 805	94,2	95,4
- z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jst	224 140	24 351	162 929	18 120	72,7	74,4
- z funduszy celowych	211 903	33 237	232 281	31 363	109,6	94,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

** - w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane gminom do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2013 r.

W porównaniu do 2012 r. wzrosły jedynie dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych o 18,9% oraz dotacje z funduszy celowych o 9,6%.

1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

W 2013 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zostały zrealizowane w wysokości 3.519.811 tys. zł, w tym dotacje na zadania bieżące zostały zrealizowane w wysokości 809.043 tys. zł, a zadania inwestycyjne w wysokości 2.710.768 tys. zł. Dotacje na zadania bieżące stanowiły 23,0%, a zadania inwestycyjne 77,0% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według działów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	4 471 092	4 340 786	3 519 811	81,1	78,7	938 150	809 043	86,2
Rolnictwo i łowiectwo	750 227	584 549	488 975	83,6	65,2	7 582	5 489	72,4
Transport i łączność	539 034	490 950	417 593	85,1	77,5	12 251	8 091	66,0
Turystyka	174 475	165 774	134 324	81,0	77,0	9 049	6 804	75,2
Gospodarka mieszkaniowa	113 024	160 269	116 361	72,6	103,0	3 114	2 245	72,1
Działalność usługowa	12 346	24 185	15 775	65,2	127,8	2 074	988	47,6
Informatyka	25 546	147 644	96 171	65,1	376,5	31 587	24 117	76,4
Administracja publiczna	83 802	152 711	117 898	77,2	140,7	74 293	59 886	80,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	34 239	57 132	44 298	77,5	129,4	1 263	1 066	84,4
Różne rozliczenia	62 972	41 099	39 224	95,4	62,3	10 001	9 828	98,3
Oświata i wychowanie	511 303	429 043	374 489	87,3	73,2	237 576	207 204	87,2
Pomoc społeczna	136 140	123 087	112 778	91,6	82,8	117 489	109 704	93,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	353 758	373 183	333 745	89,4	94,3	352 637	318 418	90,3

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 076 505	958 273	748 811	78,1	69,6	13 958	8 954	64,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	304 733	328 065	244 327	74,5	80,2	32 724	20 229	61,8
Kultura fizyczna	194 677	199 632	152 350	76,3	78,3	11 404	9 264	81,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty tych dotacji, przekazano:

- w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 748.811 tys. zł (21,3%) z przeznaczeniem na inwestycje w gospodarce ściekowej i gospodarce odpadami, a także na ochronę wód i utrzymanie zieleni w miastach i gminach oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu,
- w dziale Rolnictwo i łowiectwo 488.975 tys. zł (13,9%) z przeznaczeniem przede wszystkim na budowę infrastruktury wodociągowej i sanitacyjnej wsi i finansowaniem projektów realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013,
- w dziale Transport i łączność 417.593 tys. zł (11,9%) głównie na inwestycje na drogach gminnych,
- w dziale Oświata i wychowanie 374.489 tys. zł (10,6%) na realizację zadań w szkołach podstawowych, gimnazjach specjalnych oraz przedszkolach,
- w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej kwotę 333.745 tys. zł (9,5%),
- w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 244.327 tys. zł (6,9%) na działalność domów i ośrodków kultury, a także na działalność świetlic i klubów oraz na ochronę i opiekę nad zabytkami,
- w dziale Kultura fizyczna 152.350 tys. zł (4,3%) na budowę obiektów sportowych w gminach oraz zadania w zakresie kultury fizycznej.

Łącznie, na realizację zadań w wyżej wymienionych działach, gminy otrzymały 2.760.291 tys. zł, tj. 78,4% wszystkich dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

W 2013 r. z budżetu państwa przekazane zostały gminom dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w kwocie 8.739.103 tys. zł. W dochodach ogółem, zrealizowanych przez gminy w 2013 r., stanowiły one 10,9%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	Wskaźnik 4:3	Dynamika 4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	Wskaźnik 8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	8 822 389	8 912 373	8 739 103	98,1	99,1	8 895 932	8 723 105	98,1
Rolnictwo i łowiectwo	685 951	754 813	754 309	99,9	110,0	754 813	754 309	99,9
Administracja publiczna	212 586	209 477	209 427	100,0	98,5	209 407	209 357	100,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	6 287	7 922	7 586	95,7	120,7	7 922	7 586	95,7
Pomoc społeczna	7 911 921	7 934 535	7 762 473	97,8	98,1	7 919 835	7 748 023	97,8

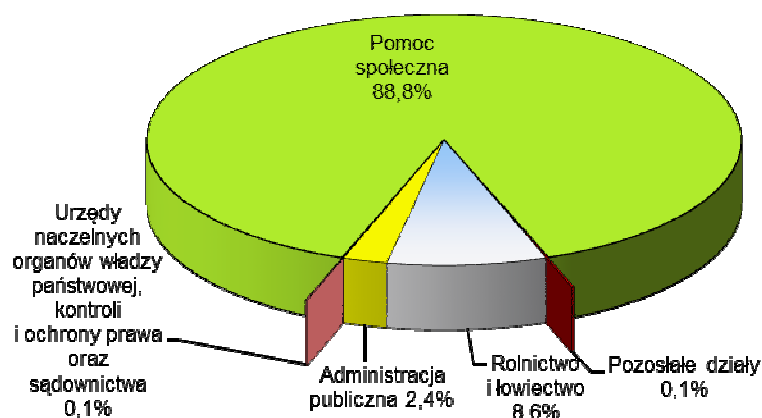
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty omawianych dotacji, przekazano:

- na zadania bieżące 8.723.105 tys. zł, co stanowiło 99,8% ogółu tych dotacji,
- na zadania inwestycyjne 15.998 tys. zł, co stanowiło 0,2% ogółu tych dotacji.

Dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w 2013 r., w porównaniu do 2012 r., były niższe o 0,9%. Niższe wykonanie tych dotacji wynikało przede wszystkim z mniejszej liczby wniosków o wypłatę świadczeń rodzinnych oraz mniejszej liczby zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej skutkujących koniecznością wypłaty zasiłków celowych dla osób poszkodowanych w wyniku tych zdarzeń.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH DLA GMIN NA ZADANIA BIEŻĄCE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej dotacji na finansowanie zadań bieżących zleconych gminom z zakresu administracji rządowej dominują dotacje w takich działach, jak: Pomoc społeczna, Rolnictwo i łowiectwo oraz Administracja publiczna.

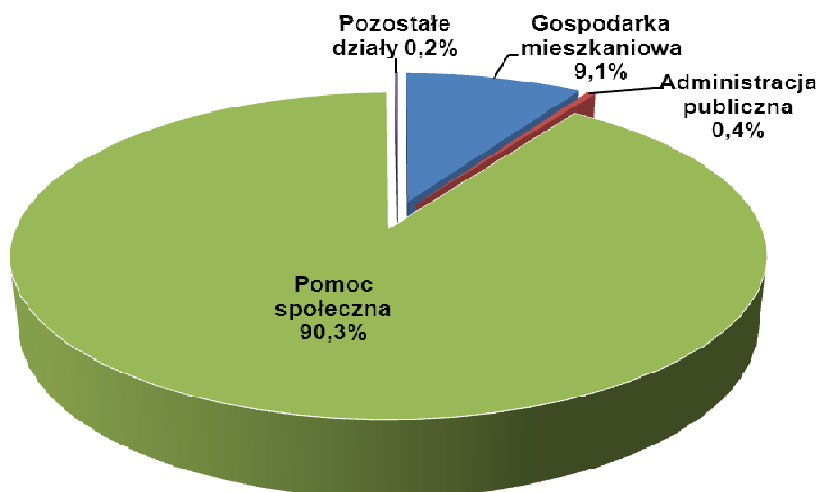
W dziale Pomoc społeczna – 97,5% dotacji na zadania bieżące zlecone gminom przeznaczono na wypłatę świadczeń rodzinnych (dodatki i zapomogi z tytułu urodzenia dziecka), świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na opłacenie składek na ubezpieczenia rentowe i emerytalne, dofinansowanie wypłat przez gminy zasiłków stałych i okresowych, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, a także pomoc w usuwaniu skutków klęsk żywiołowych na wypłatę zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych.

W dziale Rolnictwo i łowiectwo całą kwotę dotacji na zadania bieżące przeznaczono w rozdziale - Pozostała działalność, w którym największy udział miały dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami. Z kwoty tej środki przeznaczono głównie na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionych przez gminy.

W dziale Administracja publiczna omawiane dotacje w 99,9% wykorzystano przy wykonywaniu zadań realizowanych przez urzędy stanu cywilnego, tj. prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej, czynności związane z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony, wymianę tablic

informacyjnych w związku z ustaleniem dodatkowych nazw miejscowości lub obiektów fizjograficznych w języku mniejszości narodowych i etnicznych oraz w języku regionalnym.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH DLA GMIN NA ZADANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W ramach ogólnej kwoty dotacji przekazanych gminom na inwestycje związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, 90,3% środków przeznaczono na dofinansowanie zadań inwestycyjnych w dziale Pomoc społeczna. Dotacje w tym dziale, w całości zostały przeznaczone na inwestycje w ośrodkach wsparcia prowadzonych przez gminy.

1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2013 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych zostały zrealizowane w wysokości 3.595.409 tys. zł i w porównaniu do 2012 r. były wyższe o 18,9%.

Wzrost tych dotacji wynikał z przekazania z budżetu państwa środków przeznaczonych na realizację bieżących zadań własnych gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa.

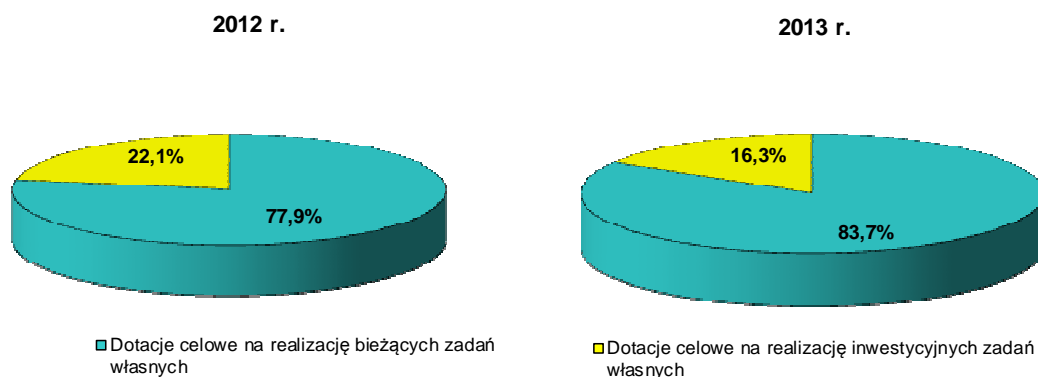
W ramach tych dotacji realizowane były przyjęte przez Radę Ministrów, na podstawie art. 90u ustawy o systemie oświaty, programy rządowe z zakresu pomocy materialnej dla uczniów („wyprawka szkolna”, zasiłki losowe na cele edukacyjne). W 2013 r. gminy otrzymały z tego tytułu środki w wysokości 76.007 tys. zł.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne gmin w 2013 r., według ważniejszych działów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	Wskaźnik 4:3	Dynamika 4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	Wskaźnik 8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	3 023 821	3 681 758	3 595 409	97,7	118,9	3 072 401	3 008 869	97,9
Rolnictwo i łowiectwo	20 892	16 675	16 082	96,4	77,0	887	865	97,5
Transport i łączność	512 169	560 488	552 002	98,5	107,8	130 673	126 973	97,2
Gospodarka mieszkaniowa	8 909	9 598	8 118	84,6	91,1	467	454	97,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 643	5 343	4 143	77,5	156,7	2 182	2 147	98,4
Różne rozliczenia	84 971	93 267	93 351	100,1	109,9	78 161	78 122	99,9
Oświata i wychowanie	98 765	388 121	378 479	97,5	383,2	332 733	330 582	99,4
Ochrona zdrowia	2 333	10 186	10 186	100,0	436,6	10 186	10 186	100,0
Pomoc społeczna	1 749 818	2 080 535	2 060 242	99,0	117,7	2 079 354	2 059 203	99,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	308 227	413 295	377 357	91,3	122,4	413 295	377 357	91,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	33 711	22 918	19 076	83,2	56,6	5 250	4 805	91,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	5 614	9 409	7 590	80,7	135,2	556	380	68,4
Kultura fizyczna	163 463	33 253	32 853	98,8	20,1	972	949	97,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

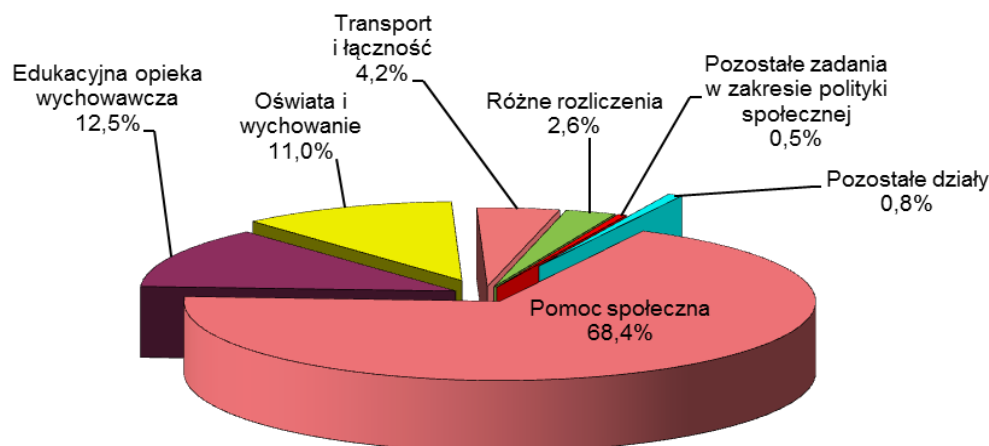
STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA NA FINANSOWANIE LUB DOFINANSOWANIE ZADAŃ WŁASNYCH

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w strukturze dochodów z tytułu dotacji celowych na realizację zadań własnych gmin, w porównaniu do 2012 r., zwiększył się udział dotacji przeznaczonych na realizację bieżących zadań własnych o 5,8 punktu procentowego.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA NA REALIZACJĘ BIEŻĄCYCH ZADAŃ WŁASNYCH

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. największą część dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych, gminy otrzymały na zadania realizowane w działach: Pomoc społeczna (68,4%), Edukacyjna opieka wychowawcza (12,5%), Oświata i wychowanie (11,0%) i Transport i łączność (4,2%). Łącznie, na dofinansowanie zadań własnych realizowanych w ramach tych działów, przeznaczono 96,1% dotacji na bieżące zadania własne gmin.

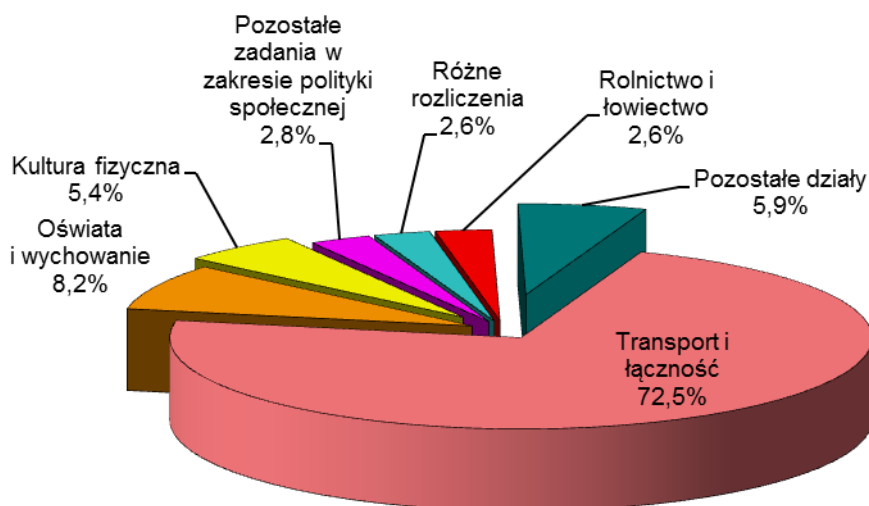
Dotacje w dziale Pomoc społeczna przekazane na zadania bieżące w 76,7% przeznaczone były na wypłatę zasiłków i udzielanie pomocy w naturze oraz na opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny, zasiłki stałe, a także na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej.

Przekazane dotacje na zadania bieżące w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza w 99,9% przeznaczone zostały na pomoc materialną dla uczniów.

Przekazane z budżetu państwa dotacje w wysokości 126.973 tys. zł na własne zadania bieżące w dziale Transport i łączność, przeznaczone zostały w 91,2% na usuwanie skutków klęsk żywiołowych i w 8,8% na drogi publiczne gminne.

W 2013 r. dotacje celowe z budżetu państwa na własne zadania inwestycyjne przekazano gminom w wysokości 589.540 tys. zł.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA NA REALIZACJĘ INWESTYCYJNYCH ZADAŃ WŁASNYCH

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej tych dotacji, najpoważniejszą pozycję stanowiły dotacje w działach: Transport i łączność oraz Oświata i wychowanie. Dotacje w dziale Transport i łączność przeznaczone były głównie na drogi gminne (53,4%) oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych na drogach (43,2%). Dotacje w dziale Oświata i wychowanie w 90,2% wykorzystano na inwestycje w szkołach podstawowych i gimnazjach.

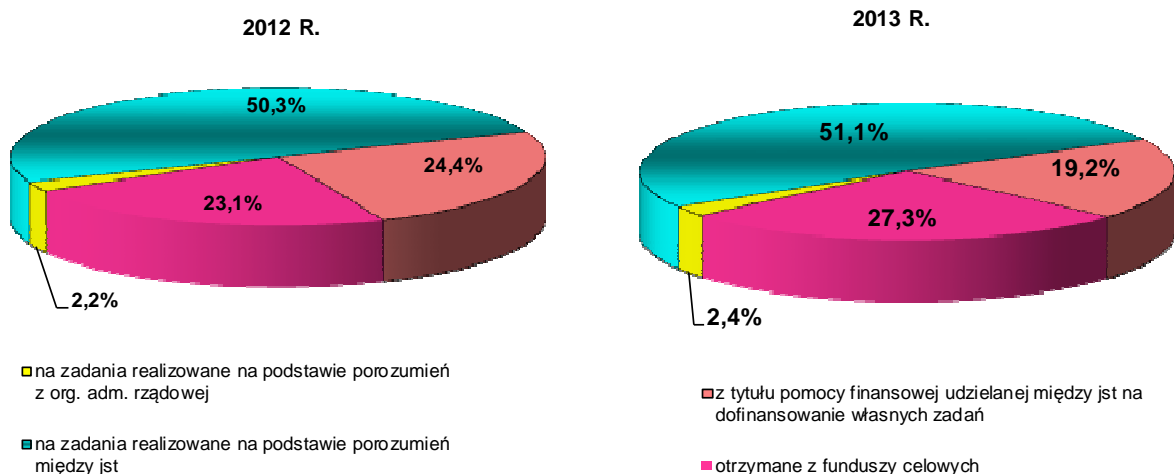
1.2.8. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami gmin są również:

- dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacje otrzymane z funduszy celowych.

W 2013 r. udział tych dotacji w zrealizowanych przez gminy dochodach ogółem wynosił 1,1%. Ogólna kwota otrzymanych przez gminy dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 850.025 tys. zł.

STRUKTURA POZOSTAŁYCH DOTACJI W GMINACH

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej została przekazana dotacja gminom w wysokości 20.272 tys. zł. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań zaliczanych do działów: Działalność usługowa (25,7%) na opiekę nad cmentarzami oraz w dziale Pomoc społeczna (22,2%), w ramach której realizowane były zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zadania z zakresu pozostałej działalności.

Na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 434.543 tys. zł. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia, dotyczyły w szczególności realizacji zadań z zakresu działów: Transport i łączność 208.745 tys. zł (48,0% tych dotacji), Oświata i wychowanie 85.451 tys. zł (19,7% dotacji), Rolnictwo i łowiectwo 40.159 tys. zł (9,2%) i Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 27.213 tys. zł (6,3 %).

Na zadania własne gminy otrzymały pomoc finansową z jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 162.929 tys. zł. Dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej były wydatkowane przede wszystkim na realizację zadań w dziale Transport i łączność

z przeznaczeniem na drogi gminne i w dziale Rolnictwo i łowiectwo wykorzystana na wyłączenie z produkcji gruntów rolnych oraz infrastrukturę wodociągową i sanitacyjną wsi oraz w dziale Kultura fizyczna z przeznaczeniem głównie na obiekty sportowe.

Z funduszy celowych zostały przekazane do gmin dotacje na zadania własne w wysokości 232.281 tys. zł. Z powyższej kwoty 31.362 tys. zł przeznaczono na wydatki bieżące (92,7% planu), zaś pozostałą kwotę dotacji w wysokości 200.918 tys. zł wykorzystano na wydatki inwestycyjne. W otrzymanej przez gminy z funduszy celowych kwocie dotacji, największy udział miały dotacje w działach: Kultura fizyczna 93.626 tys. zł (40,3% dotacji), z przeznaczeniem głównie na obiekty sportowe i pozostałą działalność, Oświata i wychowanie 35.406 tys. zł (15,2%) z przeznaczeniem dla szkół podstawowych, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 34.961 tys. zł (15,1%) na zadania związane z gospodarką ściekową i ochroną wód, gospodarką odpadami, na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, a także pozostałą działalność, Rolnictwo i łowiectwo 19.073 tys. zł (8,2%) wydatkowane w szczególności na infrastrukturę wodociągową i sanitacyjną wsi oraz Transport i łączność 11.814 tys. zł (5,1%) przeznaczone w najwyższym stopniu na inwestycje na drogach gminnych i wewnętrznych.

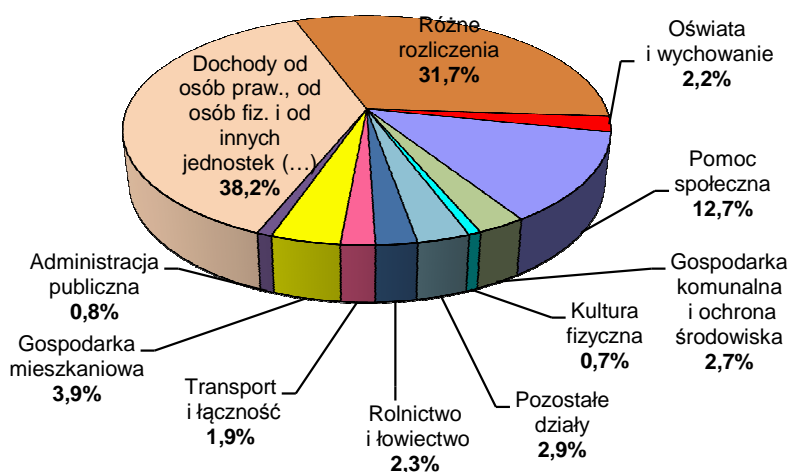
1.3. Dochody według działów

W strukturze dochodów ogółem gmin w 2013 r. najistotniejszą pozycję zajmowały dochody w następujących działach:

- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej	- 38,2%,
- Różne rozliczenia	- 31,7%,
- Pomoc społeczna	- 12,7%,
- Gospodarka mieszkaniowa	- 3,9%,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	- 2,7%.

W strukturze dochodów ogółem gmin dochody w tych działach stanowiły łącznie 89,2%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN W 2013 R.

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W dziale Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej, ujmowane są między innymi tak istotne źródła dochodów własnych gmin, jak: udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od osób prawnych, wpływy z podatku: od nieruchomości, rolnego, od czynności cywilnoprawnych, od środków transportowych, dochody z opłaty skarbowej oraz wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu, które stanowią w dochodach tego działu 93,2%.

W dziale Różne rozliczenia ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywanej gminom z budżetu państwa, które stanowiły w tym dziale 97,8%.

W dziale Pomoc społeczna, 76,6% stanowiły dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej a 20,3% dotacje na zadania własne.

Wykonanie dochodów gmin według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
		tys. zł		%%	
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	78 407 477	82 657 443	80 043 418	96,8	102,1
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	2 237 500	2 036 716	1 848 748	90,8	82,6
Transport i łączność	1 640 373	1 644 167	1 525 983	92,8	93,0
Gospodarka mieszkaniowa	3 069 111	3 780 577	3 104 750	82,1	101,2
Administracja publiczna	645 150	718 631	676 370	94,1	104,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jed. nieposiadających osob. prawnej	28 168 206	30 928 261	30 547 699	98,8	108,4
Różne rozliczenia	25 216 950	25 294 492	25 358 242	100,3	100,6
Oświata i wychowanie	1 670 157	1 875 697	1 754 091	93,5	105,0
Pomoc społeczna	9 989 709	10 337 762	10 131 929	98,0	101,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 619 104	2 658 024	2 178 148	82,0	83,2
Kultura fizyczna	782 996	624 644	558 734	89,5	71,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w dziale Różne rozliczenia został wykonany plan dochodów (100,3%) w pozostałych działach wymienionych w tabeli dochody zostały wykonane poniżej kwot planowanych. Natomiast dochody zrealizowane były wyższe niż wykonanie w 2012 r. z wyjątkiem działów: Rolnictwo i łowiectwo, Transport i łączność, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz Kultura fizyczna.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów gmin według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych grup dochodów

Wyszczególnienie	2012	2013	
	Gminy ogółem	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie
	w zł		
1	2	3	4
Dochody ogółem, z tego:	3 023,22	3 097,80	3 225,96
Dochody własne	1 408,24	1 491,79	1 301,34
Dotacje ogółem	664,56	646,48	714,96
Subwencja ogólna	950,42	959,53	1 209,67

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Dochody ogółem w gminach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3.097,80 zł i były wyższe o 2,5% niż dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wykonane w 2012 r.

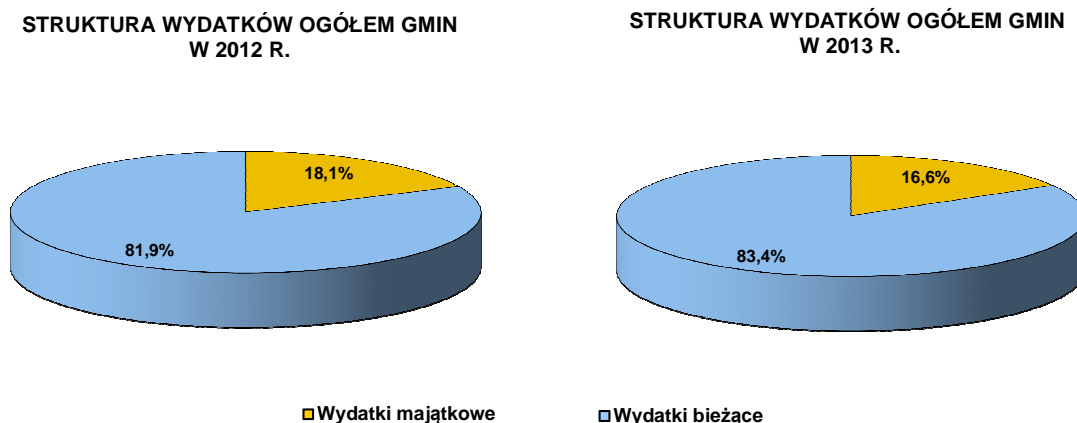
Dochody ogółem w gminach wiejskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3.225,96 zł i były większe o 4,1% niż dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla wszystkich gmin w kraju.

Dochody gminy o najwyższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynoszą 46.700,90 zł a dochody w gminie o najniższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynoszą 2.182,09 zł.

Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w gminach, według województw, zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki gmin

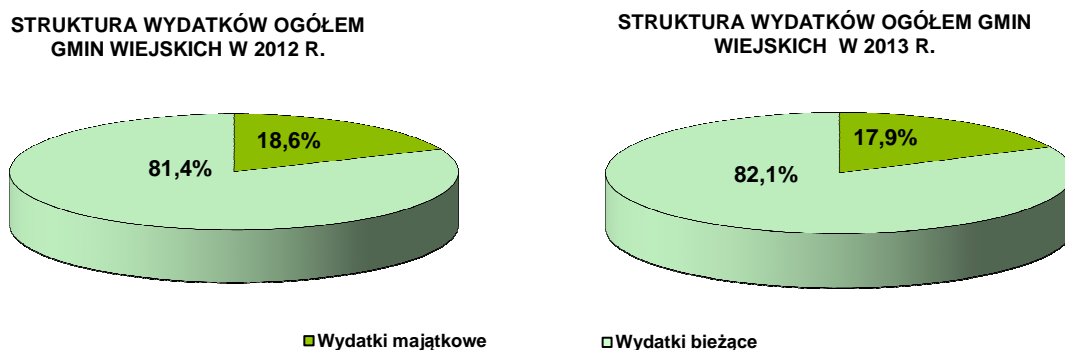
2.1. Struktura wydatków

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

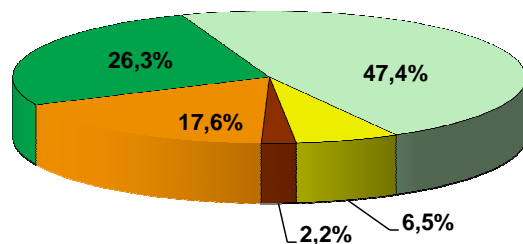
W strukturze wydatków ogółem zrealizowanych przez gminy w 2013 r., w porównaniu do 2012 r., zwiększył się udział wydatków bieżących o 1,5 punktu procentowego. Wydatki bieżące gmin w 2013 r. stanowiły 83,4% wydatków ogółem tych jednostek a wydatki majątkowe 16,6%.

W gminach wiejskich, w porównaniu do 2012 r., zwiększył się udział wydatków bieżących o 0,7 punktu procentowego. Wydatki bieżące gmin wiejskich w 2013 r. stanowiły 82,1% wydatków ogółem tych jednostek a wydatki majątkowe 17,9%.

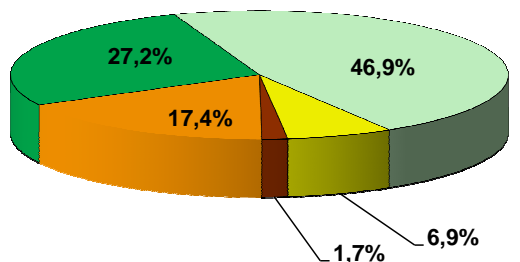

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH
GMIN W 2012 R.

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH
GMIN W 2013 R.

□ Wynagrodzenia i pochodne □ Dotacje ■ Obsługę długu ■ Świadczenia na rzecz osób fizycznych ■ Pozostałe wydatki

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., w strukturze wydatków bieżących zwiększył się udział pozostałych wydatków o 0,9 punktu procentowego i na dotacje o 0,4 punktu procentowego. Natomiast zmniejszył się udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń i wydatków na obsługę długu o 0,5 punktu procentowego oraz udział świadczeń na rzecz osób fizycznych o 0,2 punktu procentowego.

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wydatki w poszczególnych kategoriach gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Wydatki ogółem, z tego:	78 491 419	85 947 979	79 442 533	92,4	101,2
Wydatki majątkowe	14 185 382	15 809 363	13 172 235	83,3	92,9
Wydatki bieżące	64 306 037	70 138 615	66 270 297	94,5	103,1
w tym:					
GMINY WIEJSKIE					
Wydatki ogółem, z tego:	34 191 470	38 135 976	35 028 601	91,9	102,4
Wydatki majątkowe	6 363 634	7 566 815	6 277 745	83,0	98,7
Wydatki bieżące	27 827 836	30 569 161	28 750 856	94,1	103,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Wydatki gmin w 2013 r. zostały zrealizowane w wysokości 79.442.533 tys. zł i były o 1,2% wyższe, niż wydatki zrealizowane w 2012 r.

Wykonane wydatki majątkowe, w stosunku do 2012 r., były niższe o 7,1%. Spadek wydatków majątkowych wiąże się w dużej mierze z końcową fazą realizacji perspektywy finansowej na lata 2007-2013.

Natomiast wydatki bieżące gmin były o 3,1% wyższe niż wydatki bieżące zrealizowane w 2012 r.

Wydatki gmin według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem, z tego:	78 491 419	85 947 979	79 442 533	92,4	101,2
Wydatki majątkowe,	14 185 382	15 809 363	13 172 235	83,3	92,9
w tym: wydatki na inwestycje	13 857 550	15 467 050	12 859 882	83,1	92,8
Wydatki bieżące, z tego:	64 306 037	70 138 615	66 270 298	94,5	103,1
Wydatki na wynagrodzenia	25 626 798	26 646 909	26 035 343	97,7	101,6
w tym: wynagrodzenia osobowe	23 088 567	23 959 955	23 463 249	97,9	101,6
Pochodne od wynagrodzeń	4 828 124	5 254 578	5 017 358	95,5	103,9
Dotacje	4 192 304	4 700 084	4 562 588	97,1	108,8
Wydatki na obsługę długu	1 399 730	1 269 873	1 100 331	86,6	78,6
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	7 792	79 762	6 851	8,6	87,9
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	11 308 516	11 851 936	11 508 884	97,1	101,8
Pozostałe wydatki	16 942 774	20 335 473	18 038 942	88,7	106,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. wydatki gmin na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń były wyższe o 2,0% od wydatków wykonanych na ten cel w 2012 r.

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r. najbardziej wzrosły wydatki na dotacje o 8,8%, wydatki te w strukturze wydatków ogółem stanowiły 5,7%.

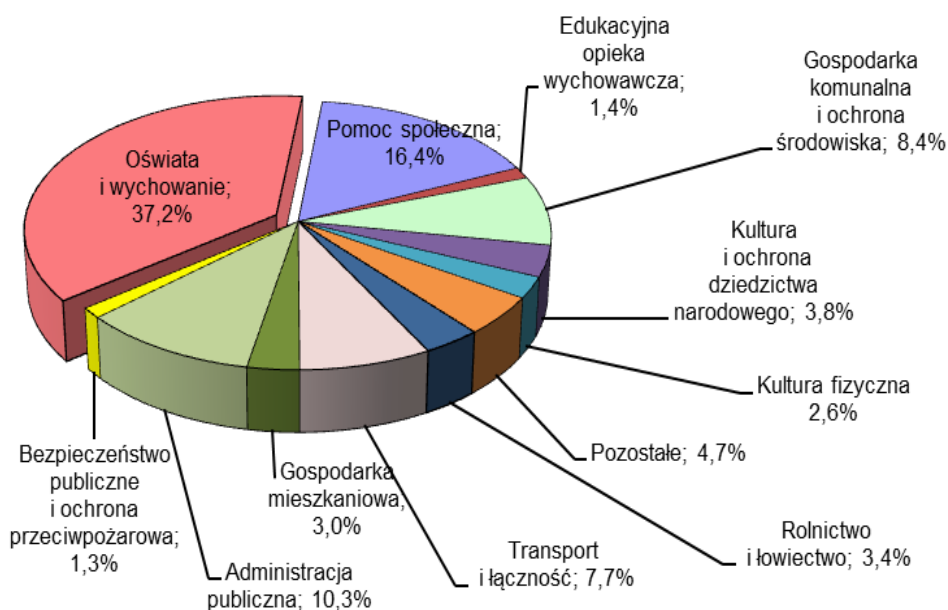
Natomiast wydatki na obsługę długu w 2013 r. były niższe o 21,4% niż w 2012 r., a plan tych wydatków został wykonany w 86,6%.

Wydatki te w strukturze wydatków ogółem stanowiły 1,4%.

2.3. Wydatki według działów

W 2013 r. w strukturze wydatków ogółem gmin najwyższy udział miały wydatki na wynagrodzenia, tj. 32,8% wydatków ogółem.

STRUKTURA WYDATKÓW GMIN WG DZIAŁÓW W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków gmin przeważały wydatki w działach: Oświata i wychowanie – 37,2%, Pomoc społeczna – 16,4%, Administracja publiczna – 10,3%, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 8,4%, Transport i łączność – 7,7%.

Wydatki w tych działach stanowiły razem 80,0% wydatków ogółem.

Wykonanie i dynamika wydatków gmin według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	78 491 419	85 947 979	79 442 533	92,4	101,2
Rolnictwo i łowiectwo	2 798 436	3 050 526	2 665 493	87,4	95,2
Transport i łączność	5 830 516	6 788 201	6 094 050	89,8	104,5
Gospodarka mieszkaniowa	2 476 724	2 755 335	2 396 784	87,0	96,8
Administracja publiczna	7 903 184	8 779 663	8 201 110	93,4	103,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	968 874	1 145 573	1 007 675	88,0	104,0
Oświata i wychowanie	29 123 477	30 562 389	29 526 661	96,6	101,4
Pomoc społeczna	12 711 799	13 451 401	13 045 300	97,0	102,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 005 483	1 159 258	1 085 093	93,6	107,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6 174 143	7 967 131	6 635 884	83,3	107,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 012 003	3 234 876	2 979 334	92,1	98,9
Kultura fizyczna	2 422 408	2 248 854	2 041 269	90,8	84,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. gminy największą kwotę wydatków przeznaczyły na oświatę i wychowanie. W dziale Oświata i wychowanie wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników stanowiły 55,1%, a składki na ubezpieczenia społeczne 10,3%.

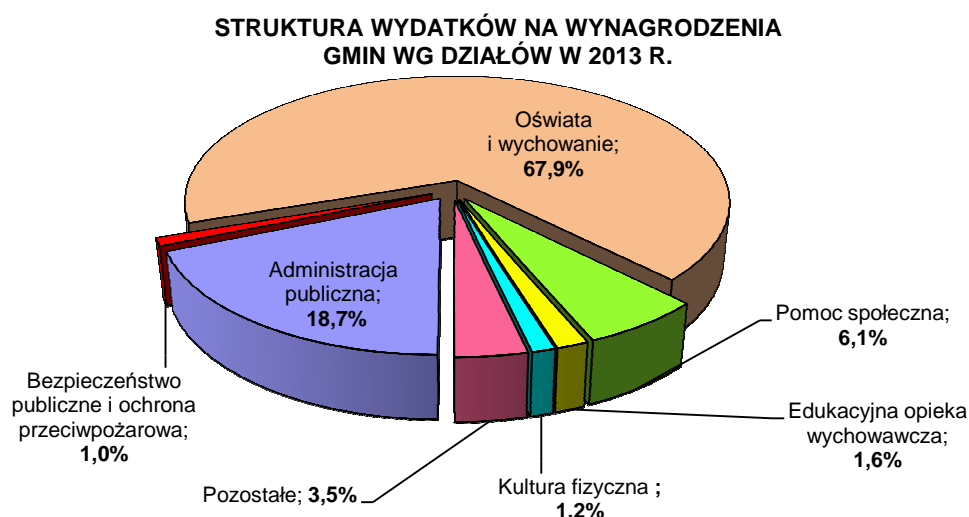
Wydatki w dziale Pomoc społeczna w 2013 r. w stosunku do 2012 r. zwiększyły się o 2,6%. W dziale Pomoc społeczna 74,8% wydatków stanowiły świadczenia społeczne, a 10,7% wynagrodzenia osobowe pracowników.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków gmin według działów zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

W 2013 r. 96 gmin dokonało wpłat do budżetu państwa, przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin w kwocie 260.191 tys. zł tj., 99,7% kwoty zaplanowanej na rok 2013. Wydatki te stanowiły 77,9% wydatków działu Różne rozliczenia. W strukturze wydatków dział ten stanowił 0,4%.

Wykaz gmin dokonujących wpłat do budżetu państwa zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

Wydatki gmin na wynagrodzenia w trzech działach, tj. Oświata i wychowanie, Administracja publiczna oraz Pomoc społeczna, stanowiły 92,7% ogółu wydatków na wynagrodzenia.

W 2013 r. gminy wykonały wydatki na wynagrodzenia w wysokości 26.035.343 tys. zł i były one wyższe o 1,6% od wydatków na wynagrodzenia wykonanych w 2012 r.

Wykonanie i dynamika wydatków na wynagrodzenia gmin według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	25 626 798	26 646 909	26 035 343	97,7	101,6
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	25 806	29 007	27 421	94,5	106,3
Transport i łączność	62 993	72 878	65 832	90,3	104,5
Gospodarka mieszkaniowa	79 115	86 251	81 756	94,8	103,3
Administracja publiczna	4 718 061	5 046 529	4 870 613	96,5	103,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	253 243	269 191	258 384	96,0	102,0
Oświata i wychowanie	17 588 298	17 970 213	17 690 447	98,4	100,6
Pomoc społeczna	1 509 975	1 631 555	1 579 870	96,8	104,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	404 156	423 231	409 721	96,8	101,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	225 200	291 929	271 027	92,8	120,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	39 620	42 213	38 254	90,6	96,6
Kultura fizyczna	284 782	309 783	302 429	97,6	106,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. wydatki na wynagrodzenia ww. działach oprócz działu Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego były wyższe niż wydatki na wynagrodzenia wykonane w 2012 r.

W 2012 r. wydatki na wynagrodzenia gmin w 67,9% przeznaczone były na oświatę i wychowanie. W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., wydatki na wynagrodzenia na oświatę i wychowanie były wyższe o 0,6%.

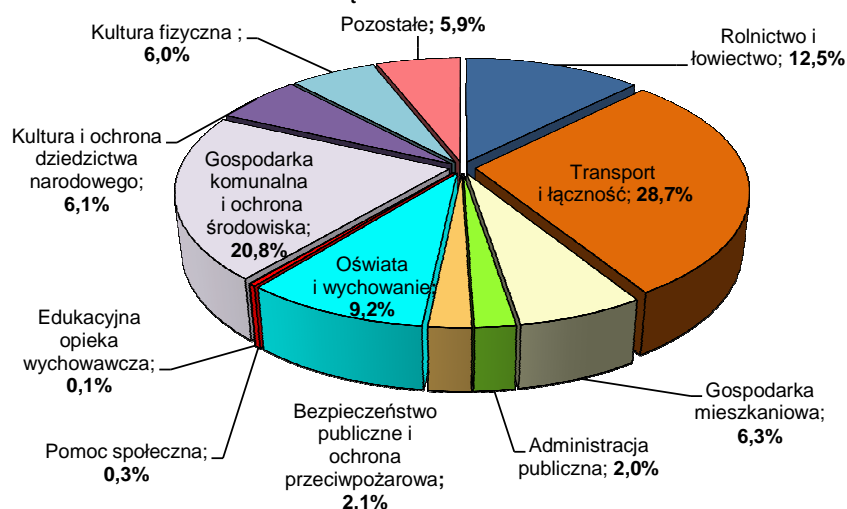
Wydatki na wynagrodzenia w dziale Administracja publiczna stanowiły 18,7% wydatków na wynagrodzenia gmin, a ich realizacja, w porównaniu do roku poprzedniego była wyższa o 3,2%.

Wydatki na wynagrodzenia w dziale Pomoc społeczna stanowiły 6,1% wydatków na wynagrodzenia gmin, a ich realizacja, w porównaniu do roku poprzedniego była wyższa o 4,6%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia w poszczególnych działach zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W GMINACH OGÓŁEM W 2013 R.

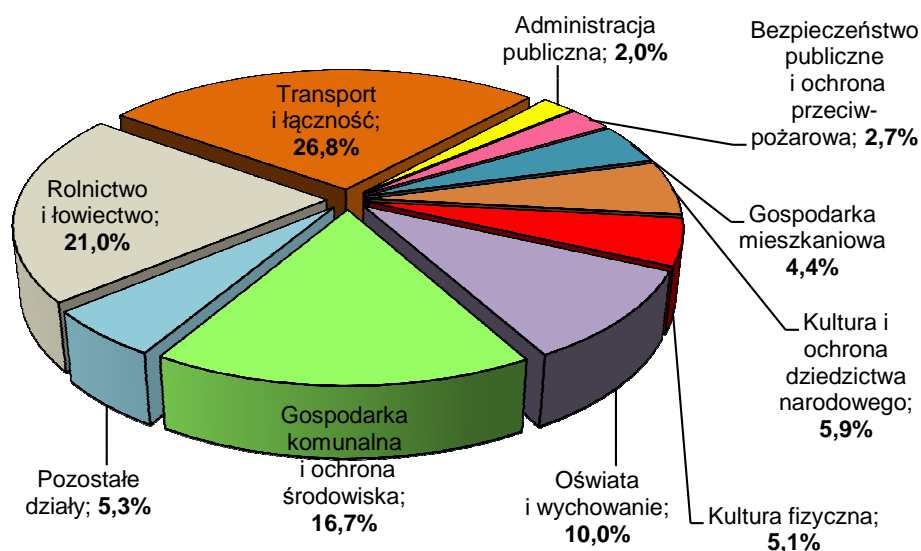

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych w gminach ogółem na wydatki majątkowe dotyczyła działu Transport i łączność (28,7%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (20,8%), Rolnictwo i łowiectwo (12,5%), Oświata i wychowanie (9,2%), Gospodarka mieszkaniowa (6,3%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (6,1%) oraz Kultura fizyczna (6,0%).

Wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 89,6% wydatków majątkowych ogółem gmin.

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W GMINACH WIEJSKICH W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków majątkowych w gminach wiejskich w 2013 r. przeważały wydatki w działach: Transport i łączność (26,8%), Rolnictwo i łowiectwo (21,0%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (16,7%), Oświata i wychowanie (10,0%) oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5,9%).

Wykonanie i dynamika wydatków majątkowych gmin według ważniejszych działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	14 185 382	15 809 363	13 172 235	83,3	92,9
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	1 852 420	1 992 287	1 642 209	82,4	88,7
Transport i łączność	3 570 345	4 278 014	3 778 118	88,3	105,8
Gospodarka mieszkaniowa	883 943	1 009 592	829 921	82,2	93,9
Administracja publiczna	254 265	346 081	270 007	78,0	106,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	255 653	327 706	281 595	85,9	110,1
Oświata i wychowanie	1 276 173	1 389 264	1 205 411	86,8	94,5
Pomoc społeczna	38 806	51 999	42 289	81,3	109,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	8 108	8 187	7 442	90,9	91,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 141 639	3 416 923	2 740 092	80,2	87,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	898 814	986 635	804 230	81,5	89,5
Kultura fizyczna	1 220 019	940 683	792 616	84,3	65,0

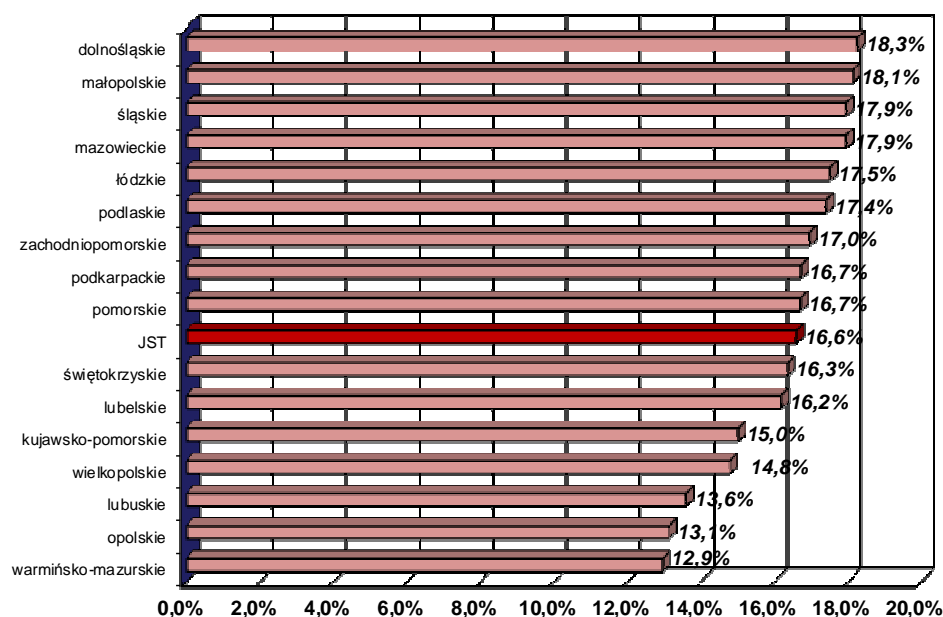
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. gminy zrealizowały wydatki majątkowe w wysokości 13.172.235 tys. zł.

Realizacja planu wydatków majątkowych w ważniejszych działach wahała się od 78,0% w dziale Administracja publiczna do 90,9% w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza.

Najwyższa dynamika wydatków majątkowych była w działach Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (110,1%), Pomoc społeczna (109,0%), Administracja publiczna (106,2%) oraz w dziale Transport i łączność (105,8%).

**UDZIAŁ WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W WYDATKACH OGÓŁEM
W GMINACH WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2013 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

Najniższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był w gminach województwa warmińsko-mazurskiego (12,9%) a najwyższy w gminach województwa dolnośląskiego (18,3%).

Zestawienie wydatków majątkowych i inwestycyjnych gmin według województw przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach, według głównych kierunków ich rozdyponowania

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)		
	2012	2013	
	Gminy ogółem	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie
1	2	3	4
Wydatki ogółem	3 026,45	3 074,54	3 195,05
z tego:			
Wydatki majątkowe	546,96	509,78	572,61
w tym: wydatki na inwestycje	534,32	497,70	566,43
Wydatki bieżące	2 479,50	2 564,76	2 622,44
z tego:			
Wydatki na wynagrodzenia,	988,11	1 007,61	1 045,11
w tym: wynagrodzenia osobowe	890,24	908,06	937,08

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)		
	2012	2013	
	Gminy ogółem	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie
1	2	3	4
Pochodne od wynagrodzeń	186,16	194,18	203,97
Dotacje	161,65	176,58	149,28
Wydatki na obsługę długu	59,97	42,58	38,37
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,30	0,27	0,05
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	436,03	445,41	480,33
Pozostałe wydatki	653,28	698,13	705,32

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2012 r.

Wydatki ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, osiągnięte przez gminy w 2013 r. wyniosły 3.074,54 zł i były o 1,6% wyższe niż w 2012 r.

W 2013 r. wydatki majątkowe gmin ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca były w porównaniu z rokiem poprzednim, niższe o 6,8%, a wydatki bieżące wyższe o 3,4%. W 2013 r. najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie wynosiły 40.113,72 zł, a najniższe 2.094,39 zł.

Zestawienie wydatków na 1 mieszkańca w 2013 r. w gminach w układzie wojewódzkim zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów gmin

W 2013 r. budżety gmin zamknęły się zbiorczo nadwyżką w wysokości 600.886 tys. zł, przy planowanym deficycie w kwocie 3.290.536 tys. zł.

Wynik gmin w latach 2012-2013

Wyszczególnienie	Wynik gmin		
	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013
	tys zł		
1	2	3	4
Gminy ogółem,	-83 942	-3 290 536	600 886
w tym: Gminy wiejskie	256 388	-1 610 324	338 926

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 i 2013 r. (Min. Fin.)

Nadwyżkę budżetową wypracowało 1.436 gmin, tj. 59,5% ogólnej liczby gmin. W gminach wiejskich nadwyżkę budżetową wypracowało 944 jednostki, tj. 60,1% gmin wiejskich.

Liczbę gmin, z uwzględnieniem zrealizowanego przez nie wyniku w 2013 r., przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Gminy	
	Ogółem	w tym: wiejskie
	w zł	
1	2	3
Gminy ogółem	2 413	1 571
Gminy z nadwyżką budżetową	1 436	944
Gminy z deficytem budżetowym	977	627
Udział gmin deficytowych w ogólnej liczbie gmin dla danej kategorii gmin (w %)	40,5	39,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

Deficyt wystąpił w 977 gminach, tj. 40,5% ogólnej liczby gmin. W gminach wiejskich deficyt wystąpił w 627 jednostkach, tj. 39,9% gmin wiejskich.

Liczbę gmin, według relacji wyniku do ich dochodów w 2013 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów gmin					
	Razem	poniżej 5%	5%-10%	10%-15%	15%-20%	powyżej 20%
Gminy z nadwyżką budżetową	1 436	772	479	133	39	13
Gminy z deficytem budżetowym	977	575	243	84	40	35

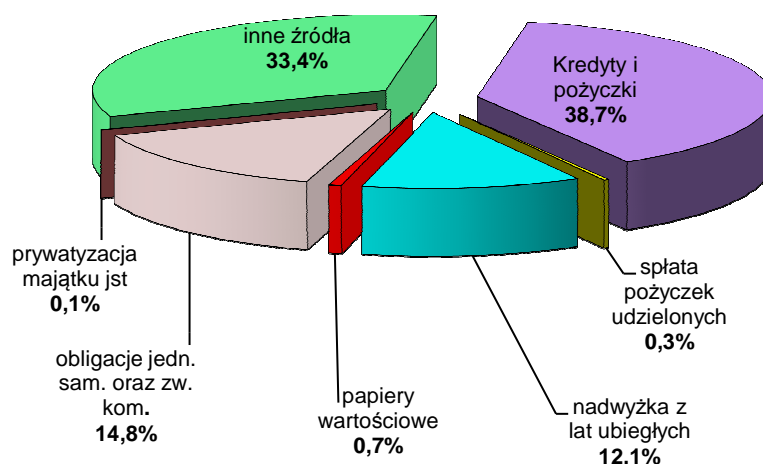
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

Wśród gmin, które wypracowały nadwyżkę, najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów poniżej 10%. Również wśród gmin, których budżety zamknęły się deficytem, najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów do 10%.

4. Przychody i rozchody gmin

W 2013 r. gminy ogółem osiągnęły przychody w łącznej kwocie 10.587.786 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 6.896.478 tys. zł.

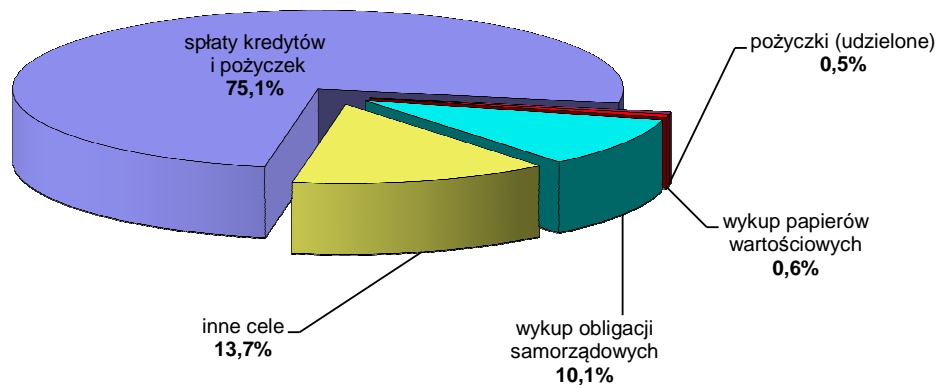
STRUKTURA PRZYCHODÓW GMIN W 2013 R.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. gminy ogółem wykazały największe przychody z tytułu kredytów i pożyczek, tj. 38,7% przychodów ogółem. Papiery wartościowe i obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych stanowiły 15,5% przychodów.

STRUKTURA ROZCHODÓW GMIN W 2013 R.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

W rozchodach gmin największy udział miały splaty kredytów i pożyczek, które stanowiły 75,1%.

W 2013 r. gminy wiejskie osiągnęły przychody w łącznej kwocie 5.113.981 tys. zł. Przychody z tytułu kredytów i pożyczek stanowiły 42,6% a nadwyżka z lat ubiegłych stanowiła 18,7% przychodów.

Gminy wiejskie wykonały rozchody w łącznej kwocie 3.361.037 tys. zł. W strukturze rozchodów gmin wiejskich, środki na spłaty kredytów i pożyczek stanowiły 75,0% rozchodów.

W 2013 r. rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek były wyższe niż przychody z tytułu kredytów i pożyczek w gminach o 26,2% a w gminach wiejskich o 15,7%.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin

W 2013 r. zadłużenie ogółem gmin wyniosło 25.771.862 tys. zł.

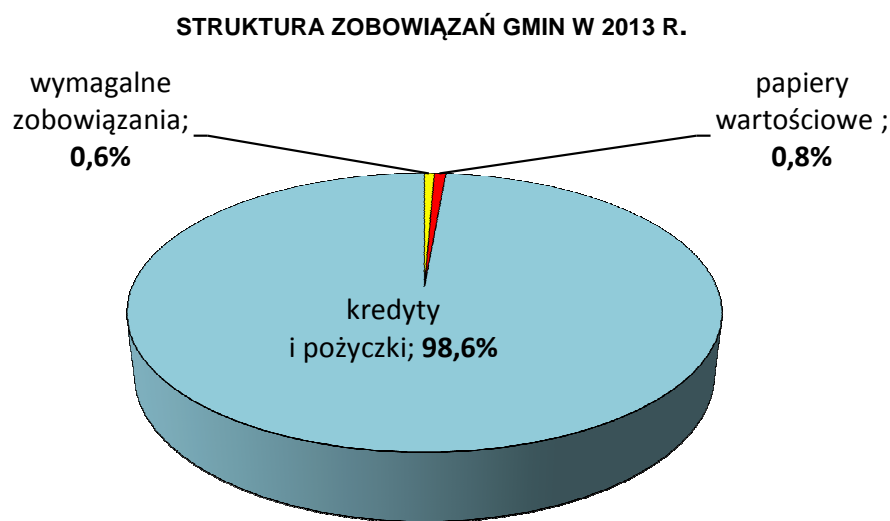
Zobowiązania według kategorii gmin

Wyszczególnienie	2012	2013	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
GMINY OGÓŁEM,	26 167 852	25 771 862	98,5
w tym: GMINY WIEJSKIE	10 173 879	10 153 351	99,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w porównaniu do 2012 r., zadłużenie ogółem gmin było niższe o 1,5% a gmin wiejskich było niższe 0,2%.

W 2013 r. w strukturze zadłużenia 98,6% stanowiły zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2013 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania gmin według tytułów dłużnych w latach 2012 – 2013 przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2012	2013	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych, z tego:	26 167 852	25 771 862	98,5
Papiery wartościowe	225 305	191 480	85,0
w tym: długoterminowe	235 305	191 480	81,4
Kredyty i pożyczki	25 790 669	25 415 163	98,5
w tym: długoterminowe	25 522 791	25 198 051	98,7
Wymagalne zobowiązania	151 879	165 219	108,8
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	102 667	93 899	91,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. wzrost zobowiązań gmin nastąpił tylko z tytułu wymagalnych zobowiązań, które w strukturze zadłużenia stanowiły 0,6%.

Zadłużenie z pozostałych tytułów było niższe niż w 2012 r.

W 2013 r. zadłużenie wystąpiło w 2.357 gminach. Zadłużenie bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych wystąpiło w 2.307 gminach, tj. 95,6% gmin.

W 2013 r. wskaźnik zadłużenia gmin bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych, wyniósł 29,1%.

Liczba gmin według poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	Ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2012	2 414	2 300	297	451	472	478	380	196	26
2013	2 413	2 307	317	483	489	494	345	148	31

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Najliczniejsza grupa gmin znajduje się w przedziale o zadłużeniu do 40% dochodów ogółem. Liczba gmin w tej grupie stanowiła 77,3% liczby gmin zadłużonych. W grupie powyżej 60% znalazło się 31 gmin.

6. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych

Zgodnie z art. 9 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych samorządowe zakłady budżetowe są zaliczone do sektora finansów publicznych. Samorządowe zakłady budżetowe mogą realizować zadania własne jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w art.14 ww. ustawy.

Z danych ze sprawozdań rocznych gmin za 2013 r. wynika, że samorządowe zakłady budżetowe prowadziły działalność w 849 gminach, co stanowi 35,2% ogółu gmin.

Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.	Plan 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	3 017 283	2 775 534	2 818 714	101,6	93,4
w tym: dotacje z budżetu	319 109	318 040	302 969	95,3	94,9
Koszty	3 062 955	2 768 286	2 838 283	102,5	92,7
Podatek dochodowy od osób prawnych	13 627	7 842	13 584	176,6	101,7
Wpłaty do budżetu gmin	10 968	1 731	15 853	915,8	144,5

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. wyniosły 2.818.714 tys. zł, w tym dotacje z budżetu stanowiły 302.969 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 101,6%, a dotacje w 95,3%.

W porównaniu do 2012 r. nastąpiło zmniejszenie przychodów o 6,6% i zmniejszenie kwoty dotacji o 5,1%.

Koszty gminnych zakładów budżetowych wyniosły 2.838.283 tys. zł, a wpłaty do budżetu wyniosły 15.853 tys. zł, przy zaplanowanej kwocie 1.731 tys. zł.

Zakłady budżetowe odnotowały wyższą, niż zakładano w planie, realizację podatku dochodowego od osób prawnych o 76,6%.

W 2013 r. w relacji do 2012 r. koszty zmniejszyły się o 7,3%, wpłaty do budżetów gmin zwiększyły się o 44,5% oraz wydatki z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych o 1,7%.

Przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. wg działów

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ogółem	2 775 534	2 818 714	101,6	100,0
w tym:				
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 217 800	1 235 381	101,4	43,8
Gospodarka mieszkaniowa	691 592	696 600	100,7	24,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	463 302	489 577	105,7	17,4
Kultura fizyczna	218 440	212 283	97,2	7,5
Transport i łączność	99 543	98 233	98,7	3,5

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. (Min. Fin.)

Dane ze sprawozdań rocznych gmin za 2013 r. z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych wskazują, że w gminach, w formie samorządowego zakładu budżetowego realizowano głównie zadania z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (43,8% przychodów ogółem), gospodarki mieszkaniowej (24,7% przychodów ogółem), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę (17,4% przychodów ogółem), kultury fizycznej (7,5% przychodów ogółem) oraz transportu i łączności (3,5% przychodów ogółem).

Pozostałe rodzaje działalności jak rolnictwo i łowiectwo, działalność usługowa, pomoc społeczna, handel, ochrona zdrowia czy prowadzenie ogrodów zoologicznych i botanicznych stanowiły 3,1% przychodów ogółem.

Koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. wg działów

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ogółem:	2 768 286	2 838 283	102,5	100,0
w tym:				
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 214 741	1 245 964	102,6	43,9
Gospodarka mieszkaniowa	693 293	694 831	100,2	24,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	461 246	494 944	107,3	17,4
Kultura fizyczna	216 300	214 824	99,3	7,6
Transport i łączność	99 052	102 564	103,5	3,6

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. (Min. Fin.)

Najwyższe koszty wystąpiły w zadaniach z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (43,9% kosztów ogółem), gospodarki mieszkaniowej (24,5% kosztów ogółem), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę (17,4% kosztów ogółem), kultury fizycznej (7,6% kosztów ogółem) oraz transportu i łączności (3,6%). Koszty pozostałych rodzajów działalności jak rolnictwo i łowiectwo, pomoc społeczna, prowadzenie ogrodów zoologicznych i botanicznych stanowiły 3,0% kosztów ogółem.

Stan środków obrotowych gminnych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 49.580 tys. zł na początku roku do 57.279 tys. zł na koniec roku, tj. o 15,5%.

7. Wydzielony rachunek dochodów gminnych jednostek budżetowych

Zgodnie art. 223 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty gromadzą na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, pochodzące w szczególności:

- ze spadków i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej;
- z odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie albo użytkowaniu jednostki budżetowej.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa w szczególności:

- jednostki budżetowe, które gromadzą dochody;
- źródła, z których dochody są gromadzone na rachunku;
- przeznaczenie dochodów, z tym, że dochody wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń osobowych;
- sposób i tryb sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania.

Wydatki z rachunku mogą być dokonywane do wysokości kwot zgromadzonych dochodów, w ramach planu finansowego.

Środki finansowe pozostające na rachunku na dzień 31 grudnia roku budżetowego podlegają odprowadzeniu na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia 5 stycznia następnego roku.

Wydzielone rachunki dochodów zostały utworzone w 832 gminach co stanowi 34,5% ogółu gmin.

W ramach ww. rachunków gminy zrealizowały w 2013 r. dochody w wysokości 352.006 tys. zł. W stosunku do planu zostały one wykonane w 84,4% i były wyższe o 0,1% od dochodów wykonanych w 2012 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan 2013	Wykonanie 2013	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	351 551	417 206	352 006	84,4	100,1
Wydatki	350 820	418 217	352 584	84,3	100,5
w tym : wpłaty do budżetu	6 649	4 051	6 134	151,4	92,3

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223, ust.1 za 2013 rok.
(Min. Fin)

Zrealizowane wydatki wyniosły 352.584 tys. zł i były niższe o 15,7% niż planowano. W porównaniu z 2012 r. wydatki wzrosły o 0,5%, w tym wpłaty do budżetów gmin zmniejszyły się o 7,7%.

Na koniec 2013 roku stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów zmniejszył się z 2.937 tys. zł do kwoty 2.335 tys. zł. tj. o 20,5%.

III. Wykonanie budżetów powiatów

W 2013 r. powiaty zrealizowały dochody ogółem w wysokości 23.077.562 tys. zł a wydatki w tym okresie powiaty zrealizowały w wysokości 22.916.546 tys. zł.

W rezultacie budżety powiatów zamknęły się nadwyżką w wysokości 161.016 tys. zł.

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów powiatów

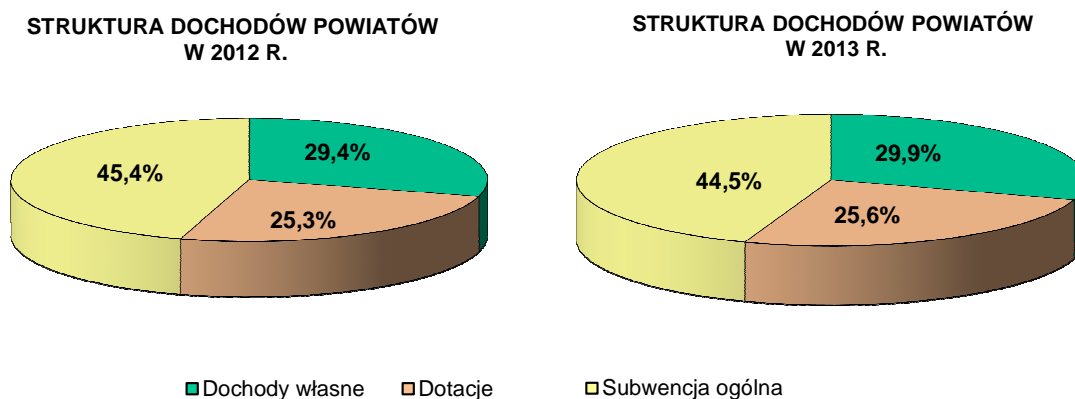
Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	22 522 904	23 560 321	23 077 562	98,0	102,5
Wydatki	22 476 524	24 335 717	22 916 546	94,2	102,0
Wynik	46 379	-775 396	161 016	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

1. Dochody powiatów

1.1. Struktura dochodów

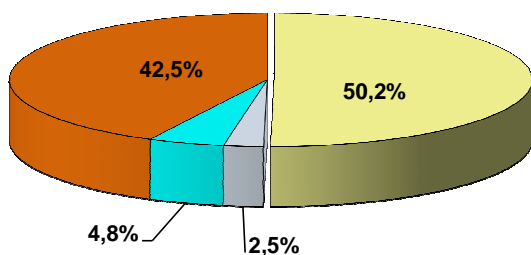
W strukturze dochodów ogółem, dochody własne stanowiły w 2013 r. 29,9%, a dotacje i subwencja ogólna odpowiednio: 25,6% i 44,5%.

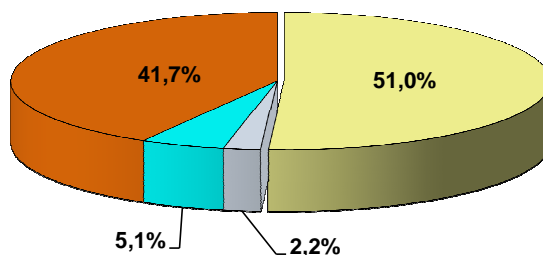
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., w stosunku do 2012 roku, wzrósł udział w dochodach ogółem dochodów własnych o 0,5 punktu procentowego i udział dotacji o 0,3 punktu procentowego, zaś zmniejszył się udział subwencji ogólnej o 0,9 punktu procentowego.

**STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH
POWIATÓW W 2012 R.**

**STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH
POWIATÓW W 2013 R.**

■ podatek dochodowy od osób fizycznych ■ dochody z majątku
■ podatek dochodowy od osób prawnych ■ pozostałe dochody

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych powiatów w 2013 r., najistotniejszym źródłem dochodów był udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (51,0%). Udział dochodu z tego tytułu, w dochodach własnych, zwiększył się w porównaniu do 2012 r. o 0,8 punktu procentowego.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

W 2013 r. powiaty wykonały dochody ogółem w wysokości 23.077.562 tys. zł i w porównaniu do 2012 r., były one wyższe o 2,5%.

Dochody własne zostały wykonane w 97,0%, dotacje w 95,4% a subwencja ogólna w 100,1% planu.

W porównaniu do 2012 r., dochody własne powiatów wzrosły o 4,3%, dotacje ogółem o 3,8%, a subwencja ogólna o 0,5%.

Dochody powiatów według źródeł ich pochodzenia przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	22 522 904	23 560 321	23 077 562	98,0	100,0	102,5
Dochody własne	6 612 287	7 107 671	6 893 850	97,0	29,9	104,3
z tego:						
podatek dochodowy od osób fizycznych	3 322 366	3 558 011	3 513 314	98,7	15,2	105,7
podatek dochodowy od osób prawnych	163 652	144 192	154 333	107,0	0,7	94,3
dochody z majątku powiatu	314 745	524 826	352 604	67,2	1,5	112,0
pozostałe dochody	2 811 524	2 880 642	2 873 599	99,8	12,5	102,2

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje ogółem	5 688 992	6 188 077	5 906 167	95,4	25,6	103,8
z tego:						
Dotacje celowe	4 587 847	4 916 694	4 828 781	98,2	20,9	105,3
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	1 101 144	1 271 383	1 077 386	84,7	4,7	97,8
Subwencja ogólna	10 221 625	10 264 572	10 277 546	100,1	44,5	100,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W grupie dochodów własnych, w stosunku do kwot zaplanowanych na 2013 r., w najwyższym stopniu zostały wykonane dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – 107,0% planu. Dochody te stanowiły 2,2% dochodów własnych powiatów i były niższe o 5,7% od dochodów wykonanych w 2012 r.

W strukturze dochodów własnych powiatów istotnym źródłem są dochody z tytułu udziału powiatów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (51,0%).

W 2013 r. na rachunki powiatów przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 3.513.314 tys. zł.

W 2013 r. w porównaniu do 2012 r. dochody z tytułu udziału powiatów w podatku dochodowym od osób fizycznych wzrosły o 5,7%.

W 2013 r. pozostałe dochody w strukturze dochodów własnych stanowiły 41,7% i w porównaniu do 2012 r. były wyższe o 2,2%. W strukturze pozostałych dochodów dominujący udział miały: wpływy z usług (42,6%), wpływy z opłaty komunikacyjnej (20,0%), wpływy z różnych opłat (7,4%) oraz wpływy z różnych dochodów (6,7%).

1.2.1. Subwencja ogólna

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie powiaty otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną. Subwencja ogólna dla powiatu składa się z części: oświatowej, wyrównawczej i równoważącej.

W 2013 roku na rachunki powiatów przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 10.162.117 tys. zł, z tego, z tytułu:

- części oświatowej subwencji ogólnej - 8.024.326 tys. zł,
- części wyrównawczej subwencji ogólnej - 1.530.374 tys. zł,
- części równoważącej subwencji ogólnej - 607.417 tys. zł.

Oznacza to, że na rachunki powiatów przekazano 100,0% środków zaplanowanych na ten cel dla tych jednostek i 100,8% analogicznych kwot przekazanych w 2012 r.

W 2013 r. środki z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w łącznej wysokości 26.191 tys. zł, zostały rozdysponowane pomiędzy 259 powiatów. Środki te otrzymały powiaty, które w 2012 r. otrzymały z budżetu państwa dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych z zakresu domów pomocy społecznej, a także powiaty, które w 2013 r. w wyniku zdarzeń losowych poniosły straty w infrastrukturze komunalnej wyższe niż dochody własne wykonane w 2012 r.

Sposób podziału omawianej rezerwy został uzgodniony z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Ponadto, na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, z rezerwy subwencji ogólnej na rachunki budżetów powiatów została przekazana kwota 89.238 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych, obejmujących budowę lub przebudowę obiektów inżynierskich, a także zadań inwestycyjnych obejmujących budowę lub przebudowę ciągów drogowych, przebiegających przez obszar co najmniej dwóch jednostek samorządowych (powiatów, województw).

Powyższa rezerwa została rozdysponowana między 82 powiaty, w sposób uzgodniony z Ministrem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez powiaty w 2013 roku, przekazana została kwota 7.976.440 tys. zł.

Od roku 2013 od kwoty przeznaczonej na część oświatową subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego odlicza się 0,4% na rezerwę części oświatowej subwencji ogólnej.

Zgodnie z "Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013", przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 21 marca 2013 r., Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysonował dla poszczególnych powiatów środki w wysokości 47.886 tys. zł (28,1% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013 z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych systemu informacji oświatowej oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu oraz weryfikacji danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej – w kwocie 11.745 tys. zł,
- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w związku ze zwiększeniem łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2013 r. – w kwocie 6.484 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 3.080 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy - Karta Nauczyciela, a także dla nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 14.106 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych lub obiektów pozyskanych w wyniku umów najmu lub użyczenia oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji pomieszczeń nie wykorzystywanych na cele dydaktyczne – w kwocie 9.272 tys. zł,
- dofinansowanie remontów bieżących mających na celu likwidację barier architektonicznych w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych – w kwocie 3.077 tys. zł,
- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, remontów bieżących, wyposażenia w sprzęt szkolny

i pomoce dydaktyczne pomieszczeń do nauki, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z nauczaniem indywidualnym, realizacją podwyżek wynagrodzeń oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 122 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. na rachunki powiatów przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 8.024.326 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań powiatów wynika, że wydatki wykonane w 2013 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez powiaty dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 103,8%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 70,0% - 80,0%	- 1 powiat,
- 80,0% - 90,0%	- 1 powiat,
- 90,0% - 100,0%	- 74 powiaty,
- 100,0% - 110,0%	- 168 powiatów,
- 110,0% - 120,0%	- 51 powiatów,
- powyżej 120,0%	- 19 powiatów.

W 2013 r. powiaty ze środków części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące finansowały ok. 96% wydatków przeznaczonych na realizację subwencionowanych zadań bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja przez powiaty wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2013 r. kształtowała się średnio na poziomie 97,9% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 81,2% planu.

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Dochody z tytułu dotacji, w tym dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych

niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich* zostały zrealizowane w wysokości 5.906.167 tys. zł, z tego:

1) dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:

- własne finansowane z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- zrealizowano w kwocie 4.121.199 tys. zł,

2) dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:

- własne finansowane z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- zrealizowano w kwocie 990.990 tys. zł,

3) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 331.052 tys. zł,

4) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 47.249 tys. zł,

5) dotacje celowe realizowane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące wyniosły 49.876 tys. zł,

6) dotacje celowe realizowane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne wyniosły 283.005 tys. zł,

7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 15.742 tys. zł,

8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 67.054 tys. zł.

* w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2013 r.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji, na dotacje na zadania bieżące przypadła kwota 4.517.868 tys. zł, co stanowiło 76,5% otrzymanych przez powiaty dotacji. Dotacje na zadania inwestycyjne (1.388.299 tys. zł) stanowiły 23,5% łącznej kwoty dotacji.

W zrealizowanych przez powiaty w 2013 r. dochodach ogółem, dotacje stanowiły 25,6%, z tego:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich – 4,7%,
- dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań powiatów (własne, z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) – 17,5%,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – 1,6%,
- dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego – 1,4%,
- dotacje z funduszy celowych – 0,4%.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich za 2013 r. w porównaniu do wykonania za 2012 r. przedstawia poniższa tabela.

do Wykonania za 2012 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.		Wykonanie 2013 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	5 688 992	4 347 762	5 906 167	4 517 869	103,8	103,9
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich*	1 101 144	466 350	1 077 386	577 532	97,8	123,8
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	2 591 434	2 528 739	2 725 442	2 669 073	105,2	105,5
- na zadania własne	1 185 615	927 497	1 298 232	864 425	109,5	93,2
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	10 474	8 818	11 129	10 169	106,3	115,3

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.		Wykonanie 2013 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	378 914	335 550	378 301	331 052	99,8	98,7
- na zadania realizowane w ramach pomocy finansowej między jedn. samorządu terytorialnego	317 270	56 379	332 881	49 876	104,9	88,5
- z funduszy celowych	104 141	24 429	82 796	15 742	79,5	64,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

* w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane powiatom do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2013 r.

Zwiększeniu uległy dotacje na zadania własne o 9,5 % oraz dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej o 6,3 %, dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami o 5,2 % oraz dotacje na zadania realizowane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego o 4,9%. Zmniejszeniu natomiast uległy dotacje na zadania realizowane ze środków funduszy celowych o 20,5%, a także dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich o 2,2% oraz dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego o 0,2%.

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Dochody powiatów z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zrealizowane zostały w wysokości 1.077.386 tys. zł, z czego na zadania bieżące przeznaczono 53,6%, a na zadania inwestycyjne 46,4% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według ważniejszych działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	1 101 144	1 271 383	1 077 386	84,7	97,8	666 502	577 532	86,7
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe	4 347	17 307	16 657	96,2	383,2	17 255	16 604	96,2
Transport i łączność	320 893	202 785	189 204	93,3	59,0	7 263	7 396	101,8
Gospodarka mieszkaniowa	24 483	45 988	41 870	91,0	171,0	0	0	-
Informatyka	11 986	31 209	17 775	57,0	148,3	2 425	1 407	58,0
Administracja publiczna	48 271	101 849	66 347	65,1	137,4	30 572	20 330	66,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	18 392	14 191	13 640	96,1	74,2	977	907	92,8
Oświata i wychowanie	222 609	294 781	246 755	83,7	110,8	164 252	137 090	83,5
Ochrona zdrowia	23 317	11 049	9 635	87,2	41,3	138	116	84,1
Pomoc społeczna	60 358	74 177	64 301	86,7	106,5	54 767	48 491	88,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	269 173	365 610	330 521	90,4	122,8	361 228	326 288	90,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	9 289	18 465	13 422	72,7	144,5	5 683	4 082	71,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19 618	26 731	19 842	74,2	101,1	2 270	1 667	73,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	10 470	14 299	12 230	85,5	116,8	3 940	3 847	97,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty otrzymanych w 2013 r. dotacji środki przeznaczono m.in. na realizację zadań w dziale:

- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 330.521 tys. zł, tj. 30,7% dotacji ogółem, które zostały wykorzystane głównie w ramach rozdziału pozostała działalność oraz na zadania realizowane przez powiatowe urzędy pracy,
- Oświata i wychowanie – 246.755 tys. zł, tj. 22,9% dotacji ogółem, które wykorzystano przede wszystkim w ramach rozdziału pozostała działalność oraz na zadania realizowane

przez szkoły zawodowe oraz centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki doksztalcania zawodowego,

- Transport i łączność – 189.204 tys. zł, tj. 17,6% dotacji ogółem z przeznaczeniem, m.in. na realizację zadań na drogach publicznych powiatowych oraz usuwanie skutków klęsk żywiołowych,
- Administracja publiczna – 66.347 tys. zł, tj. 6,2% dotacji przekazano na starostwa powiatowe i pozostałą działalność,
- Pomoc społeczna – 64.301 tys. zł, tj. 6,0% dotacji ogółem, które przeznaczono między innymi na działalność powiatowych centrów pomocy rodzinie, domów pomocy społecznej oraz pozostałą działalność,
- Gospodarka mieszkaniowa – 41.870 tys. zł, tj. 3,9% dotacji ogółem przeznaczone zostały przede wszystkim na działalność związaną z gospodarką gruntami i nieruchomościami oraz na pozostałą działalność,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 19.842 tys. zł, tj. 1,8% dotacji przeznaczono na zadania związane z ochroną powietrza.

Na realizację zadań w tych działach powiaty przeznaczyły 958.840 tys. zł, tj. 89,0 % otrzymanych w 2013 r. dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi i płatności z budżetu środków europejskich.

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez powiaty w wysokości 2.725.442 tys. zł.

W ogólnej kwocie dochodów wykonanych przez powiaty, dotacje te stanowiły 11,8%, z tego dotacje na zadania bieżące – 11,6%, a na zadania inwestycyjne – 0,2%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w 2013 r., według ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	2 591 433	2 761 145	2 725 442	98,7	105,2	2 689 103	2 669 073	99,3
Rolnictwo i łowiectwo	95 511	105 801	79 303	75,0	83,0	69 362	58 143	83,8
Gospodarka mieszkaniowa	57 696	58 815	55 116	93,7	95,5	58 627	54 931	93,7
Działalność usługowa	162 485	164 326	162 824	99,1	100,2	163 266	161 777	99,1
Administracja publiczna	75 390	78 035	77 848	99,8	103,3	78 035	77 848	99,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 139 078	1 185 452	1 184 660	99,9	104,0	1 155 331	1 154 876	100,0
Ochrona zdrowia	914 046	1 023 001	1 020 819	99,8	111,7	1 021 661	1 019 479	99,8
Pomoc społeczna	92 089	94 180	93 494	99,3	101,5	91 307	90 663	99,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	54 446	50 736	50 633	99,8	93,0	50 714	50 611	99,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012r. i 2013r. (Min. Fin.)

Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące w powiatach w 2013 r., w porównaniu do 2012 r., wzrosły o 3,9%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez powiaty w 99,3% planu. Niższe wykonanie spowodowane było wydaniem mniejszej liczby decyzji administracyjnych, z których wynikała niższa kwota odszkodowań za nieruchomości zajęte pod drogi publiczne, które z dniem 1 stycznia 1999 r. stały się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa lub właściwych jednostek samorządu terytorialnego. Równocześnie w 2013 r., w porównaniu do 2012 r. wystąpiła mniejsza liczba zdarzeń noszących znamiona kleski żywiołowej, co skutkowało niższą kwotą wypłaconych odszkodowań w zakresie działu Rolnictwo i łowiectwo. Ponadto zmniejszyła się kwota należności na finansowanie zobowiązań Skarbu Państwa za mienie przejęte z naruszeniem prawa, wynikająca z wyroków sądowych.

W strukturze wykonania dominowały dotacje na zadania bieżące, których udział wynosił 97,9 % ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej.

W strukturze dotacji na zadania bieżące, największy udział miały dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (43,3%), w dziale Ochrona zdrowia (38,2%) i w dziale Działalność usługowa (6,1%). Łącznie na zadania realizowane w tych działach przekazano dotacje w kwocie 2.336.132 tys. zł, co stanowiło 87,5% zrealizowanych dotacji na zadania bieżące.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa przekazano w łącznej kwocie 1.154.876 tys. zł.

Dotacje na zadania bieżące w tym dziale były przeznaczone głównie na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej oraz na działania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych, w tym na odtworzenie sprzętu zniszczonego podczas działań związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych oraz zakupu materiałów i usług przez państwową straż pożarną.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Ochrona zdrowia przekazane zostały w wysokości 1.019.479 tys. zł. Dotacje w tym dziale zostały wykorzystane przede wszystkim na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne i świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego.

Dotacje w dziale Działalność usługowa zostały przekazane w łącznej wysokości 161.777 tys. zł i były przeznaczone głównie na funkcjonowanie Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego oraz zadania z zakresu geodezji i kartografii.

W ramach dotacji na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, przekazano powiatom ogółem 56.369 tys. zł. Z kwoty tej 21.160 tys. zł, tj. 37,5% przekazano na wydatki w dziale Rolnictwo i łowiectwo z przeznaczeniem na prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa. Na zadania inwestycyjne w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa przekazano kwotę dotacji w wysokości 29.784 tys. zł, która w 94,6% była przeznaczona na wydatki inwestycyjne w komendach powiatowych Państwowej Straży Pożarnej. W dziale Pomoc społeczna 100% kwoty dotacji, tj. 2.831 tys. zł przekazano na wydatki inwestycyjne w ośrodkach wsparcia.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach w 2013 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	97,9	2,1
Rolnictwo i łowiectwo	2,9	2,2	37,5	100,0	73,3	26,7
Gospodarka mieszkaniowa	2,0	2,1	0,3	100,0	99,7	0,3
Działalność usługowa	6,0	6,1	1,9	100,0	99,4	0,6
Administracja publiczna	2,9	2,9	0,0	100,0	100,0	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	43,5	43,3	52,8	100,0	97,5	2,5
Ochrona zdrowia	37,5	38,2	2,4	100,0	99,9	0,1
Pomoc społeczna	3,4	3,4	5,0	100,0	97,0	3,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,8	1,8	0,1	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów zrealizowano ogółem w wysokości 1.298.232 tys. zł.

W ogólnej kwocie dotacji na zadania własne, dotacje do zadań bieżących w wysokości 864.425 tys. zł, stanowiły 66,6% tych dotacji, a dotacje do zadań inwestycyjnych zrealizowane w kwocie 433.807 tys. zł, stanowiły 33,4% tych dotacji.

Dotacje na zadania własne stanowiły 5,6% zrealizowanych dochodów ogółem powiatów, z tego dotacje do zadań bieżących 3,7%, a do zadań inwestycyjnych 1,9%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizowane zadania własne powiatów, według ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012r.	Plan (po zmianach) 2013r.	Wykonanie 2013r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2013r.	Wykonanie 2013r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	1 185 615	1 308 567	1 298 232	99,2	109,5	866 388	864 425	99,8
Transport i łączność	347 456	502 773	493 991	98,3	142,2	82 361	81 258	98,7
Oświata i wychowanie	4 749	5 878	5 915	100,6	124,6	145	150	103,4
Ochrona zdrowia	12 890	47 621	47 328	99,4	367,2	36 221	35 928	99,2
Pomoc społeczna	804 767	751 504	750 309	99,8	93,2	747 191	746 720	99,9
Kultura fizyczna	8 921	200	200	100,0	2,2	0	0	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Dotacje na zadania bieżące zrealizowano w kwocie 864.425 tys. zł. Największy udział w dotacjach bieżących miały dotacje dla działu Pomoc społeczna, stanowiące 86,4% dotacji na zadania bieżące ogółem. Dotacje na zadania bieżące w tym dziale wynosiły 746.720 tys. zł i przeznaczone zostały głównie na utrzymanie domów pomocy społecznej. Powiaty otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na pensjonariuszy, którzy zostali przyjęci do domów pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. lub na podstawie skierowań wystawionych przed tym dniem. Z powyższej kwoty finansowane są również zadania powiatów związane ze wspieraniem rodzin zastępczych, w tym także rodzinne domy dziecka oraz działania wykonywane przez koordynatorów pieczy zastępczej.

Dotacje celowe na realizację inwestycji własnych powiatów przekazano w kwocie 433.807 tys. zł.

Największa część tych dotacji została przekazana w działach:

- Transport i łączność - na inwestycje na drogach powiatowych i inwestycje związane z usuwaniem klęsk żywiołowych przeznaczono kwotę 412.733 tys. zł

oraz w działach

- Ochrona zdrowia – na inwestycje w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 11.400 tys. zł i zostały wydatkowane na finansowanie inwestycji w szpitalach oraz w ramach rozdziału Pozostała działalność,
- Oświata i wychowanie – na inwestycje w tym dziale przekazano dotacje w wysokości 5.765 tys. zł i przeznaczono głównie na inwestycje dla liceów ogólnokształcących, szkół zawodowych oraz szkół podstawowych specjalnych,

- Pomoc społeczna - na inwestycje realizowane w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 3.588 tys. zł i przeznaczono je na finansowanie inwestycji w domach pomocy społecznej oraz powiatowych centrach pomocy rodzinie.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania własne w poszczególnych działach w 2013 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	66,6	33,4
z tego:						
Transport i łączność	38,1	9,4	95,1	100,0	16,4	83,6
Oświata i wychowanie	0,5	0,0	1,3	100,0	2,5	97,5
Ochrona zdrowia	3,6	4,2	2,6	100,0	75,9	24,1
Pomoc społeczna	57,8	86,4	0,8	100,0	99,5	0,5
Pozostałe działy	0,0	0,0	0,2	100,0	53,5	46,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Poza omówionymi wyżej dotacjami celowymi z budżetu państwa, dochodami powiatów były również dotacje na zadania realizowane przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej i z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej między jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. Udział tych dotacji w zrealizowanych przez powiaty dochodach ogółem wynosił 3,5%.

Kwota otrzymanych przez powiaty w 2013 r. dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 805.107 tys. zł, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej powiaty otrzymały 11.129 tys. zł. Porozumienia z organami administracji rządowej obejmowały w większości zadania z zakresu działów: Pomoc społeczna - 7.341 tys. zł (66,0%), Administracja publiczna – 1.401 tys. zł (12,6%), Oświata i wychowanie – 1.365 tys. zł (12,3%),
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego powiaty otrzymały 378.301 tys. zł. Zawierane porozumienia między

jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły przede wszystkim zadań realizowanych w zakresie działań: Pomoc społeczna – 173.381 tys. zł (45,8% tych dotacji), szczególnie w zakresie zadań związanych z funkcjonowaniem placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych, Transport i łączność – 74.804 tys. zł (19,8%) w zakresie realizacji zadań na drogach powiatowych i wojewódzkich, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 70.796 tys. zł (18,7%) szczególnie na realizację zadań przez powiatowe urzędy pracy, Oświata i wychowanie – 28.399 tys. zł (7,5%) głównie z przeznaczeniem dla gimnazjów oraz bibliotek pedagogicznych,

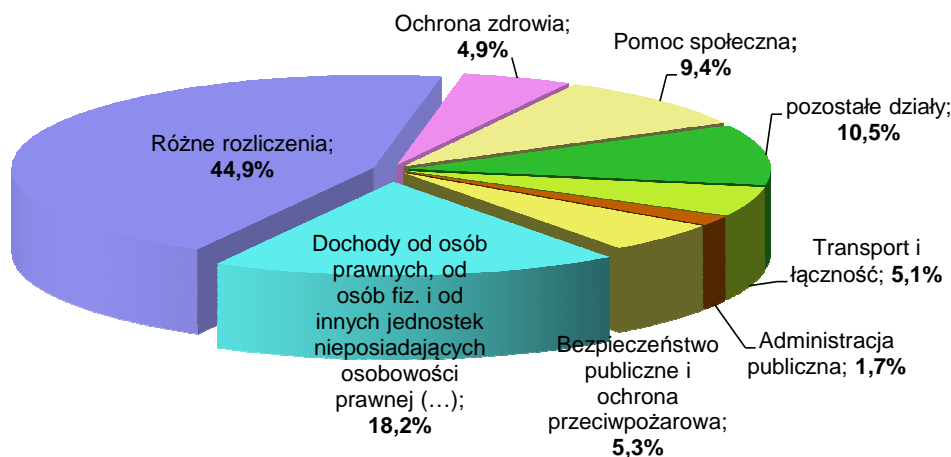
- na zadania własne, na które powiaty otrzymały dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego, powiaty otrzymały 332.881 tys. zł. Dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły przede wszystkim zadań w działach: Transport i łączność - 291.779 tys. zł (87,7%) z przeznaczeniem na drogi powiatowe oraz usuwanie skutków klęsk żywiołowych, Ochrona zdrowia - 7.890 tys. zł (2,4%), które były przeznaczone głównie dla szpitali, Oświata i wychowanie - 6.820 tys. zł (2,0%) z przeznaczeniem dla liceów ogólnokształcących oraz szkół zawodowych,
- z funduszy celowych powiaty otrzymały 82.796 tys. zł. W kwocie tej największy udział miały dotacje w działach: Oświata i wychowanie – 12.686 tys. zł (15,3%) z przeznaczeniem dla liceów ogólnokształcących oraz szkół zawodowych, Pomoc społeczna – 12.472 tys. zł (15,1%) przeznaczono w głównej mierze dla domów pomocy społecznej, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 12.214 tys. zł (14,8%) na realizację zadań powiatowych urzędów pracy oraz Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 11.344 tys. zł (13,7%) w szczególności na zadania realizowane przez komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej.

1.3. Dochody według działań

W 2013 r. w strukturze dochodów zrealizowanych przez powiaty, najwyższy udział miały dochody w następujących działach: Różne rozliczenia - 44,9%, Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej -18,2%, Pomoc społeczna - 9,4%.

Dochody zrealizowane w 2013 r. w tych działach stanowiły 72,5% łącznej kwoty dochodów ogółem zrealizowanych przez powiaty.

STRUKTURA DOCHODÓW WG DZIAŁÓW W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

Dochody powiatów według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, w tym:	22 522 904	23 560 321	23 077 563	98,0	102,5
Transport i łączność	1 177 718	1 233 906	1 173 234	95,1	99,6
Administracja publiczna	402 902	447 451	403 652	90,2	100,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 176 736	1 225 859	1 219 480	99,5	103,6
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	3 959 898	4 217 775	4 191 683	99,4	105,9
Różne rozliczenia	10 306 503	10 334 961	10 351 575	100,2	100,4
Ochrona zdrowia	975 685	1 140 764	1 119 521	98,1	114,7
Pomoc społeczna	2 088 427	2 170 177	2 171 087	100,0	104,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Najwyższą dynamikę dochodów wg działów odnotowały powiaty w dziale Ochrona zdrowia (wzrost o 14,7%) a plan został zrealizowany w 98,1%. W tym dziale 91,1% stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami.

W dziale Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej plan dochodów został wykonany w 99,4% i w stosunku do 2012 r., były wyższe o 5,9%. W tym dziale ujmowane są dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatku dochodowym od osób prawnych, które

stanowiły 87,5% dochodów tego działu oraz wpływy z opłaty komunikacyjnej stanowiące 10,5% dochodów tego działu.

W dziale Pomoc społeczna plan dochodów został wykonany w 100,0% i dochody z tego tytułu były wyższe o 4,0% od dochodów wykonanych w 2012 r. W dziale Pomoc społeczna wpływy z usług stanowiły 43,4% oraz dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu stanowiły 34,4%.

Plan dochodów w dziale Różne rozliczenia został zrealizowany w 100,2% i dochody były wyższe, niż wykonane w 2012 r., o 0,4%. W dziale Różne rozliczenia ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywanej powiatom z budżetu państwa, które stanowiły w tym dziale 99,3%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2012	2013
DOCHODY OGÓŁEM	868,43	893,14
DOCHODY WŁASNE	254,95	266,80
DOTACJE	219,35	228,58
SUBWENCJA OGÓLNA	394,12	397,76

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2012 r.

W 2013 r. dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 893,14 zł i w stosunku do 2012 r. wzrosły o 2,8%.

Najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 1.880,19 zł, tj. 210,5% średnich dochodów w powiatach, zaś najniższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 463,79 zł, tj. 51,9% średnich dochodów w powiatach.

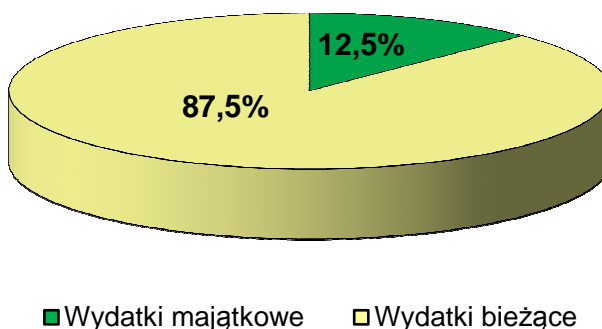
Dochody powiatów na 1 mieszkańca w 2013 r. według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki powiatów

2.1. Struktura wydatków

W 2013 r. udział wydatków majątkowych i wydatków bieżących w wydatkach ogółem był na poziomie roku 2012 i wynosił odpowiednio 12,5% i 87,5%.

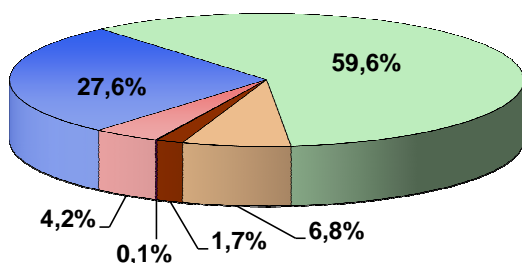
**STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM
POWIATÓW W 2013 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

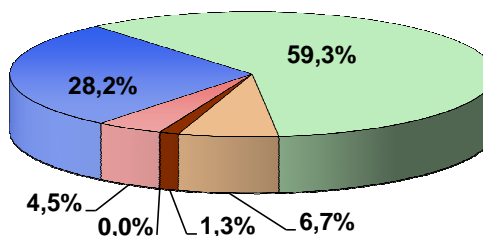
Najniższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był w powiatach województwa lubuskiego (7,6%) a najwyższy w powiatach województwa podkarpackiego (17,4%).

**STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH
POWIATÓW W 2012 R.**

Wynagrodzenia i pochodne
Wydatki na obsługę długu
Dotacje
Pozostałe wydatki

**STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH
POWIATÓW W 2013 R.**

Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji
Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r.

W strukturze wydatków bieżących najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 59,3% oraz pozostałe wydatki – 28,2%. W strukturze wydatków bieżących w 2013 r., w stosunku do 2012 r., udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne w wydatkach ogółem zmniejszył się o 0,3 punktu procentowego.

2.2 Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wydatki powiatów według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem	22 476 524	24 335 717	22 916 546	94,2	100,0	102,0
z tego:						
Wydatki majątkowe	2 801 246	3 372 878	2 854 113	84,6	12,5	101,9
w tym: wydatki na inwestycje	2 775 161	3 331 128	2 827 631	84,9	12,3	101,9
Wydatki bieżące	19 675 278	20 962 839	20 062 433	95,7	87,5	102,0
z tego:						
wydatki na wynagrodzenia	10 068 559	10 289 580	10 180 870	98,9	44,4	101,0
w tym: wynagrodzenia osobowe	9 028 767	9 201 455	9 120 785	99,1	39,8	101,0
pochodne od wynagrodzeń	1 665 087	1 764 961	1 725 414	97,8	7,5	103,6
dotacje	1 330 445	1 387 464	1 334 739	96,2	5,8	100,3
wydatki na obsługę długu	341 251	298 008	257 253	86,3	1,1	75,4
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	14 379	37 944	9 276	24,4	0,0	64,5
świadczenia na rzecz osób fizycznych	819 445	938 398	895 433	95,4	3,9	109,3
Pozostałe wydatki	5 436 112	6 246 485	5 659 449	90,6	24,7	104,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., wydatki ogółem powiatów zwiększyły się o 2,0%.

Realizacja wydatków majątkowych w 2013 r., w stosunku do 2012 r., była wyższa o 1,9%, a wydatków bieżących była wyższa o 2,0%.

Wydatki majątkowe zrealizowano w 84,6% kwoty zaplanowanej na 2013 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 99,1% wydatków majątkowych oraz 12,3% wydatków ogółem.

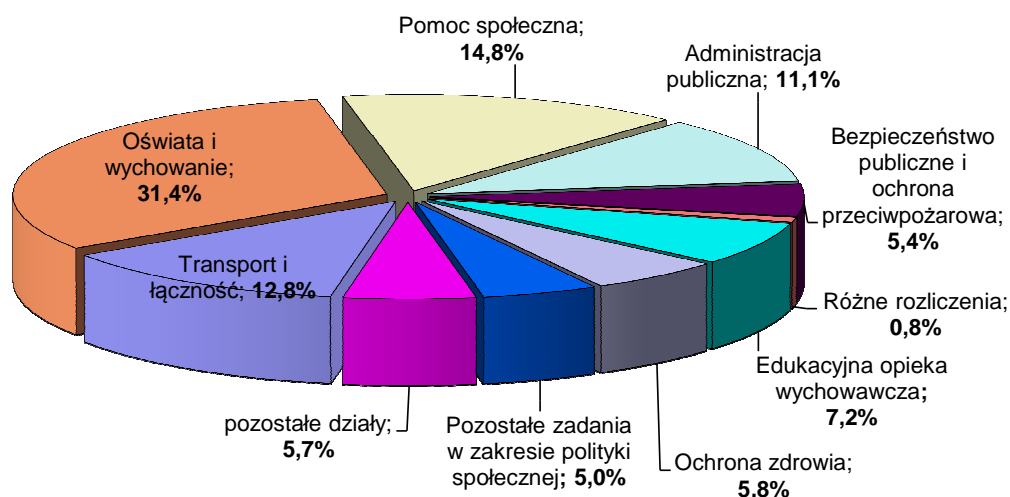
W 2013 r. w strukturze wydatków ogółem powiatów największy udział miały wydatki na wynagrodzenia, tj. 44,4% wydatków ogółem oraz 50,7% wydatków bieżących i wzrosły w porównaniu do 2012 r. o 1,0%.

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., wydatki na obsługę długu były mniejsze o 24,6%. Wydatki te w strukturze wydatków ogółem stanowiły 1,1%.

2.3. Wydatki według działów

W strukturze działowej wydatków powiatów przeważały wydatki w działach: Oświata i wychowanie – 31,4%, Pomoc społeczna – 14,8%, Transport i łączność – 12,8%, Administracja publiczna – 11,1%. Wydatki w tych działach stanowiły razem 70,1% wydatków ogółem.

STRUKTURA WYDATKÓW WG DZIAŁÓW W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

Wydatki powiatów według ważniejszych działów zawiera poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	22 476 524	24 335 717	22 916 546	94,2	102,0
w tym:					
Transport i łączność	2 830 102	3 154 837	2 924 527	92,7	103,3
Administracja publiczna	2 505 131	2 746 676	2 548 054	92,8	101,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 200 451	1 256 917	1 242 533	98,9	103,5
Różne rozliczenia	174 124	268 747	172 247	64,1	98,9

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Oświata i wychowanie	7 188 340	7 409 868	7 185 796	97,0	100,0
Ochrona zdrowia	1 148 953	1 478 976	1 327 327	89,7	115,5
Pomoc społeczna	3 302 846	3 504 714	3 394 307	96,8	102,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 046 929	1 201 594	1 138 381	94,7	108,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 591 654	1 687 984	1 648 058	97,6	103,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., wydatki zrealizowane w ważniejszych działach były wyższe niż wykonane w 2012 r. z wyjątkiem działu Różne rozliczenia.

Wydatki w dziale Oświata i wychowanie wykonano w 97,0% planu przy czym 55,2% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników, a 10,1% składki na ubezpieczenia społeczne.

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2013 r., w stosunku do 2012 r., były wyższe o 2,8%. W tym dziale 59,7% wydatków stanowiły świadczenia społeczne i 16,8% wynagrodzenia osobowe pracowników.

Wydatki zrealizowane w dziale Transport i łączność wzrosły, w stosunku do 2012 r., o 3,3%, plan został wykonany w 92,7% przy czym 54,2% tych wydatków stanowiły wydatki inwestycyjne, 11,3% zakup usług remontowych i 10,7% zakup pozostałych usług.

Wydatki zrealizowane w dziale Administracja publiczna w 2013 r. wzrosły, w stosunku do 2012 r., o 1,7%, przy czym 50,7% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników, 10,0% zakup usług pozostałych i 4,5% zakup materiałów i wyposażenia.

W dziale o najwyższej dynamice Ochrona zdrowia (wzrost o 15,5%) powiaty zrealizowały wydatki w 89,7% planu. W tym dziale 75,8% wydatków stanowiły składki na ubezpieczenia zdrowotne i 7,6% na pokrycie przejętych zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych.

W 2013 r. zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wpłat dokonywały powiaty, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca był wyższy od 110% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

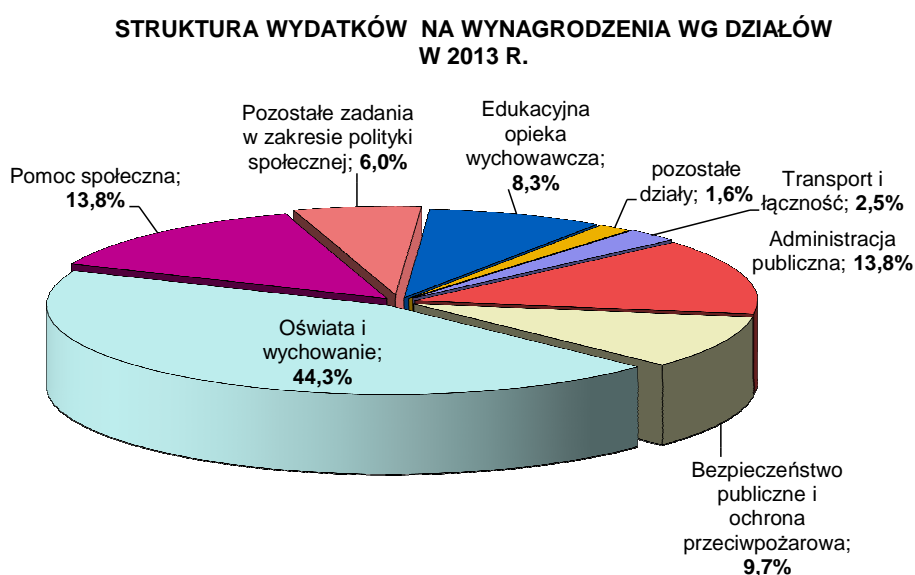
W 2013 r. 19 powiatów dokonało wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej w kwocie 158.076 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2013 r. Wydatki te stanowiły 91,8% wykonanych wydatków w dziale Różne rozliczenia.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

W 2013 r. wydatki powiatów na wynagrodzenia były wyższe o 1,1% niż w 2012 r.

W strukturze wydatków na wynagrodzenia najwyższy udział stanowiły wydatki w działach: Oświata i wychowanie (44,3%), Administracja publiczna (13,8%), Pomoc społeczna (13,8%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (9,7%), Edukacyjna opieka wychowawcza (8,3%). Łącznie w tych działach powiaty zrealizowały 89,9% ogółu wydatków na wynagrodzenia.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

Wydatki na wynagrodzenia w powiatach według ważniejszych działów, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	10 068 559	10 289 580	10 180 870	98,9	101,1
Transport i łączność	247 177	253 950	251 063	98,9	101,6
Administracja publiczna	1 378 578	1 432 473	1 401 763	97,9	101,7

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	945 657	986 252	985 647	99,9	104,2
Oświata i wychowanie	4 542 012	4 549 591	4 513 011	99,2	99,4
Pomoc społeczna	1 363 711	1 420 383	1 405 790	99,0	103,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	594 445	619 511	606 829	98,0	102,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	831 380	855 374	848 962	99,3	102,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

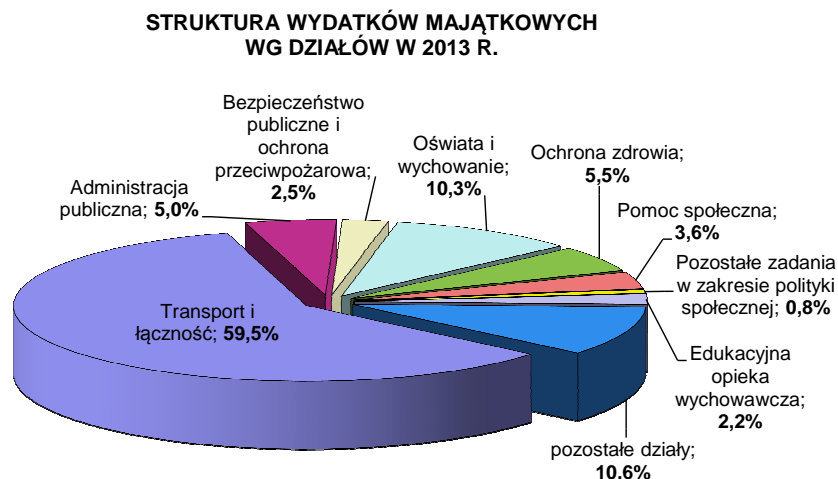
W wymienionych w tabeli ważniejszych działach, z wyjątkiem działu Oświata i wychowanie, wydatki na wynagrodzenia wykonane w 2013 r. były wyższe niż wykonane w 2012 r.

Najwyższy wzrost wydatków na wynagrodzenia był w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (wyższe o 4,2%) i były przeznaczone głównie na funkcjonowanie komend powiatowych Państwowych Straży Pożarnych.

Wydatki na wynagrodzenia w dziale Pomoc społeczna (wyższe o 3,1%) były związane z funkcjonowaniem domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków powiatów na wynagrodzenia według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków majątkowych powiatów przeważały wydatki w działach: Transport i łączność (59,5%), Oświata i wychowanie (10,3%), Ochrona zdrowia (5,5%). Wydatki w tych działach stanowiły razem 75,3% wydatków majątkowych powiatów.

Wydatki majątkowe w ważniejszych działach zrealizowano poniżej kwot planowanych.

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., w działach Oświata i wychowanie oraz Ochrona zdrowia zrealizowano wydatki niższe odpowiednio o 9,3% i 12,2%, natomiast wyższe wydatki zrealizowano w działach Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (o 24,8%), Administracja publiczna (o 14,7%), Pomoc społeczna (o 9,7%), Transport i łączność (o 9,4%).

Wydatki majątkowe w powiatach według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	2 801 246	3 372 878	2 854 113	84,6	101,9
w tym:					
Transport i łączność	1 553 110	1 879 989	1 698 653	90,4	109,4
Administracja publiczna	123 328	204 693	141 414	69,1	114,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	67 954	78 049	70 216	90,0	103,3
Oświata i wychowanie	325 363	361 988	295 217	81,6	90,7
Ochrona zdrowia	178 883	188 825	157 041	83,2	87,8
Pomoc społeczna	92 933	126 340	101 941	80,7	109,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	17 680	26 284	22 073	84,0	124,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	57 505	78 582	62 682	79,8	109,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiatach, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2012	2013
1	2	3
Wydatki ogółem	866,64	886,90
z tego:		
Wydatki majątkowe	108,01	110,46
w tym: wydatki na inwestycje	107,00	109,43
Wydatki bieżące	758,63	776,45
z tego:		
Wydatki na wynagrodzenia	388,22	394,01
w tym: wynagrodzenia osobowe	348,13	352,99
Pochodne od wynagrodzeń	64,20	66,78
Dotacje	51,30	51,66
Wydatki na obsługę długu	13,16	9,96
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,55	0,36
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	31,60	34,65
Pozostałe wydatki	209,60	219,03

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2012 r.

W 2013 r. wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 886,90 zł i były wyższe, w stosunku do 2012 r. o 2,3%.

Wydatki ogółem poniesione na 1 mieszkańca w powiecie o najwyższym wskaźniku wynosiły w 2013 r. 1.974,49 zł, tj. 222,6% średnich wydatków w powiatach, a w powiecie o najniższym wskaźniku – 443,79 zł, co stanowi 50,0% średnich wydatków w powiatach.

Wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów powiatów

W 2013 r. powiaty planowały deficyt w wysokości 775.396 tys. zł, faktycznie ich budżety zamknęły się zbiorczo nadwyżką w kwocie 161.016 tys. zł.

W 2013 r. budżety 200 powiatów zamknęły się nadwyżką, tj. w 63,7% ogólnej liczby powiatów. Deficyt wystąpił w 114 powiatach.

Liczbę powiatów, według relacji wyniku do dochodów w 2013 r., przedstawia tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów powiatów					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Powiaty z nadwyżką budżetową	200	155	42	2	1	0
Powiaty z deficytem budżetowym	114	86	19	3	3	3

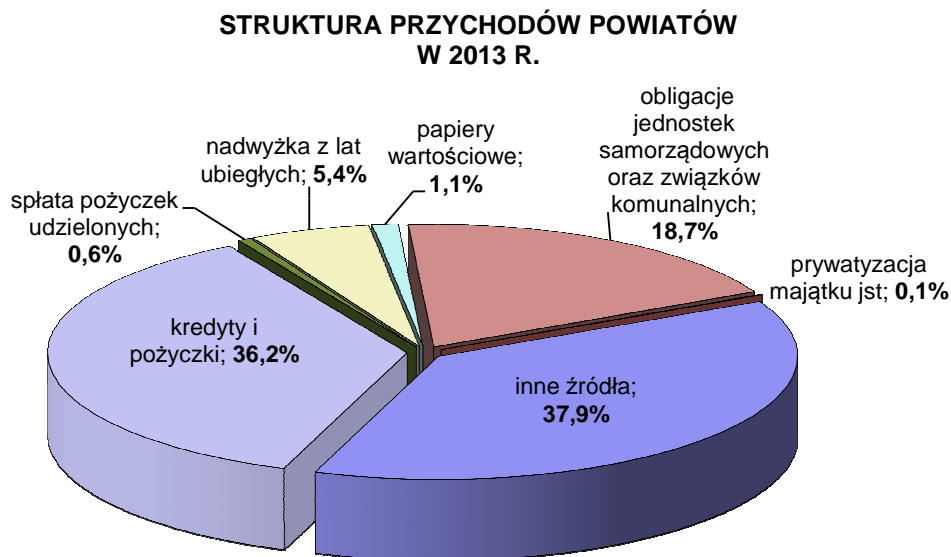
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

Wśród powiatów, które osiągnęły nadwyżkę budżetową, 77,5% łącznej liczby tych powiatów stanowią powiaty, w których wynik w relacji do dochodów jest poniżej 5%,

Natomiast, wśród powiatów z deficytem budżetowym, powiaty, których wynik w relacji do dochodów wynosi poniżej 5%, stanowią 75,4% łącznej liczby tych powiatów.

4. Przychody i rozchody powiatów

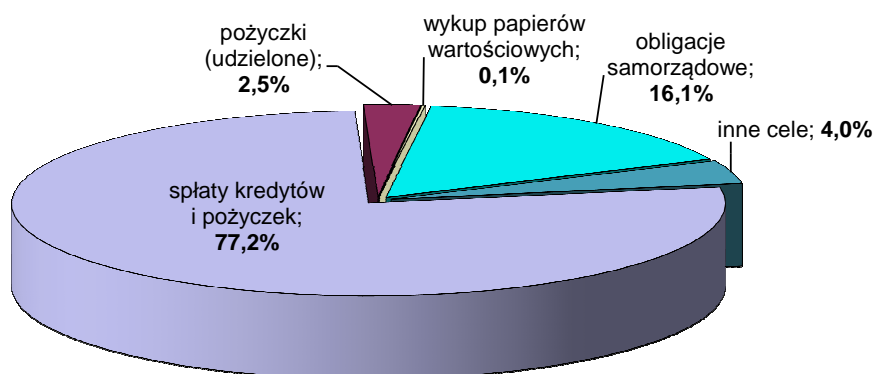
Powiaty w 2013 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 2.440.669 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 1.511.683 tys. zł.

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. przychody z tytułu kredytów i pożyczek stanowiły 36,2% przychodów ogółem. Nadwyżka z lat ubiegłych stanowiła 5,4% przychodów.

STRUKTURA ROZCHODÓW POWIATÓW W 2013 R.

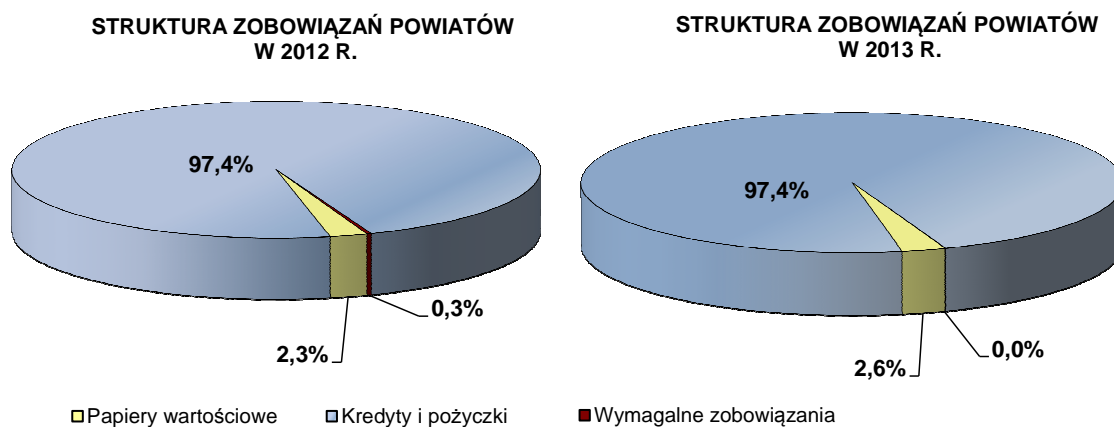
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2013 r. (Min. Fin.)

W rozchodach powiatów największy udział miały splaty kredytów i pożyczek, które stanowiły 77,2% rozchodów ogółem.

W 2013 r. rozchody z tytułu splaty kredytów i pożyczek były wyższe niż przychody z tytułu kredytów i pożyczek o 32,0%.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów

W strukturze zobowiązań powiatów w 2013 r., największy udział miały kredyty i pożyczki (97,4%) oraz papiery wartościowe (2,6%).

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania powiatów według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2012	2013	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych w tym:	5 975 086	5 877 616	98,4
papiery wartościowe	136 922	153 545	112,1
w tym: długoterminowe	136 922	153 545	112,1
kredyty i pożyczki	5 821 155	5 721 980	98,3
w tym: długoterminowe	5 799 507	5 708 464	98,4
wymagalne zobowiązania	17 009	2 091	12,3
w tym:			
z tytułu dostaw towarów i usług	13 180	907	6,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., zadłużenie ogółem powiatów zmniejszyło się o 1,6%, w tym z tytułu kredytów i pożyczek o 1,7%.

Zobowiązania ogółem wystąpiły w 310 powiatach, natomiast zobowiązania bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w 308 powiatach.

Wskaźnik zadłużenia powiatów, liczony jako udział zobowiązań ogółem bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem powiatów w 2013 r., wynosił 24,7%.

Liczba powiatów wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2012	314	310	48	68	87	45	41	18	3
2013	314	308	50	83	73	48	32	18	4

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2012 i 2013 r. (Min. Fin.)

Liczba powiatów w przedziale o zadłużeniu do 30% dochodów ogółem stanowiła 66,9% powiatów zadłużonych.

W 2013 r. próg 60% zadłużenia (bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do dochodów) przekroczyły 4 powiaty.

6. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych

Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2013 roku przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.	Plan 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	27 329	33 567	32 656	97,3	119,5
w tym: dotacje z budżetu	6 947	8 603	8 438	98,1	121,5
Koszty	28 165	33 592	33 799	100,6	120,0
Podatek dochodowy od osób prawnych	6	20	26	131,4	433,3
Wpłaty do budżetu powiatów	0	0	0	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. wyniosły 32.656 tys. zł, w tym dotacje z budżetu stanowiły 8.438 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 97,3%, a dotacje w 98,1%.

W 2013 r. w porównaniu z danymi za 2012 r. przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększyły się o 19,5%, a dotacje z budżetu powiatów o 21,5%.

Koszty powiatowych zakładów budżetowych wyniosły 33.799 tys. zł i były wyższe o 0,6% od planowanych. W 2013 r. powiatowe samorządowe zakłady budżetowe nie planowały ani nie dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetu.

W 2013 r. w porównaniu z 2012 r. koszty zwiększyły się o 20,0%.

Przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. wg działów

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ogółem z tego:	33 567	32 656	97,3	100,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	18 723	18 997	101,5	58,2
Kultura fizyczna	5 663	5 091	89,9	15,6
Transport i łączność	4 186	3 859	92,2	11,8
Gospodarka mieszkaniowa	2 464	2 464	100,0	7,5
Pomoc społeczna	2 531	2 245	88,7	6,9

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w powiatach, w formie samorządowego zakładu budżetowego realizowano głównie zadania z zakresu polityki społecznej (58,2% przychodów ogółem), kultury fizycznej (15,6% przychodów ogółem) oraz transportu i łączności (11,8% przychodów ogółem), gospodarki mieszkaniowej (7,5% przychodów ogółem) i pomocy społecznej (6,9% przychodów ogółem).

Koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. wg działów

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ogółem	33 592	33 799	100,6	100,0
z tego:				
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	18 581	19 018	102,4	56,3
Kultura fizyczna	5 691	5 912	103,9	17,5
Transport i łączność	4 338	4 130	95,2	12,2
Gospodarka mieszkaniowa	2 452	2 447	99,8	7,2
Pomoc społeczna	2 531	2 292	90,6	6,8

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. (Min. Fin.)

Struktura kosztów kształtowała się następująco: pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej - 56,3%, kultura fizyczna - 17,5%, transport i łączność - 12,2%, gospodarka mieszkaniowa - 7,2% oraz pomoc społeczna - 6,8%.

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych w powiatach zmniejszył się z 467 tys. zł na początku roku do 270 tys. zł na koniec 2013 r. tj. o 42,1%.

7. Wydzielony rachunek dochodów powiatowych jednostek budżetowych

Wydzielone rachunki dochodów, o których mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych w 2013 r. prowadziło 139 powiatów (44,3% ogółu powiatów).

W ramach ww. rachunku powiaty zrealizowały w 2013 r. dochody w wysokości 82.785 tys. zł. W stosunku do planu zostały one wykonane w 86,0% i były niższe o 6,0% od wykonanych dochodów w 2012 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.	Plan 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	88 058	96 227	82 785	86,0	94,0
Wydatki	88 333	96 224	82 686	85,9	93,6
w tym : wpłaty do budżetu	3 466	2 304	3 073	133,4	88,7

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223, ust.1 za 2012 r. i 2013 rok. (Min. Fin)

Zrealizowane wydatki wyniosły 82.686 tys. zł i były niższe o 14,1% niż planowano a dokonane wpłaty do budżetu powiatów były wyższe o 33,4% niż zakładano to w planie na 2013 r. W porównaniu do 2012 r. wydatki powiatów na wydzielonych rachunkach zmniejszyły się o 6,4% a wpłaty do budżetów powiatów o 11,3%.

Stan środków obrotowych na wydzielonych rachunkach dochodów na koniec 2013 r. zwiększył się z 2.164 tys. zł na początku roku do 2.263 tys. zł na koniec 2013 r. (o 4,6%).

IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu

Zbiornicze dane dotyczące wykonania budżetów miast na prawach powiatu w 2013 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	61 247 019	66 251 481	64 216 583	96,9	104,8
Wydatki	63 730 815	69 568 724	64 952 560	93,4	101,9
Wynik	-2 483 796	-3 317 243	-735 978	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

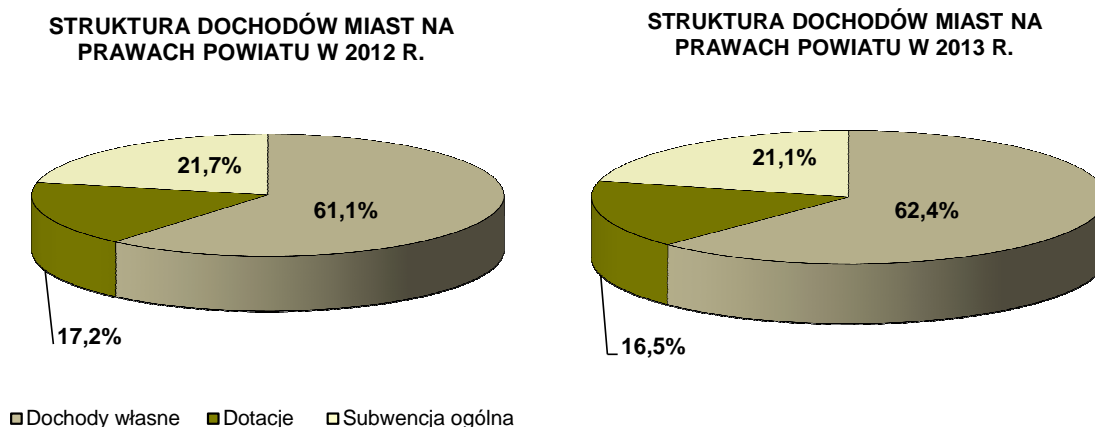
W 2013 r., miasta na prawach powiatu osiągnęły dochody w kwocie 64.216.583 tys. zł. Jednostki te zrealizowały w tym okresie wydatki w wysokości 64.952.560 tys. zł.

W rezultacie budżety miast na prawach powiatu zamknęły się deficytem w wysokości 735.978 tys. zł.

1. Dochody miast na prawach powiatu

1.1. Struktura dochodów

W strukturze dochodów ogółem miast na prawach powiatu, dochody własne stanowiły 62,4%, dotacje – 16,5%, a subwencja ogólna – 21,1%.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., w stosunku do roku 2012, zmniejszył się udział w dochodach ogółem dotacji o 0,7 punktu procentowego i udział subwencji ogólnej o 0,6 punktu procentowego, natomiast zwiększył się udział dochodów własnych o 1,3 punktu procentowego.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody ogółem miast na prawach powiatu w 2013 r., w porównaniu do 2012 r., wzrosły o 4,8%. Dynamika dochodów własnych, dotacji i subwencji wynosiła odpowiednio 107,1%, 100,5% i 102,0%.

Dochody własne miast na prawach powiatu zrealizowane zostały w 96,9% planu rocznego, dochody z tytułu dotacji w 93,3% planu, a z tytułu przekazanej z budżetu państwa łącznej kwoty subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0% rocznych kwot zaplanowanych przez te jednostki.

Dochody miast na prawach powiatu, według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	61 247 019	66 251 481	64 216 583	96,9	100,0	104,8
z tego:						
Dochody własne	37 407 593	41 339 373	40 058 806	96,9	62,4	107,1
z tego:						
podatek dochodowy od osób prawnych	1 462 655	1 602 699	1 341 085	83,7	2,1	91,7
podatek dochodowy od osób fizycznych	14 409 069	15 393 337	15 069 570	97,9	23,5	104,6
podatek rolny	28 979	28 655	30 337	105,9	0,0	104,7
podatek od nieruchomości	6 994 649	7 320 874	7 418 665	101,3	11,6	106,1
podatek leśny	2 259	2 187	2 319	106,0	0,0	102,7
podatek od środków transportowych	292 391	303 968	302 356	99,5	0,5	103,4
podatek od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą opłacaną w formie karty podatkowej	40 080	39 623	39 904	100,7	0,1	99,6
podatek od spadków i darowizn	159 297	162 242	143 817	88,6	0,2	90,3
podatek od czynności cywilnoprawnych	803 991	865 287	918 691	106,2	1,4	114,3
opłata skarbową	282 461	276 606	287 544	104,0	0,4	101,8
opłata eksploatacyjna	4 230	5 949	5 090	85,6	0,0	120,3
opłata targowa	56 085	55 588	50 018	90,0	0,1	89,2
dochody z majątku	3 692 328	4 893 014	4 275 539	87,4	6,7	115,8
pozostałe dochody	9 179 119	10 389 343	10 173 870	97,9	15,8	110,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje ogółem z tego:	10 559 042	11 370 730	10 610 582	93,3	16,5	100,5
Dotacje celowe ogółem	5 405 181	6 090 309	5 963 633	97,9	9,3	110,3
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	5 153 861	5 280 420	4 646 948	88,0	7,2	90,2
Subwencja ogólna	13 280 385	13 541 378	13 547 196	100,0	21,1	102,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Szczegółowe dane dotyczące źródeł dochodów ogółem miast na prawach powiatu zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

Istotnymi źródłami dochodów własnych w 2013 roku w miastach na prawach powiatu są:

- dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, które w porównaniu do 2012 r. były wyższe o 4,6%.
- dochody z podatku od nieruchomości, które zostały wykonane w 101,3% planu i w porównaniu do 2012 r. dochody te były wyższe o 6,1%.

Pozostałe dochody zostały wykonane w 97,9% planu i w porównaniu do 2012 r. były wyższe o 10,8%.

W strukturze pozostałych dochodów zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu w 2013 r. dominujący udział miały: wpływy z usług (37,8%), wpływy z różnych dochodów (14,1%), wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw (12,9%), wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie, służebności i użytkowanie wieczyste nieruchomości (8,9%), wpływy z różnych opłat (5,6%).

W 2013 r. udział miast na prawach powiatu we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosił: w części gminnej 37,42%, w części powiatowej 10,25%.

W 2013 r. na rachunki miast na prawach powiatu przekazano w części gminnej i w części powiatowej udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej kwocie 15.069.570 tys. zł tj. o 4,6% wyższej niż w 2012 roku.

Szczegółowy opis wyliczenia wielkości udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych dla części gminnej miast na prawach powiatu na 2013 r. zawiera wprowadzenie do sprawozdania.

1.2.1. Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy

W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2013 r. do budżetów miast na prawach powiatu nie wpłynęła kwota 679.516 tys. zł, co stanowiło 1,1% dochodów ogółem. Natomiast w odniesieniu do wykonanych dochodów własnych stanowiło 1,7%.

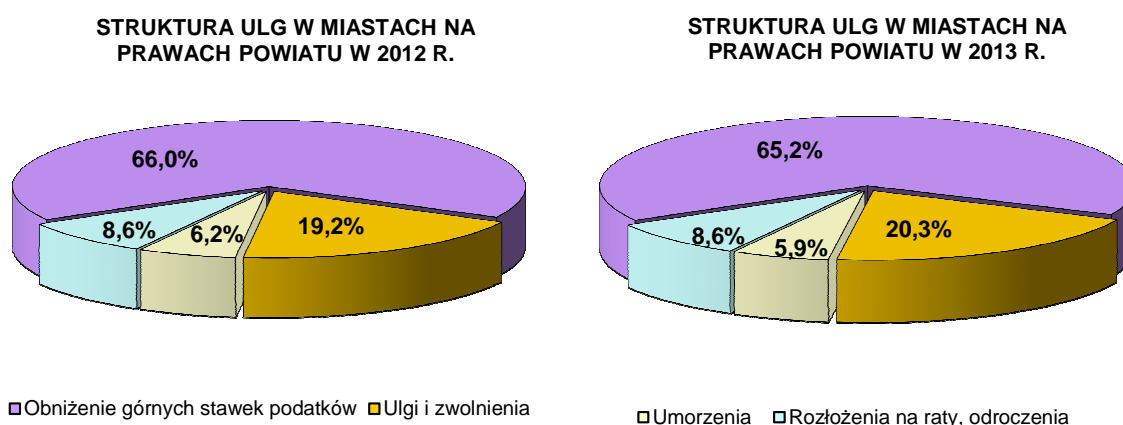
Skutki udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2013 r. obniżen górnych stawek podatków, ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie	Obniżenie górnych stawek podatków	Ulg i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenia zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności	Wskaźnik (3+4+5+6):(2)
			tys. zł			%%
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	64 216 583	442 793	138 234	40 344	58 146	1,1
DOCHODY WŁASNE w tym:	40 058 806	442 793	138 234	40 344	58 146	1,7
podatek rolny	30 338	1 951	34	67	98	7,1
podatek od nieruchomości	7 418 665	273 659	137 693	29 877	39 943	6,5
podatek leśny	2 319	0	26	4	0	1,3
podatek od środków transportowych	302 356	165 726	34	552	1 914	55,6
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	39 904	0	0	80	551	1,6
podatek od spadków i darowizn	143 817	0	11	2 649	7 516	7,1
podatek od czynności cywilnoprawnych	918 691	0	0	99	377	0,1
wpływy z opłaty skarbowej	287 544	0	0	65	0	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	5 090	0	0	0	49	1,0
wpływy z opłaty targowej	50 018	0	9	24	60	0,2
dochody z majątku	4 275 539	0	0	0	0	0,0
pozostałe dochody	10 173 870	1 457	427	6 927	7 639	0,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. (Min. Fin.)

Z łącznej kwoty udzielonych w 2013 r. przez miasta na prawach powiatu obniżek górnych stawek podatków, ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) i ulg w spłacie zobowiązań podatkowych skutki:

- obniżenia górnych stawek podatków stanowiły 65,2%,
- ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) stanowiły 20,3%,
- umorzeń stanowiły 5,9%,
- rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności stanowiły 8,6%.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych, 61,8% stanowiły obniżenia stawek w podatku od nieruchomości i 37,4% obniżenia stawek w podatku od środków transportowych.

W łącznej kwocie ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) 99,6% stanowiły ulgi i zwolnienia w podatku od nieruchomości.

Najwięcej umorzeń zaległości podatkowych miasta na prawach powiatu dokonały w podatku od nieruchomości (74,1%).

W łącznej kwocie rozłożeń na raty, odroczeń terminu płatności największy udział miał podatek od nieruchomości (68,7%), podatek od spadków i darowizn (12,9%), pozostałe dochody (13,1%).

Łączna kwota udzielonych w 2013 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżek górnych stawek podatkowych oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, w porównaniu do dochodów wykonanych z danego tytułu, wyniosła w podatku od środków transportowych – 55,6%, w podatku rolnym – 7,1%, w podatku od spadków i darowizn – 7,1% oraz w podatku od nieruchomości – 6,5%,

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla miast na prawach powiatu części wyrównawczej subwencji ogólnej, uwzględniane były skutki - udzielonych przez właściwe organy miast - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatków. W przeciwnym, bowiem razie budżet państwa refundowałby miastu skutki decyzji jej organów.

1.2.2. Subwencja ogólna

W 2013 r. z tytułu subwencji ogólnej na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki w łącznej wysokości 13.279.674 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu i 102,1% analogicznych kwot przekazanych w 2012 r.

Na powyższą kwotę subwencji składały się środki z tytułu:

- części oświatowej w wysokości	- 12.590.498 tys. zł,
- części wyrównawczej w wysokości	- 93.787 tys. zł,
- części równoważącej w wysokości	- 588.154 tys. zł,
- części rekompensującej w wysokości	- 7.235 tys. zł.

Miasta na prawach powiatu, na obszarze których znajdują się specjalne strefy ekonomiczne - na mocy ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw - otrzymały rekompensatę z tytułu wyrównania ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych. W 2013 r. z tego tytułu na rachunki 6 miast na prawach powiatu została przekazana kwota 7.235 tys. zł.

W 2013 r. miasta na prawach powiatu otrzymały także środki:

- 1) z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, kwotę 53.477 tys. zł - 56 miast na prawach powiatu.

Środki te zostały przeznaczone dla miast na prawach powiatu, w których dochody podatkowe za rok 2012 (ustalone z uwzględnieniem art. 32 ust. 3 ww. ustawy), powiększone o część wyrównawczą i część równoważącą subwencji ogólnej ustalone na 2013 r. i pomniejszone o wpłaty ustalone na 2013 r., w przeliczeniu na jednego mieszkańca, były niższe od 80% wyliczonych w analogiczny sposób średnich dochodów wszystkich gmin, w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju, oraz dla miast na prawach powiatu dokonujących wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część

równoważącą subwencji ogólnej dla gmin, a także miast na prawach powiatu, które w 2012 r. otrzymały z budżetu państwa dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych z zakresu domów pomocy społecznej.

2) z rezerwy subwencji ogólnej, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego:

- na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, kwotę 169.777 tys. zł – 15 miast na prawach powiatu,
- na dofinansowanie remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu, kwotę 22.268 tys. zł – 16 miast na prawach powiatu,
- na utrzymanie rzecznej przeprawy promowej w Świnoujściu, kwotę 22.000 tys. zł.

Środki z powyższej rezerwy zostały rozdysponowane w sposób uzgodniony z Ministrem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.3. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez miasta na prawach powiatu w 2013 roku, przekazana została kwota 12.554.675 tys. zł.

Od roku 2013 od kwoty przeznaczonej na część oświatową subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego odlicza się 0,4% na rezerwę części oświatowej subwencji ogólnej.

Zgodnie z "Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013", przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 21 marca 2013 r., Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysponował dla poszczególnych miast na prawach powiatu środki w wysokości 35.823 tys. zł (21,0% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013 z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych systemu informacji oświatowej oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu oraz weryfikacji danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej – w kwocie 2.717 tys. zł,

- dofinansowanie z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w związku ze zwiększeniem łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na 2013 r. – w kwocie 43 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 93 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy - Karta Nauczyciela, a także dla nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 26.846 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń nowowynbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych lub obiektów pozyskanych w wyniku umów najmu lub użyczenia oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji pomieszczeń nie wykorzystywanych na cele dydaktyczne – w kwocie 4.591 tys. zł,
- dofinansowanie remontów bieżących mających na celu likwidację barier architektonicznych w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych – w kwocie 1.359 tys. zł,
- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, remontów bieżących, wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń do nauki, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z nauczaniem indywidualnym, realizacją podwyżek wynagrodzeń oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 174 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 12.590.498 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań miast na prawach powiatu wynika, że wydatki wykonane w 2013 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 127,4%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 100,0% - 110,0% - 5 miast,
- 110,0% - 120,0% - 19 miast,
- powyżej 120,0% - 42 miasta.

W 2013 r. miasta na prawach powiatu ze środków części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące finansowały ok. 73% wydatków przeznaczonych na realizację subwencionowanych zadań bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja przez miasta na prawach powiatu wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2013 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,5% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 89,0% planu.

1.2.4 Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich^{*}, w 2013 r. zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w kwocie 10.610.582 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowejzrealizowano w kwocie 5.690.747 tys. zł,
- 2) ww. dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne zrealizowano w kwocie 4.453.250 tys. zł,
- 3) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 314.838 tys. zł,

^{*} w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2013 r.

- 4) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 11.671 tys. zł,
- 5) dotacje na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 4.227 tys. zł,
- 6) dotacje na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 20.177 tys. zł,
- 7) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 19.810 tys. zł,
- 8) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 95.862 tys. zł.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich za 2013 r., w porównaniu do wykonania za 2012 r., przedstawia poniższa tabela.

do wykonania za 2012 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.		Wykonanie 2013 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje z tego:	10 559 042	5 543 927	10 610 582	6 029 622	100,5	108,8
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich*	5 153 861	440 856	4 646 948	457 928	90,2	103,9
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	3 652 986	3 639 154	3 761 633	3 727 827	103,0	102,4
- na zadania własne, w tym:	1 291 566	1 135 278	1 721 187	1 494 360	133,3	131,6
- dotacje na zadania bieżące gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej z budżetu państwa w ramach programów rządowych	0	0	27 676	23 628	-	-
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	10 883	10 835	14 229	10 632	130,7	98,1

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.		Wykonanie 2013 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu terytorialnego	304 115	297 486	326 509	314 838	107,4	105,8
- na pomoc finansową udzieloną między jedn. samorządu terytorialnego	24 104	3 979	24 404	4 227	101,2	106,2
- z funduszy celowych	121 527	16 339	115 672	19 810	95,2	121,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

* w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane miastom na prawach powiatu do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2013 r.

Dochody miast na prawach powiatu z tytułu dotacji zwiększyły się w 2013 r. w porównaniu do 2012 r. o 0,5%. Szczególnie wysoki wzrost - o 33,3 % - nastąpił w dotacjach celowych przekazanych miastom na prawach powiatu na zadania własne. Wzrost tych dotacji nastąpił z uwagi na fakt, iż od dnia 1 stycznia 2013 r. wyodrębniono w zakresie dochodów i wydatków dotacje celowe otrzymane (przekazane) z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych, przyjętych przez Radę Ministrów na podstawie art. 90u ustawy o systemie oświaty, dotyczących pomocy materialnej dla uczniów („wyprawka szkolna”, zasiłki losowe na cele edukacyjne).

Wzrost dotacji nastąpił również na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej o 30,7%, na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego o 7,4%, na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami o 3,0%. W zakresie dotacji na pomoc finansową udzieloną między jednostkami samorządu terytorialnego nastąpił również wzrost o 1,2%. Spadek wystąpił natomiast w dotacjach celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatnościach z budżetu środków europejskich o 9,8% oraz na zadania finansowane ze środków funduszy celowych o 4,8%.

1.2.5. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Dochody miast na prawach powiatu z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zrealizowane zostały w wysokości 4.646.948 tys. zł, z czego dotacje na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 457.928 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 4.189.020 tys. zł.

Dotacje na zadania bieżące stanowiły 9,9%, a na zadania inwestycyjne 90,1% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według ważniejszych działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan po zmianach 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	5 153 861	5 280 420	4 646 948	88,0	90,2	563 843	457 928	81,2
Rolnictwo i łowiectwo	99 837	11 688	15 783	135,0	15,8	0	0	-
Przetwórstwo przemysłowe	29 592	30 152	27 637	91,7	93,4	10 700	9 273	86,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	3 178	14 281	9 260	64,8	291,4	0	0	-
Transport i łączność	3 489 537	3 289 170	3 022 593	91,9	86,6	10 069	8 764	87,0
Turystyka	49 229	51 823	35 389	68,3	71,9	6 480	6 459	99,7
Gospodarka mieszkaniowa	81 423	35 791	34 031	95,1	41,8	657	712	108,5
Działalność usługowa	117 581	191 249	175 955	92,0	149,6	14 489	11 060	76,3
Informatyka	6 656	31 847	13 073	41,0	196,4	1 245	822	66,0
Administracja publiczna	61 657	153 306	100 903	65,8	163,7	36 235	24 979	68,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4 621	13 285	9 353	70,4	202,4	678	716	105,7

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan po zmianach 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Różne rozliczenia	49 121	50 422	50 055	99,3	101,9	2 199	1 900	86,4
Oświata i wychowanie	247 228	282 298	225 248	79,8	91,1	197 257	144 058	73,0
Ochrona zdrowia	9 661	1 659	6 783	408,9	70,2	12	15	124,8
Pomoc społeczna	67 587	71 807	63 213	88,0	93,5	64 696	55 531	85,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	158 203	215 012	191 627	89,1	121,1	204 719	180 905	88,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	4 529	18 307	9 500	51,9	209,8	2 492	2 002	80,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	270 913	340 780	280 690	82,4	103,6	2 544	1 155	45,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	281 722	413 930	312 242	75,4	110,8	6 945	6 814	98,1
Kultura fizyczna	110 969	59 356	59 198	99,7	53,3	2 394	2 337	97,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. najwięcej tych środków przekazano w działach:

- Transport i łączność – 3.022.593 tys. zł (65,0% dotacji) z przeznaczeniem na inwestycje na drogach publicznych w miastach na prawach powiatu oraz na organizację lokalnego transportu zbiorowego,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 312.242 tys. zł (6,7% dotacji) w tym: przede wszystkim na inwestycje dla teatrów, filharmonii, chórów, orkiestr i kapeli, ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, a także na pozostałą działalność,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 280.690 tys. zł (6,0% dotacji) wydatkowano głównie na gospodarkę ściekową i ochronę wód, utrzymanie zieleni w miastach i gminach oraz pozostałą działalność,
- Oświata i wychowanie – 225.248 tys. zł (4,8% dotacji) głównie na realizację zadań szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących i szkół zawodowych oraz pozostałą działalność,
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 191.627 tys. zł (4,1%) dla powiatowych urzędów pracy, na realizację zadań żłobków oraz pozostałą działalność.

Przekazane dotacje w ww. działach wynosiły 4.032.400 tys. zł.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według ważniejszych działów oraz w podziale na zadania gminne i powiatowe w 2013 r., przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	3 652 986	3 799 537	3 761 633	99,0	103,0	3 764 342	3 727 827	99,0
z tego:								
Zadania gminne, w tym:	2 279 827	2 381 281	2 347 774	98,6	103,0	2 377 151	2 343 653	98,6
Rolnictwo i łowiectwo	2 255	2 550	2 533	99,3	112,3	2 550	2 533	99,3
Administracja publiczna	70 243	72 749	72 747	100,0	103,6	72 749	72 747	100,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2 350	2 425	2 388	98,5	101,6	2 425	2 388	98,5
Oświata i wychowanie	2 784	2 164	1 763	81,5	63,3	2 164	1 763	81,5
Ochrona zdrowia	1 762	2 248	2 207	98,2	125,3	2 248	2 207	98,2
Pomoc społeczna	2 199 440	2 298 367	2 265 379	98,6	103,0	2 294 289	2 261 304	98,6
Zadania powiatowe, w tym	1 373 159	1 418 256	1 413 859	99,7	103,0	1 387 191	1 384 174	99,8
Gospodarka mieszkaniowa	142 084	102 862	100 006	97,2	70,4	88 487	86 977	98,3
Działalność usługowa	48 695	49 826	49 548	99,4	101,8	49 715	49 438	99,4
Administracja publiczna	34 015	32 502	32 459	99,9	95,4	32 502	32 459	99,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	808 818	861 111	860 834	100,0	106,4	845 156	844 884	100,0
Ochrona zdrowia	266 858	309 482	308 879	99,8	115,7	309 482	308 879	99,8
Pomoc społeczna	33 351	32 997	32 795	98,3	48,5	32 374	32 198	99,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	26 445	26 400	26 310	99,7	99,5	26 400	26 310	99,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Z powyższego zestawienia wynika, iż w 2013 r. uzyskane dochody z tytułu dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w części dotyczącej zadań gminnych wynosiły 2.347.774 tys. zł, przy czym:

- dotacje na zadania bieżące przekazano w wysokości 2.343.653 tys. zł,
- dotacje na zadania inwestycyjne przekazano w wysokości 4.121 tys. zł.

Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące w miastach na prawach powiatu w 2013 r. w porównaniu do 2012 r. wzrosły o 8,8%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w 99,0% planu. Niższe wykonanie spowodowane było wydawaniem mniejszej liczby decyzji administracyjnych skutkujących niższą kwotą odszkodowań za nieruchomości zajęte pod drogi publiczne, które z dniem 1 stycznia 1999 r. stały się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa lub właściwych jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto zmniejszyła się kwota należności na finansowanie zobowiązań Skarbu Państwa za mienie przejęte z naruszeniem prawa, wynikająca z wyroków sądowych.

W dotacjach na realizację zadań gminnych, najwięcej środków przeznaczono na zadania z zakresu pomocy społecznej (96,5%). W 2013 r. dotacje te przekazano w kwocie 2.265.379 tys. zł.

Dotacje te przeznaczone zostały głównie na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, na działalność ośrodków wsparcia oraz pozostałą działalność. Zadania gminne w ramach powyższych dotacji w dziale Administracja publiczna zrealizowano 100,0% planu rocznego i przekazano z budżetu państwa kwotę 72.747 tys. zł z przeznaczeniem na realizację szeregu spraw o charakterze administracyjnym z zakresu działania urzędów wojewódzkich.

Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej w części powiatowej zrealizowano w kwocie 1.413.859 tys. zł, przy czym dotacje na zadania bieżące wyniosły 1.384.174 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 29.685 tys. zł.

W dotacjach na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami w części powiatowej, największe kwoty przekazano w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (60,9% dotacji ogółem). Miasta na prawach powiatu w tym dziale otrzymały dotacje w kwocie 860.834 tys. zł. Były one przeznaczone głównie na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej.

Następną pozycję stanowiły dotacje w dziale Ochrona zdrowia, które przekazano w kwocie 308.879 tys. zł (21,8%), z przeznaczeniem na składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego (99,8%).

W dziale Gospodarka mieszkaniowa przekazano dotacje w wysokości 100.006 tys. zł (7,1%), które przeznaczone zostały głównie na realizację zadań związanych z gospodarką gruntami i nieruchomościami.

Udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w kwocie dotacji ogółem z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach gospodarki narodowej, w miastach na prawach powiatu w 2013 r., w podziale na zadania gminne i powiatowe przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	100,0	100,0	100,0	100,0	99,8	0,2
Administracja publiczna	3,1	3,1	0,0	100,0	100,0	0,0
Pomoc społeczna	96,5	96,5	98,9	100,0	99,8	0,2
Pozostałe działy	0,4	0,4	1,1	100,0	99,5	0,5
Zadania powiatowe	100,0	100,0	100,0	100,0	97,9	2,1
Gospodarka mieszkaniowa	7,3	6,4	43,9	100,0	87,0	13,0
Działalność usługowa	3,5	3,6	0,4	100,0	99,8	0,2
Administracja publiczna	2,3	2,3	0,0	100,0	100,0	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	60,7	61,0	53,7	100,0	98,1	1,9
Ochrona zdrowia	21,8	22,3	0,0	100,0	100,0	0,0
Pomoc społeczna	2,3	2,3	2,0	100,0	98,2	1,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,9	1,9	0,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe działy	0,2	0,2	0,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013r. (Min. Fin.)

1.2.7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych miast na prawach powiatu w 2013 r., według działów oraz w podziale na zadania gminy i powiatu, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	1 291 566	1 788 360	1 721 187	96,2	133,3	1 515 158	1 494 361	98,6
z tego:								
Zadania gminne	987 983	1 390 335	1 332 220	95,8	134,8	1 322 051	1 301 980	98,5
w tym:								
Transport i łączność	9 099	18 073	17 247	95,4	189,5	4 510	3 968	88,0
Gospodarka mieszkaniowa	1 235	2 287	2 287	100,0	185,2	0	0	-
Różne rozliczenia	5 313	5 454	5 453	100,0	102,6	5 454	5 453	100,0
Oświata i wychowanie	27 548	188 107	187 117	99,5	679,2	177 237	177 055	99,9
Ochrona zdrowia	0	41 202	41 201	100,0	-	41 202	41 201	100,0
Pomoc społeczna	779 238	949 971	943 466	99,3	121,1	949 971	943 466	99,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	68 747	46 478	44 191	95,1	64,3	40 601	39 778	98,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	68 943	102 297	90 279	88,3	130,9	102 297	90 279	88,3
Zadania powiatowe	303 583	398 025	388 967	97,7	128,1	193 107	192 381	99,6
w tym:								
Transport i łączność	86 185	206 529	197 883	95,8	229,6	4 666	4 143	88,8
Oświata i wychowanie	1 514	844	664	78,6	43,9	78	78	100,0
Ochrona zdrowia	750	1 732	1 703	98,3	227,1	58	58	100,0
Pomoc społeczna	201 485	188 414	188 211	99,9	93,4	188 299	188 096	99,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	13 649	506	506	100,0	3,7	6	6	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012r. i 2013r. (Min. Fin.)

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu w 2013 r. dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne w części dotyczącej zadań gminnych wyniosły 1.332.220 tys. zł.

Z kwoty tej 1.301.980 tys. zł, tj. 97,7 % stanowiły dotacje na zadania bieżące, a dotacje na zadania inwestycyjne – 30.240 tys. zł, tj. 2,3%.

Biorąc pod uwagę strukturę otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji pod względem podziału na zadania gminne i powiatowe, 77,4% dotacji dotyczyło zadań gminnych, a 22,6% zadań powiatowych.

W łącznej kwocie dotacji na bieżące zadania własne miast na prawach powiatu, dotacje na zadania gminne stanowiły 87,1%, a na zadania powiatowe 12,9%.

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu dotacje na bieżące zadania własne, przeznaczone były przede wszystkim na pomoc społeczną – 943.466 tys. zł (63,1% kwoty dotacji na bieżące zadania własne w części gminnej). Dotacje te, w ramach dotacji na zadania gminne, stanowiły 70,8% łącznej kwoty tych dotacji.

Dotacje na zadania gminne w dziale Pomoc społeczna przeznaczone zostały przede wszystkim na wypłatę zasiłków stałych z pomocy społecznej, wypłatę zasiłków i pomocy w naturze, opłatę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a także na prowadzenie działalności domów pomocy społecznej.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna na zadania powiatowe przeznaczone były w 98,2% na utrzymanie ponadgminnych domów pomocy społecznej.

W dziale Edukacyjna opieka wychowawcza dotacje na bieżące zadania gminne wzrosły o 30,9% w stosunku do wykonania tych dotacji w 2012 r. i dotyczyły pomocy materialnej dla uczniów. Od dnia 1 stycznia 2013 r. wyodrębniono w zakresie dochodów i wydatków dotacje celowe otrzymane (przekazane) z budżetu państwa na realizację zadań bieżących gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych, przyjętych przez Radę Ministrów na podstawie art. 90u ustawy o systemie oświaty, dotyczących pomocy materialnej dla uczniów („wyprawka szkolna”, zasiłki losowe na cele edukacyjne). W części gminnej miast na prawach powiatu dotacje te zostały wykonane w wysokości 23.628 tys. zł.

Dotacje na własne zadania inwestycyjne przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 226.827 tys. zł, z tego:

- na zadania gminne - 30.241 tys. zł, najpoważniejszą pozycję stanowiły środki przeznaczone na dofinansowanie inwestycji, w dziale Transport i łączność – 13.279 tys. zł (43,9%) na realizację inwestycji na gminnych drogach publicznych oraz usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w dziale Oświata i wychowanie - 10.061 tys. zł (33,3%) na realizację inwestycji w szkołach podstawowych, w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej - 4.413 tys. zł (14,6%) na inwestycje dla żłobków, w dziale Gospodarka mieszkaniowa – 2.287 tys. zł (7,6%) na inwestycje zakładów gospodarki mieszkaniowej,
- na zadania powiatowe – 196.586 tys. zł, największą pozycję stanowiły dotacje w dziale Transport i łączność – 193.740 tys. zł (98,6% dotacji na zadania własne powiatowe) na realizację inwestycji na drogach publicznych w miastach na prawach powiatu oraz na

usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w dziale Ochrona zdrowia – 1.646 tys. zł (0,8%) na realizację zadań inwestycyjnych w szpitalach.

Strukturę dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu oraz udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	100,0	100,0	100,0	100,0	97,7	2,3
Transport i łączność	1,3	0,3	43,9	100,0	23,0	77,0
Gospodarka mieszkaniowa	0,2	0,0	7,6	100,0	0,0	100,0
Różne rozliczenia	0,4	0,4	0,0	100,0	100,0	0,0
Oświata i wychowanie	13,5	13,5	33,3	100,0	94,6	5,4
Ochrona zdrowia	3,0	3,2	0,0	100,0	100,0	0,0
Pomoc społeczna	68,3	72,5	0,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3,3	3,1	14,6	100,0	90,0	10,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	7,4	6,9	0,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe działy	2,6	0,1	0,6	100,0	79,5	20,5
Zadania powiatowe	100,0	100,0	100,0	100,0	68,4	31,6
Transport i łączność	51,9	2,2	98,5	100,0	2,1	97,9
Oświata i wychowanie	0,2	0,0	0,3	100,0	11,7	88,3
Ochrona zdrowia	0,4	0,0	0,8	100,0	3,4	96,6
Pomoc społeczna	47,4	97,8	0,1	100,0	99,9	0,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,1	0,0	0,3	100,0	1,2	98,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. (Min. Fin.)

1.2.8. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami miast na prawach powiatu są również dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje celowe na pomoc finansową udzieloną między jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych.

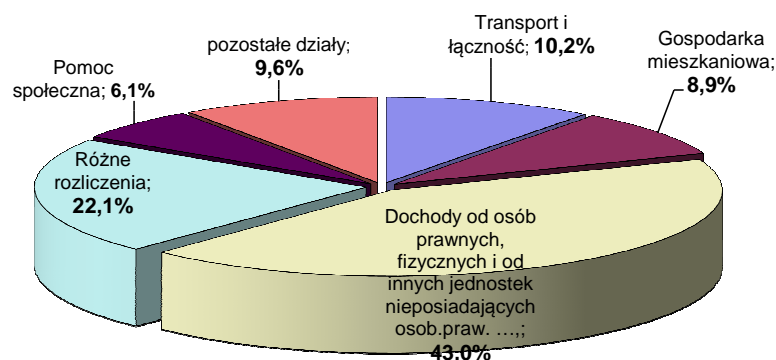
W 2013 r. łączny udział tych dotacji w dochodach zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu wynosił 0,7%.

Ogólna kwota otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji, o których mowa wyżej, wyniosła 480.814 tys. zł, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w kwocie 14.229 tys. zł. Dotacje te przekazano przede wszystkim w działach Działalność usługowa (21,1%) na działalność komunalną w zakresie cmentarzy, Pomoc społeczna (18,8% tych dotacji) dla rodzin zastępczych i na pozostałą działalność, a także w dziale Transport i łączność (17,6%) na zadania dotyczące dróg publicznych w miastach na prawach powiatu.
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 326.509 tys. zł. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia dotyczyły głównie realizacji zadań z zakresu działów: Transportu i łączności (53,8% tych dotacji), w którym porozumienia dotyczyły przede wszystkim zadań związanych z organizowaniem lokalnego transportu zbiorowego oraz dróg publicznych w miastach na prawach powiatu, Pomocy społecznej (13,6%) dotacje przeznaczone były na pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych, Oświaty i wychowania (11,3%) przekazanych głównie na zadania realizowane przez przedszkola i centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki kształcenia zawodowego oraz działu Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (10,6%) dla powiatowych urzędów pracy,
- na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego przeznaczono dotacje w wysokości 24.404 tys. zł i dotyczyły realizacji zadań przede wszystkim w działach: Kultura fizyczna (49,6% tych dotacji) na budowę obiektów sportowych, a także w dziale Transport i łączność (29,3%) i wydatkowano przede wszystkim na drogi publiczne gminne i miast na prawach powiatu,
- z funduszy celowych zostały przekazane dotacje w wysokości 115.672 tys. zł. W kwocie tych dotacji, największy udział miały dotacje w działach: Kultura fizyczna (49,2%) przeznaczone w 97,1% na zadania inwestycyjne związane z budową obiektów sportowych, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (16,7%) przekazane głównie na realizację zadań związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu oraz gleb i wód podziemnych, Oświata i wychowanie (16,1%), które w 97,1% były przeznaczone na realizację inwestycji w szkołach podstawowych, liceach ogólnokształcących i szkołach zawodowych.

1.3. Dochody według działów

STRUKTURA DOCHODÓW WG DZIAŁÓW W 2013 R.

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2013 roku przez miasta na prawach powiatu, najwyższy udział miały następujące działy: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej, Różne rozliczenia, Gospodarka mieszkaniowa, Pomoc społeczna, Transport i łączność. Dochody zrealizowane w tych działach stanowiły 90,3% łącznej kwoty zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu dochodów.

Dochody miast na prawach powiatu w roku 2013, według ważniejszych działów przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	61 247 019	66 251 481	64 216 583	96,9	104,8
w tym:					
Transport i łączność	6 785 375	7 088 147	6 581 955	92,9	97,0
Gospodarka mieszkaniowa	5 728 765	6 324 554	5 727 135	90,6	100,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	25 541 109	28 061 996	27 594 009	98,3	108,0
Różne rozliczenia	14 022 910	14 143 538	14 183 935	100,3	101,1
Pomoc społeczna	3 709 587	3 986 210	3 939 885	98,8	106,2

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. miasta na prawach powiatu zrealizowały dochody w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej

wyższe o 8,0% niż w 2012 r. W tym dziale 54,6% dochodów stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych oraz 26,9% podatek od nieruchomości.

Dochody zrealizowane w dziale Różne rozliczenia w 2013 r. wzrosły, w stosunku do 2012 r., o 1,1%. W tym dziale 93,6% dochodów stanowiła subwencja ogólna z budżetu państwa.

W 2013 r. dochody zrealizowane w dziale Transport i łączność były niższe niż w 2012 r., o 3,0%. W dziale tym:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich stanowiły 45,8%,
- wpływy z usług stanowiły 32,7%.

W 2013 r. dochody w dziale Gospodarka mieszkaniowa zrealizowane zostały na poziomie 2012 r. W dziale tym:

- wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiły 25,7%,
- dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze stanowiły 27,3%,
- wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie, służebności i użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiły 15,8%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2012	2013
OGÓŁEM	4 859,59	5 058,62
z tego:		
DOCHODY WŁASNE	2 968,07	3 155,61
DOTACJE	837,80	835,84
SUBWENCJA OGÓLNA	1 053,72	1 067,17

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 i 2013 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2012 r.

Dochody miast na prawach powiatu w 2013 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły, w stosunku do roku 2012, o 4,1%.

Zrealizowane dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu o najwyższym wskaźniku wynosiły 8.260,66 zł tj., 163,3% średnich dochodów, zaś o najniższym wskaźniku wynosiły 3.081,80 zł tj., 60,9% średnich dochodów.

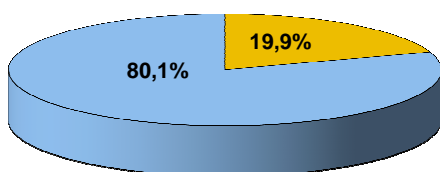
Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki miast na prawach powiatu

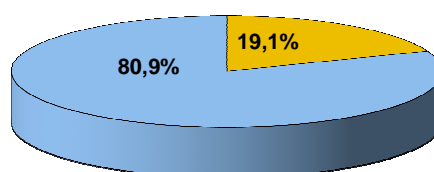
2.1. Struktura wydatków

W 2013 r. w strukturze wydatków ogółem miast na prawach powiatu, wydatki majątkowe stanowiły 19,1%, a wydatki bieżące 80,9%.

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2013 R.

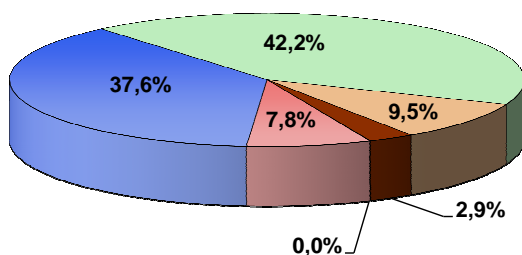
■ Wydatki majątkowe

■ Wydatki bieżące

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Najniższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był w miastach na prawach powiatu województwa lubuskiego (8,7%) a najwyższy w miastach na prawach powiatu województwa łódzkiego (25,7%).

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.

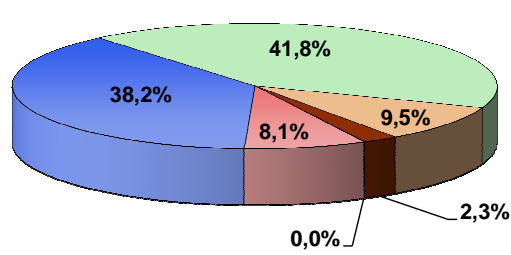
■ Wynagrodzenia i pochodne

■ Dotacje

■ Wydatki na obsługę długu

■ Pozostałe wydatki

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2013 R.

■ Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji

■ Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 roku dominujące w wydatkach bieżących były wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (41,8%) oraz pozostałe wydatki (38,2%).

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Łączne wydatki miast na prawach powiatu w 2013 r. zostały zrealizowane w wysokości 64.952.560 tys. zł.

Wydatki miast na prawach powiatu według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem z tego:	63 730 815	69 568 724	64 952 560	93,4	100,0	101,9
Wydatki majątkowe	12 677 406	14 556 084	12 418 060	85,3	19,1	98,0
w tym: inwestycyjne	12 103 319	13 545 554	11 455 393	84,6	17,6	94,6
Wydatki bieżące z tego:	51 053 409	55 012 640	52 534 501	95,5	80,9	102,9
wynagrodzenia	18 327 623	18 784 265	18 617 974	99,1	28,7	101,6
w tym: wynagrodzenia osobowe	16 689 456	17 061 840	16 934 535	99,3	26,1	101,5
pochodne od wynagrodzeń	3 203 135	3 400 433	3 336 552	98,1	5,1	104,2
dotacje	4 853 586	5 057 961	4 991 924	98,7	7,7	102,9
wydatki na obsługę długu	1 466 161	1 508 310	1 232 699	81,7	1,9	84,1
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	18 653	121 673	24 405	20,1	0,0	130,8
świadczenia na rzecz osób fizycznych	3 978 455	4 343 734	4 265 910	98,2	6,6	107,2
pozostałe wydatki	19 205 797	21 796 264	20 065 037	92,1	30,9	104,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Realizacja wydatków majątkowych w 2013 r., w stosunku do 2012 r., była niższa o 2,0%. Wydatki majątkowe zrealizowano w 85,3% kwoty zaplanowanej na 2013 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 92,2% wydatków majątkowych oraz 17,6% wydatków ogółem.

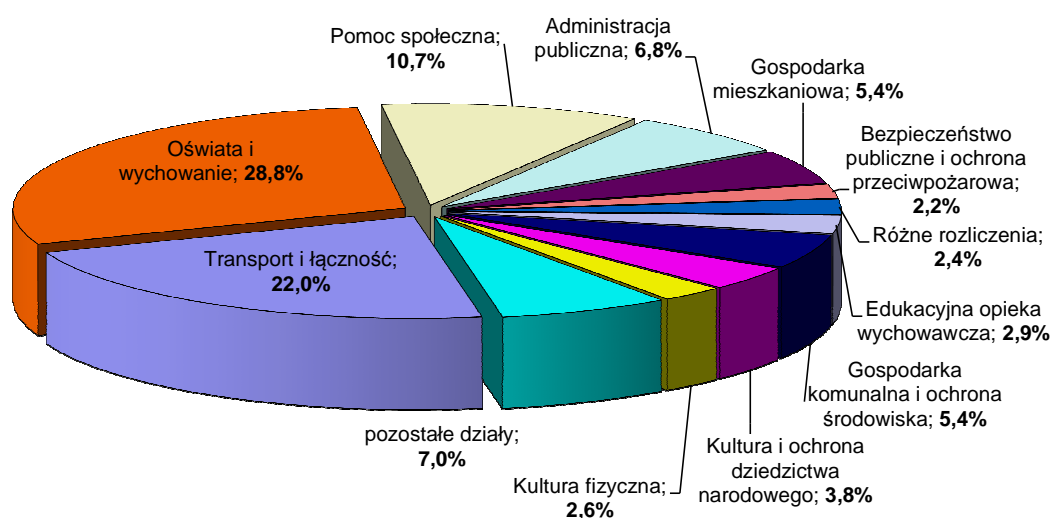
Wydatki bieżące w odniesieniu do kwoty planowanej na 2013 r. zostały zrealizowane w 95,5%, a w porównaniu z 2012 r., były wyższe o 2,9%. W strukturze wydatków bieżących wydatki na wynagrodzenia stanowiły 35,4% i w porównaniu do 2012 r. były wyższe o 1,6%.

W 2013 r. miasta na prawach powiatu wykonały wydatki na obsługę długu niższe o 15,9% niż wykonane w 2012 r.

2.3. Wydatki według działów

W strukturze działowej wydatków ogółem miast na prawach powiatu przeważają wydatki w następujących działach: Oświata i wychowanie, Transport i łączność, Pomoc społeczna, Administracja publiczna, Gospodarka mieszkaniowa oraz Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Wydatki miast na prawach powiatu w tych działach stanowiły 79,1% wydatków ogółem. W działach tych z wyjątkiem działów Transport i łączność oraz Gospodarka mieszkaniowa wydatki wykonane w 2013 r. były wyższe niż wydatki wykonane w 2012 r.

STRUKTURA WYDATKÓW WG DZIAŁÓW W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. (Min. Fin.)

Wydatki miast na prawach powiatu według ważniejszych działów zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	63 730 815	69 568 724	64 952 560	93,4	101,9
w tym:					
Transport i łączność	14 787 971	15 326 926	14 282 055	93,2	96,6
Gospodarka mieszkaniowa	3 813 373	3 802 649	3 539 478	93,1	92,8
Administracja publiczna	4 103 600	4 664 890	4 425 803	94,9	107,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 459 480	1 474 949	1 441 086	97,7	98,7
Różne rozliczenia	1 622 421	2 306 387	1 579 550	68,5	97,4
Oświata i wychowanie	18 272 317	19 029 546	18 696 385	98,2	102,3
Pomoc społeczna	6 620 678	7 094 909	6 981 659	98,4	105,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 827 153	1 924 519	1 869 858	97,2	102,3

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 689 328	4 230 993	3 532 815	83,5	131,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 361 586	2 758 861	2 495 413	90,5	105,7
Kultura fizyczna	1 782 623	1 803 591	1 671 543	92,7	93,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. wydatki w dziale Oświata i wychowanie, zrealizowane w 98,2% planu, wzrosły w stosunku do 2012 r., o 2,3% i w większości przeznaczone zostały na wynagrodzenia osobowe dla nauczycieli oraz pracowników zatrudnionych w administracji i obsłudze szkół i placówek oświatowych i wychowawczych.

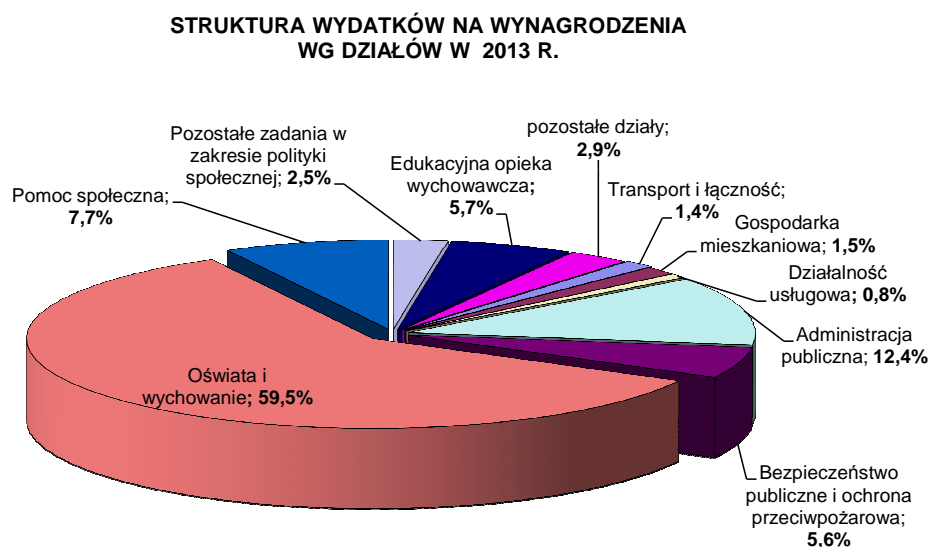
Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2013 r. były wyższe niż w 2012 r., o 5,5%, a plan został wykonany w 98,4%. W tym dziale 54,9% wydatków dotyczyło świadczeń społecznych na rzecz osób fizycznych w formie zasiłków i pomocy w naturze, zasiłków stałych.

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., dynamika wydatków w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska była najwyższa, (131,4%), a plan wykonano w 83,5%. W tym dziale 44,9% wydatków dotyczyło zakupu usług pozostałych i 24,3% wydatków inwestycyjnych jednostek budżetowych związanych z gospodarką odpadami, gospodarką ściekową i ochroną wód oraz oczyszczaniem miast i wsi.

W 2013 r. obowiązkiem dokonywania wpłat do budżetu państwa było objęte 41 miast na prawach powiatu. Jednostki te dokonały wpłat w kwocie 1.228.838 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2013 r. Wydatki te stanowiły 77,8% wydatków w dziale Różne rozliczenia.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków na wynagrodzenia miast na prawach powiatu przeważają wydatki w działach: Oświata i wychowanie, Administracja publiczna, Pomoc społeczna, Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Łącznie w tych działach miasta na prawach powiatu zrealizowały 90,9% wszystkich wydatków na wynagrodzenia.

Zrealizowane w 2013 r. przez miasta na prawach powiatu wydatki na wynagrodzenia w ważniejszych działach prezentuje poniższe zestawienie:

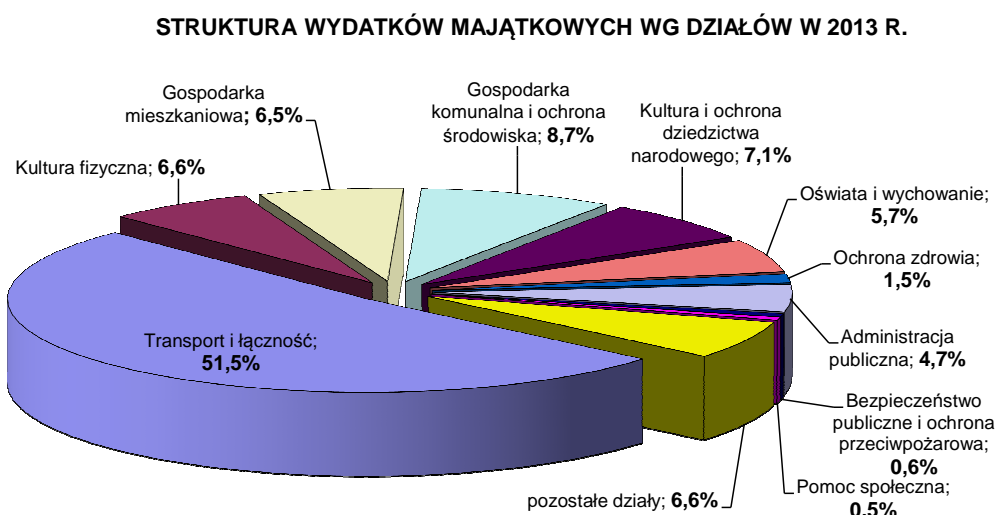
Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki na wynagrodzenia w tym:	18 327 623	18 784 265	18 617 974	99,1	101,6
Transport i łączność	255 955	262 912	257 420	97,9	100,6
Gospodarka mieszkaniowa	285 052	283 984	280 947	98,9	98,6
Działalność usługowa	146 120	150 921	147 400	97,7	100,9
Administracja publiczna	2 280 596	2 367 161	2 314 229	97,8	101,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 003 326	1 049 736	1 047 528	99,8	104,4
Oświata i wychowanie	10 972 656	11 141 636	11 085 290	99,5	101,0
Pomoc społeczna	1 397 443	1 440 842	1 430 154	99,3	102,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	438 908	475 697	462 552	97,2	105,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 040 576	1 075 442	1 070 013	99,5	102,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. plan wydatków na wynagrodzenia został wykonany w wysokości 18.617.974 tys. zł i wydatki te były wyższe o 1,6% od wykonanych wydatków na wynagrodzenia w 2012 r. Najwyższy wzrost wydatków na wynagrodzenia w 2013 r. był w działach: Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (o 5,4%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (o 4,4%).

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez miasta na prawach powiatu na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, Kultura fizyczna, Gospodarka mieszkaniowa oraz Oświata i wychowanie. Łącznie, wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 86,1% wszystkich wydatków majątkowych tych jednostek.

Wykonanie wydatków majątkowych w ważniejszych działach prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan po zmianach 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	12 677 406	14 556 084	12 418 060	85,3	98,0
Transport i łączność	7 083 329	7 316 424	6 391 881	87,4	90,2
Gospodarka mieszkaniowa	896 488	956 822	809 362	84,6	90,3
Administracja publiczna	267 377	623 787	583 232	93,5	218,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	137 210	91 217	72 075	79,0	52,5
Oświata i wychowanie	697 947	768 825	701 912	91,3	100,6
Ochrona zdrowia	193 923	212 810	182 634	85,8	94,2
Pomoc społeczna	68 699	74 577	62 161	83,4	90,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	910 379	1 296 003	1 079 535	83,3	118,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	734 331	1 123 325	876 121	78,0	119,3
Kultura fizyczna	885 467	917 648	816 189	88,9	92,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. wydatki majątkowe zostały wykonane w wysokości 12.418.060 tys. zł i były niższe o 2,0% od wykonanych wydatków majątkowych w 2012 r.

W 2013 r. miasta na prawach powiatu w działach: Administracja publiczna, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, Oświata i wychowanie, wykonały wydatki majątkowe wyższe niż wykonane w 2012 r.

W dziale Administracja publiczna wydatki majątkowe były w stosunku do 2012 r., wyższe o 118,1% a plan wydatków zrealizowano w 93,5% i dotyczyły głównie wydatków na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

W dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego zrealizowano plan wydatków w 78,0% i w stosunku do 2012 r., były one wyższe o 19,3%. W tym dziale 68,1% stanowiły wydatki na inwestycje oraz 24,0% dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych takich jak filharmonie, orkiestry, chóry, teatry, muzea.

W dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska zrealizowano plan wydatków w 83,3% i były one w stosunku do 2012 r., wyższe o 18,6%. W tym dziale 79,5% stanowiły wydatki na inwestycje oraz 10,5% wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego związanych głównie z gospodarką ściekową i ochroną wód.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2013 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2012	2013
1	2	3
Wydatki ogółem z tego:	5 056,67	5 116,60
Wydatki majątkowe	1 005,88	978,22
w tym: wydatki na inwestycje	950,33	902,39
Wydatki bieżące z tego:	4 050,79	4 138,37
Wydatki na wynagrodzenia	1 454,19	1 466,62
w tym: wynagrodzenia osobowe	1 324,21	1 334,01
Pochodne od wynagrodzeń	254,15	262,83
Dotacje	385,10	393,24
Wydatki na obsługę długu	116,33	97,11
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	1,48	1,92
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	315,67	336,04
Pozostałe wydatki	1 523,87	1 580,61

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Stan ludności według GUS na dzień 31 grudnia 2012 r.

W 2013 r. wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 5.116,60 zł i wzrosły, w stosunku do 2012 r., o 1,2%.

Wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu w 2013 r. o najwyższym wskaźniku ukształtowały się na poziomie 7.563,77 zł tj., 147,8% średnich wydatków, a w mieście na prawach powiatu o najniższym wskaźniku – 2.922,10 zł tj., 57,1% średnich wydatków.

Wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2013 r. według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu

W 2013 roku budżety miast na prawach powiatu zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 735.978 tys. zł.

Nadwyżkę budżetową wypracowało 30 miast na prawach powiatu, zaś deficyt wystąpił w 36 miastach na prawach powiatu.

Liczbę miast na prawach powiatu w 2013 r., według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów miast na prawach powiatu					
	Razem	poniżej 5%	5 - 10%	10 - 15%	15 – 20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Miasta na prawach powiatu z nadwyżką budżetową	30	26	4	0	0	0
Miasta na prawach powiatu z deficytem budżetowym	36	22	9	4	1	0

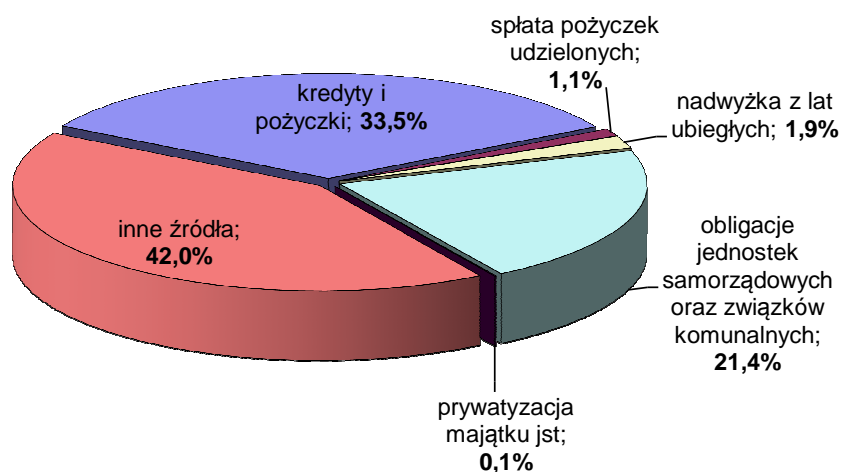
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. (Min. Fin.)

Wśród 36 miast na prawach powiatu, których budżety zamknęły się deficytem budżetowym 86,1% tych jednostek stanowiły miasta, których wynik w relacji do dochodów ogółem wyniósł nie więcej niż 10,0%.

4. Przychody i rozchody miast na prawach powiatu

Miasta na prawach powiatu w 2013 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 9.029.288 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 4.677.267 tys. zł.

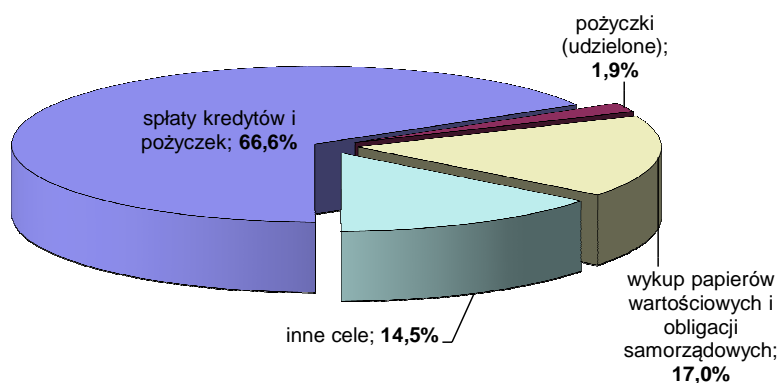
**STRUKTURA PRZYCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU
W 2013 R.**

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w miastach na prawach powiatu przychody z tytułu kredytów i pożyczek stanowiły 33,5% przychodów ogółem.

**STRUKTURA ROZCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU
W 2013 R.**

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2013 r. (Min. Fin.)

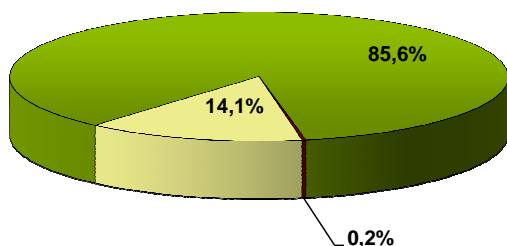
W rozchodach miast na prawach powiatu udział spłat kredytów i pożyczek wyniósł 66,6%, wykup papierów wartościowych i obligacji – 17,0% rozchodów ogółem.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu

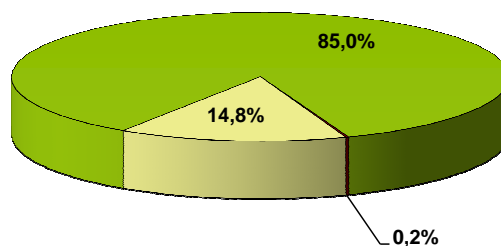
W 2013 roku zadłużenie ogółem miast na prawach powiatu wyniosło 30.884.558 tys. zł, w porównaniu do roku 2012, wzrosło o 4,4%.

W strukturze zobowiązań miast na prawach powiatu w 2013 r. udział kredytów i pożyczek zwiększył się o 0,7 punktu procentowego.

**STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ MIAST NA
PRAWACH POWIATU W 2012 R.**

**STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ MIAST NA
PRAWACH POWIATU W 2013 R.**

■ Kredyty i pożyczki
 ■ Wymagalne zobowiązania
 ■ Papiery wartościowe

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania miast na prawach powiatu według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2012	2013	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych z tego:	29 578 689	30 884 558	104,4
papiery wartościowe	4 183 801	4 574 304	109,3
w tym: długoterminowe	4 183 801	4 575 304	109,3
kredyty i pożyczki	25 327 334	26 252 422	103,7
w tym: długoterminowe	25 140 628	26 188 000	104,2
wymagalne zobowiązania	67 554	57 832	85,6
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	53 271	38 104	71,5

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Wskaźnik zadłużenia bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych w dochodach wykonanych ogółem wyniósł 36,9%, i w porównaniu do roku 2012, był mniejszy o 6,1 punktu procentowego.

Z łącznej kwoty zobowiązań, na zobowiązania wymagalne przypadało 57.832 tys. zł, tj. 0,2% kwoty zobowiązań ogółem. Zobowiązania wymagalne w 65,9% dotyczyły zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług.

Liczba miast na prawach powiatu wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2012	65	64	2	5	9	16	19	13	0
2013	66	66	3	5	21	6	18	12	1

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. wszystkie miasta na prawach powiatu wykazały w sprawozdaniach zadłużenie, 1 miasto na prawach powiatu przekroczyło wskaźnik 60%.

6. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu

Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu w 2013 roku przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan 2013	Wykonanie 2013	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	2 282 921	2 131 627	2 042 589	95,8	89,5
w tym: dotacje z budżetu	271 808	226 225	223 660	98,9	82,3
Koszty	2 285 287	2 110 529	2 025 896	96,0	88,6
Podatek dochodowy od osób prawnych	13 115	12 107	11 691	96,6	89,1
Wpłaty do budżetu miast na prawach powiatu	12 375	1 254	7 828	624,1	63,3

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. (Min. Fin.)

Przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu w 2013 r. wyniosły 2.042.589 tys. zł, w tym dotacje z budżetu stanowiły 223.660 tys. zł. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 95,8%, a dotacje w 98,9%. W porównaniu do 2012 r. przychody samorządowych zakładów budżetowych w miastach na prawach powiatu zmniejszyły się o 10,5% a dotacje z budżetu miast na prawach powiatu były niższe o 17,7%.

Koszty zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wyniosły 2.025.896 tys. zł i stanowiły 96,0% planu. W 2013 r. samorządowe zakłady budżetowe miast na prawach powiatu dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetów miast w kwocie 7.828 tys. zł, tj. sześciokrotnie wyższej od kwoty planowanej na 2013 r.

Przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu w 2013 r. wg działów:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ogółem	2 131 627	2 042 589	95,8	100,0
w tym:				
Gospodarka mieszkaniowa	1 303 025	1 271 929	97,6	62,3
Kultura fizyczna	293 651	301 921	102,8	14,8
Transport i łączność	292 727	247 901	84,7	12,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	138 950	113 639	81,8	5,6
Działalność usługowa	66 869	72 012	107,7	3,5

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. (Min. Fin.)

Dane ze sprawozdań rocznych miast na prawach powiatu za 2013 r. z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych wskazują, że w miastach na prawach

powiatu funkcjonują samorządowe zakłady budżetowe realizujące głównie zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej (62,3% przychodów ogółem), kultury fizycznej (14,8% przychodów ogółem), transportu i łączności (12,1% przychodów ogółem), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska polityki społecznej (5,6% przychodów ogółem) i działalności usługowej (3,5% przychodów ogółem).

Pozostałe zadania – takie jak pomoc społeczna, handel, ochrona zdrowia oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego obejmują 1,7% ogółu przychodów.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu w 2013 r. wg działów

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ogółem tym:	2 110 529	2 025 896	96,0	100,0
Gospodarka mieszkaniowa	1 283 242	1 253 783	97,7	61,9
Kultura fizyczna	296 236	305 953	103,3	15,1
Transport i łączność	289 667	244 283	84,3	12,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	140 046	119 261	85,2	5,9
Działalność usługowa	65 505	67 982	103,8	3,4

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. (Min. Fin.)

Analogicznie jak w przychodach najwyższe koszty wystąpiły w zadaniach z zakresu gospodarki mieszkaniowej (61,9% kosztów), kultury fizycznej (15,1% kosztów), transportu i łączności (12,1% kosztów), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska polityki społecznej (5,9% kosztów) i działalności usługowej (3,4% kosztów). Pozostałe zadania – takie jak pomoc społeczna, handel, ochrona zdrowia oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego obejmują 1,7% kosztów.

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu zwiększył się z 25.146 tys. zł na początku roku do 40.931 tys. zł na koniec 2013 r. (zwiększenie o 62,8%).

7. Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych miast na prawach powiatu

Wydzielone rachunki dochodów, o których mowa w art. 223 ust.1 ustawy o finansach publicznych, prowadziło w 2013 r. 50 miast na prawach powiatu co stanowi 75,8% ogółu miast na prawach powiatu.

W ramach ww. rachunku miasta na prawach powiatu zrealizowały w 2013 r. dochody w wysokości 609.718 tys. zł. W stosunku do planu zostały one wykonane w 82,0%.

W stosunku do 2012 r. dochody na wydzielonym rachunku zmniejszyły się o 3,8%.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan 2013	Wykonanie 2013	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	634 077	743 962	609 718	82,0	96,2
Wydatki	634 183	744 675	610 468	82,0	96,3
w tym: wpłaty do budżetu	8 184	2 656	7 830	294,8	95,7

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223, ust.1 za 2013 r. i 2013 rok (Min. Fin.).

Zrealizowane wydatki wyniosły 610.468 tys. zł i były niższe o 18,0% niż planowano. Natomiast wpłaty do budżetu miast na prawach powiatu były wyższe od planowanych na 2013 r. o 194,8%. W porównaniu z 2012 r. wydatki ogółem zmniejszyły się o 3,7%, a wpłaty o 4,3%.

Stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów na koniec 2013 r. wyniósł 5.242 tys. zł i był niższy od stanu na początku roku o 12,5%.

V. Wykonanie budżetów województw

W 2013 r. województwa zrealizowały dochody ogółem w wysokości 16.120.717 tys. zł, a wydatki w wysokości 16.527.004 tys. zł.

Budżety województw zamknęły się deficytem w wysokości 406.287 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 1.438.958 tys. zł.

Wykonanie budżetów województw w 2013 r.

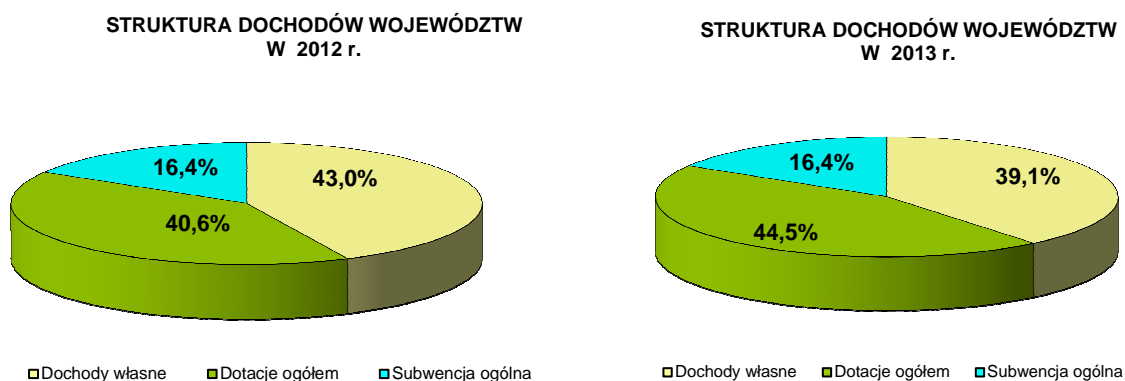
Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	15 236 091	16 866 327	16 120 717	95,6	105,8
Wydatki	15 760 513	18 305 286	16 527 004	90,3	104,9
Wynik	-524 422	-1 438 958	- 406 287	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Realizacja dochodów w samorządach województw była wyższa o 5,8% niż wykonanie w 2012 r., a wykonanie wydatków było wyższe o 4,9%.

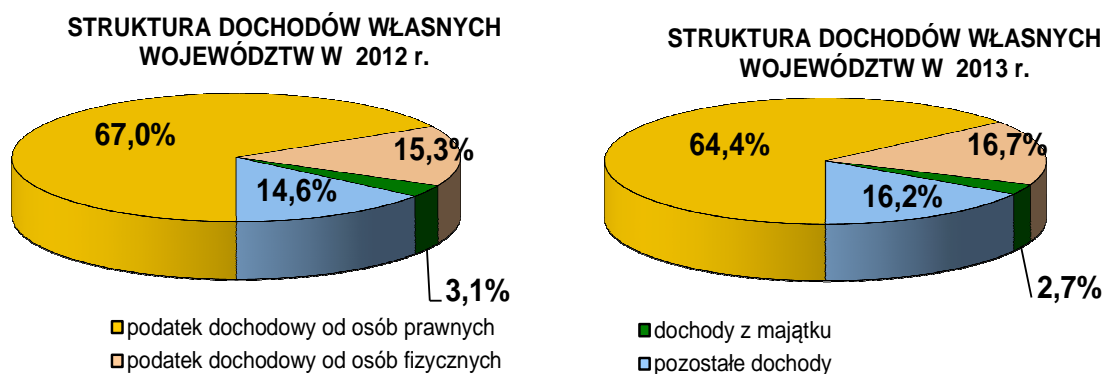
1. Dochody województw

1.1. Struktura dochodów

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w strukturze dochodów ogółem województw dochody własne stanowiły 39,1%, dotacje – 44,5%, a subwencja ogólna – 16,4%. W porównaniu do 2012 r., zwiększył się udział dotacji o 3,9 punktu procentowego, zmniejszył się natomiast udział dochodów własnych – o 3,9 punktu procentowego.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych w 2013 r., dominującym źródłem dochodów był udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (64,4%). Udział tego źródła dochodu, w dochodach własnych w porównaniu do 2012 r., zmniejszył się o 2,6 punktu procentowego.

1.2. Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody własne zrealizowane zostały w wysokości 6.303.088 tys. zł, plan dochodów własnych zrealizowano w 101,6%.

Wykonanie, dynamikę oraz strukturę dochodów zrealizowanych przez województwa w 2013 r. według źródeł ich pochodzenia prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	15 236 091	16 866 327	16 120 717	95,6	100,0	105,8
Dochody własne, z tego:	6 549 072	6 205 411	6 303 088	101,6	39,1	96,2
podatek dochodowy od osób prawnych	4 385 338	4 008 548	4 062 038	101,3	25,2	92,6
podatek dochodowy od osób fizycznych	1 003 869	1 030 723	1 054 135	102,3	6,5	105,0
dochody z majątku	201 005	191 606	168 809	88,1	1,0	84,0
pozostałe dochody	958 860	974 534	1 018 106	104,5	6,3	106,2
Dotacje ogółem, z tego:	6 180 681	8 023 612	7 178 383	89,5	44,5	116,1
Dotacje celowe	2 386 293	2 625 825	2 463 636	93,8	15,3	103,2

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	3 794 388	5 397 787	4 714 748	87,3	29,2	124,3
Subwencja ogólna	2 506 337	2 637 304	2 639 245	100,1	16,4	105,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W grupie dochodów własnych wszystkie dochody, oprócz dochodów z majątku, zostały wykonane powyżej kwot zaplanowanych na 2013 r. Istotnym źródłem dochodów własnych były udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, których plan został wykonany w 101,3%, a wykonanie było niższe o 7,4%, w porównaniu do 2012 r.

Drugim istotnym źródłem dochodów własnych były udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych

W 2013 r. na rachunki województw przekazane zostały udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej wysokości 1.054.135 tys. zł, tj. o 5,0% wyższej niż w 2012 r.

W 2013 r., najwyższą dynamikę odnotowano w dotacjach (116,1%), w tym dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich były przekazane w kwocie wyższej niż w 2012 r. o 24,3%.

1.2.1. Subwencja ogólna

W roku 2013, na rachunki województw zostały przekazane środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 2.606.529 tys. zł, z tego:

- część oświatowa w wysokości - 779.656 tys. zł,
- część regionalna w wysokości - 735.310 tys. zł,
- część wyrównawcza w wysokości - 1.091.563 tys. zł.

Wydatki budżetu państwa z tytułu subwencji ogólnej dla województw zostały zrealizowane w pełnej wysokości środków zaplanowanych na 2013 r. Wydatki przeznaczone w 2013 r. na ww. cele stanowiły 105,8% analogicznych wydatków w 2012 r.

Ponadto, w 2013 r. dla 11 województw przyznano środki z rezerwy subwencji, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych wojewódzkich. Środki, w łącznej wysokości 32.716 tys. zł, zostały przekazane województwom zgodnie z kryteriami podziału rezerwy ustalonymi z Ministrem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej oraz stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.2.2. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez województwa w 2013 roku, przekazana została kwota 775.457 tys. zł.

Od roku 2013 od kwoty przeznaczonej na część oświatową subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego odlicza się 0,4% na rezerwę części oświatowej subwencji ogólnej.

Zgodnie z "Kryteriami podziału 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013", przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 21 marca 2013 r., Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysonował dla poszczególnych województw środki w wysokości 4.199 tys. zł (2,4% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013 z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez kuratoria oświaty przy agregowaniu danych systemu informacji oświatowej oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu oraz weryfikacji danych zgromadzonych w systemie informacji oświatowej – w kwocie 770 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków związanych z likwidacją szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 6 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy - Karta Nauczyciela, a także dla nauczycieli przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela – w kwocie 3.052 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych lub obiektów pozyskanych w wyniku umów najmu lub użyczenia oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji pomieszczeń nie wykorzystywanych na cele dydaktyczne – w kwocie 252 tys. zł,
- dofinansowanie remontów bieżących mających na celu likwidację barier architektonicznych w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych – w kwocie 100 tys. zł,

- inne zadania o jednorazowym charakterze, nie uwzględnione w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2013, pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (z wyłączeniem m.in. zadań o charakterze inwestycyjnym, remontów bieżących, wyposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne pomieszczeń do nauki, urlopów dla poratowania zdrowia, dofinansowania wydatków związanych z nauczaniem indywidualnym, realizacją podwyżek wynagrodzeń oraz skutków awansu zawodowego nauczycieli) – w kwocie 19 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. na rachunki województw przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 779.656 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań województw wynika, że wydatki wykonane w 2013 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez województwa dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 123,7%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 80,0% - 90,0% - 1 województwo,
- 90,0% - 100,0% - 2 województwa,
- 100,0% - 110,0% - 2 województwa,
- 110,0% - 120,0% - 3 województwa,
- powyżej 120,0% - 8 województw.

W 2013 r. województwa ze środków części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na zadania bieżące finansowały ok. 76% wydatków przeznaczonych na realizację subwencionowanych zadań bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Subwencja ogólna (w tym jej część oświatowa) jest jedną z form uzupełniania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja przez województwa wydatków bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2013 r. kształtowała się średnio na poziomie 95,0% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 91,8% planu.

1.2.3. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

W 2013 r. samorządy województw zrealizowały dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich^{*} - w wysokości 7.178.383 tys. zł, z tego:

- dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - własne finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowejzostały zrealizowane w wysokości 2.903.615 tys. zł,
- dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
 - własne finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowejzostały zrealizowane w wysokości 3.786.132 tys. zł,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 32.158 tys. zł,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 279.603 tys. zł,
- dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 31.953 tys. zł,
- dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 55.683 tys. zł,

^{*} w tej grupie dotacji zostały ujęte również dotacje rozwojowe, przekazane do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2013 r.

- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 45.726 tys. zł,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 43.513 tys. zł.

Z ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji w wysokości 7.178.383 tys. zł, na dotacje na zadania bieżące przypadała kwota 3.013.452 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 4.164.931 tys. zł.

W strukturze zrealizowanych przez województwa dochodów ogółem, dotacje ogółem stanowiły 44,5%, z tego:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich 29,2%,
- pozostałe dotacje celowe 15,3%.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich za 2013 r., w porównaniu do 2012 r., przedstawia poniższa tabela:

do 2012 r., przedstawia poniższy tabelę:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.		Wykonanie 2013 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje, z tego:	6 180 681	2 879 485	7 178 383	3 013 452	116,1	104,7
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich **	3 794 388	1 437 036	4 714 748	1 602 212	124,3	111,5
- na zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	1 644 790	1 141 092	1 634 890	1 136 658	99,4	99,6
- na zadania własne	231 593	56 957	338 390	163 026	146,1	286,2
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	821	821	1 719	1 719	209,4	209,4
- na zadania realizowane na podstawie porozumień mię- dzy jedn. samorządu terytorialnego	123 493	30 675	311 761	32 158	252,5	104,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.		Wykonanie 2013 r.		4:2	5:3
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące		
	tys. zł		tys. zł			
1	2	3	4	5	6	7
- na zadania własne, na które województwa otrzymały dotacje z tytułu pomocy finansowej	105 591	40 427	87 636	31 953	83,0	79,0
- z funduszy celowych	280 005	172 477	89 239	45 726	31,9	26,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

** w pozycji tej zostały ujęte również dotacje rozwojowe przekazane województwom do dnia 31 grudnia 2010 r. i podlegające rozliczeniu w 2013 r.

Z przedstawionych w ww. tabeli danych wynika, że w 2013 r. ogółem dotacje dla samorządów województw były wyższe o 16,1% niż w 2012 r.

1.2.4. Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

W 2013 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, zostały wykonane w wysokości 4.714.748 tys. zł.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według wybranych działów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	3 794 388	5 397 787	4 714 748	87,3	124,3	1 825 251	1 602 212	87,8
Rolnictwo i łowiectwo	139 139	279 240	256 711	91,9	184,5	775	587	75,7
Rybołówstwo i rybactwo	11 081	12 782	11 302	88,4	102,0	12 680	11 267	88,9
Przetwórstwo przemysłowe	32 719	64 357	59 709	92,8	182,5	44 477	44 204	99,4
Transport i łączność	304 937	763 438	706 275	92,5	231,6	8 054	1 931	24,0

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	4:3	4:2	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	8:7
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Turystyka	37 526	18 826	13 928	74,0	37,1	9 993	8 307	83,1
Działalność usługowa	4 201	3 756	3 389	90,2	80,7	710	618	87,1
Informatyka	2 570	67 076	23 204	34,6	903,0	16 834	11 611	69,0
Administracja publiczna	143 877	181 834	167 443	92,1	116,4	164 769	146 858	89,1
Różne rozliczenia	2 885 270	3 795 016	3 267 785	86,1	113,3	1 398 187	1 216 109	87,0
Oświata i wychowanie	80 552	48 439	48 593	100,3	60,3	29 529	29 683	100,5
Szkolnictwo wyższe	6 232	7 186	9 470	131,8	152,0	3 669	5 953	162,3
Ochrona zdrowia	40 912	4 155	4 414	106,2	10,8	-	-	-
Pomoc społeczna	5 711	15 741	11 695	74,3	204,8	7 029	5 966	84,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	92 766	121 918	113 573	93,2	122,4	121 417	113 113	93,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 443	6 631	10 482	158,1	726,2	31	31	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. z ogólnej kwoty dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, 67,8% środków przekazano na realizację dwóch programów operacyjnych, tj. Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 (2.307.078 tys. zł), dla którego samorząd województwa jest Instytucją Zarządzającą i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (889.127 tys. zł), dla którego samorząd województwa jest Instytucją Pośredniczącą.

Pozostała część tych dotacji została przekazana głównie na zadania z zakresu transportu i łączności (706.275 tys. zł, tj. 15,0%), rolnictwa i łowiectwa (256.711 tys. zł, tj. 5,4%) oraz administracji publicznej (167.443 tys. zł, tj. 3,6%).

Na realizację zadań bieżących przeznaczono kwotę 1.602.212 tys. zł, tj. 34,0% omawianych dotacji, natomiast na zadania inwestycyjne 3.112.536 tys. zł, tj. 66,0% tych środków.

1.2.5. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

W 2013 r. samorządy województw wykonały dochody z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w wysokości 1.634.890 tys. zł.

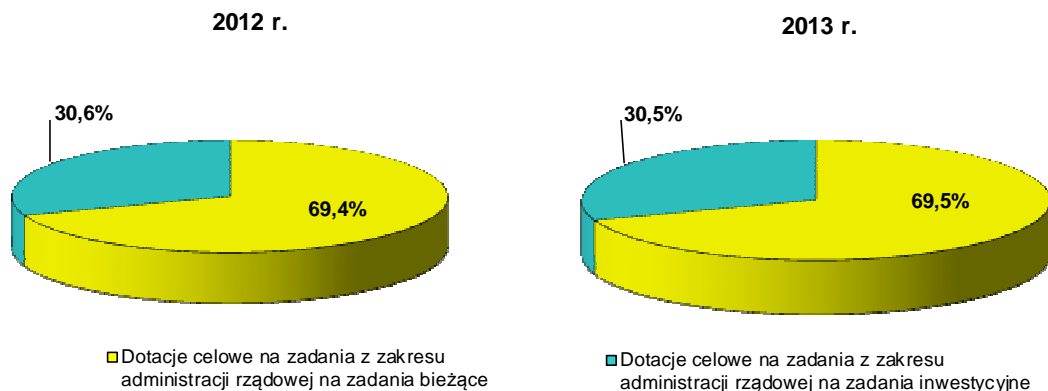
Wysokość dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	Wskaźnik (8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	1 644 790	1 769 369	1 634 890	92,4	99,4	1 155 157	1 136 658	98,4
Rolnictwo i łowiectwo	946 768	1 063 757	934 009	87,8	98,7	451 149	436 655	96,8
Transport i łączność	623 706	624 836	621 606	99,5	99,7	624 831	621 602	99,5
Działalność usługowa	7 787	7 066	7 017	99,3	90,1	6 926	6 877	99,3
Administracja publiczna	18 334	18 912	18 734	99,1	102,2	18 912	18 734	99,1
Pomoc społeczna	41 970	48 895	48 502	99,2	115,6	48 705	48 318	99,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 868	4 376	3 557	81,3	92,0	3 257	3 157	96,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Mniejsza kwota dotacji z budżetu państwa dla województw w 2013 r., w porównaniu do 2012 r., wynikała m.in. z mniejszej liczby osób korzystających z bezpłatnych lub ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, co spowodowało zmniejszenie kwoty refundacji przekazanej przewoźnikom autobusowym na finansowanie tych ustawowych ulg.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ ZLECONYCH INNYMI USTAWAMI

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w strukturze dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz zleconych innymi ustawami, w porównaniu do 2012 r., zwiększył się udział dotacji przeznaczonych na wykonywanie zadań bieżących o 0,1 punktu procentowego.

W przekazanych w 2013 r. dotacjach celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz zleconych innymi ustawami, dominującą pozycję stanowiły dotacje w dziale Rolnictwo i łowiectwo – 57,1% i dziale Transport i łączność – 38,0%.

W 2013 r. dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w dziale Rolnictwo i łowiectwo zostały przeznaczone w 67,4% na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych, w 21,6% na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w 10,3% na finansowanie projektów realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Pozostałe 0,7% kwoty dotacji przeznaczono na prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa oraz na pozostałą działalność.

W dziale Transport i łączność - 99,9% kwoty dotacji przeznaczono na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe. Środki przeznaczono dla przewoźników wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie na finansowanie ustawowych uprawnień do przewozów ulgowych.

Ponadto, samorządy województw realizowały zadania z zakresu administracji rządowej w działach:

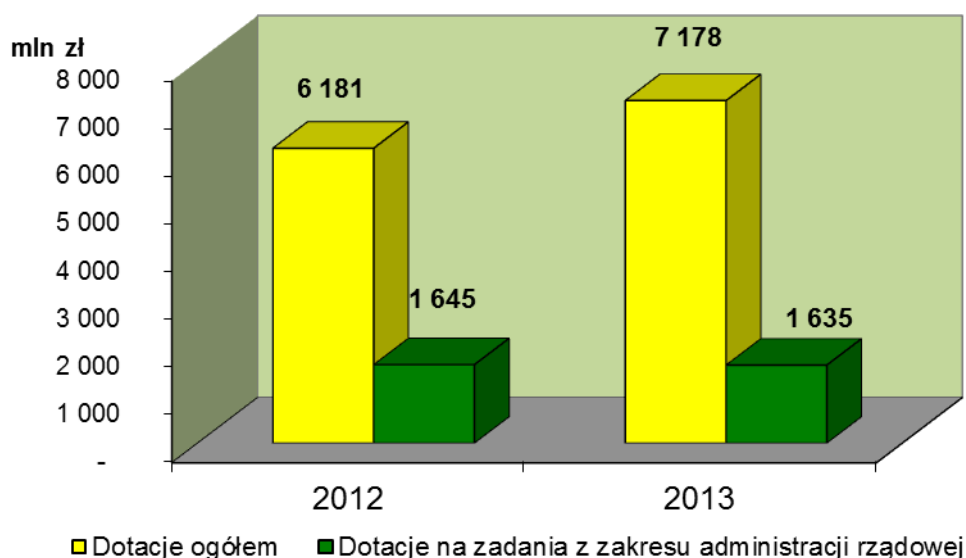
- Administracja publiczna - przy czym 97,4% dotacji w tym dziale przeznaczono na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, w tym m.in. prowadzenie ewidencji zaszeregowania obiektów hotelarskich, udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin, finansowanie działalności komisji przeprowadzających egzamin na przewoźnika turystycznego i pilota wycieczek,
- Pomoc społeczna - były to wydatki związane z realizacją zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz funkcjonowaniem ośrodków adopcyjno-opiekuńczych.

Łącznie, dla wyżej wymienionych działów przekazano dotacje w kwocie 1.622.852 tys. zł.

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej zmniejszyły się o 0,6%. Największą dynamikę wzrostu tych dotacji, tj. 115,6%, odnotowano w dziale Pomoc społeczna.

Pozostałe dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez województwa, tj. 12.038 tys. zł przeznaczone były m. in. na finansowanie zadań z zakresu działalności usługowej dotyczących prowadzenia ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, nieinwestycyjnych prac geodezyjno-kartograficznych, usuwania skutków klęsk żywiołowych oraz zadań w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska związanych z wprowadzeniem do obrotu baterii i akumulatorów.

DOTACJE PRZEKAZANE WOJEWÓDZTWOM W LATACH 2012-2013

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Przekazane w 2013 r. samorządom województw dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej stanowiły 22,8% dotacji ogółem przekazanych w tym roku tym jednostkom. W 2012 r. udział dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w dotacjach ogółem był wyższy o 3,8 punktu procentowego.

1.2.6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2013 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych zrealizowane zostały w wysokości 338.390 tys. zł.

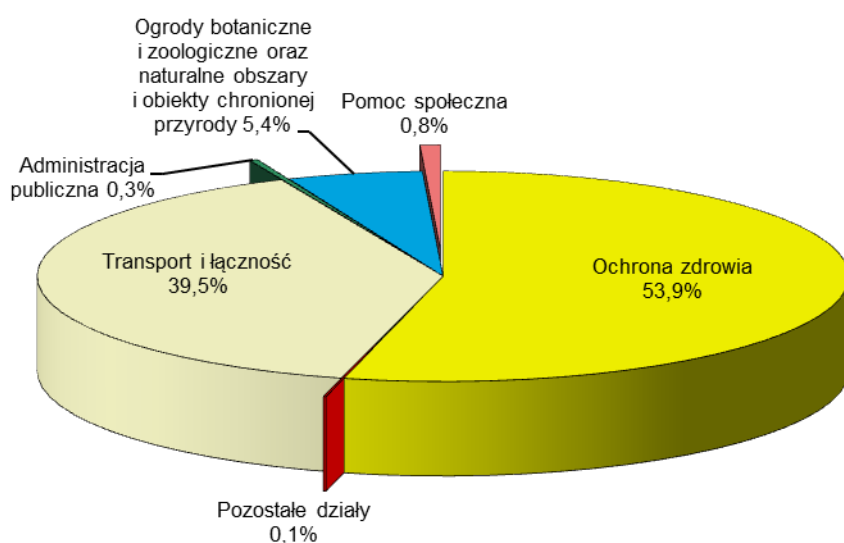
Dotacje te, w strukturze dochodów ogółem województw, stanowiły 2,1%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych w 2012 r. i 2013 r., według ważniejszych działów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2012 r.	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)	Plan (po zmianach) 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	Wskaźnik (8:7)
	tys. zł			%%	%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	231 593	349 446	338 390	96,8	146,1	163 180	163 026	99,9
Transport i łączność	139 012	136 074	133 495	98,1	96,0	4 554	4 526	99,4
Administracja publiczna	1 471	1 106	1 097	99,1	74,5	1 106	1 097	99,1
Ochrona zdrowia	67 720	190 800	182 451	95,6	269,4	136 159	136 161	100,0
Pomoc społeczna	2 605	2 772	2 747	99,1	105,4	2 772	2 747	99,1
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	18 388	18 296	18 250	99,7	99,2	18 191	18 145	99,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

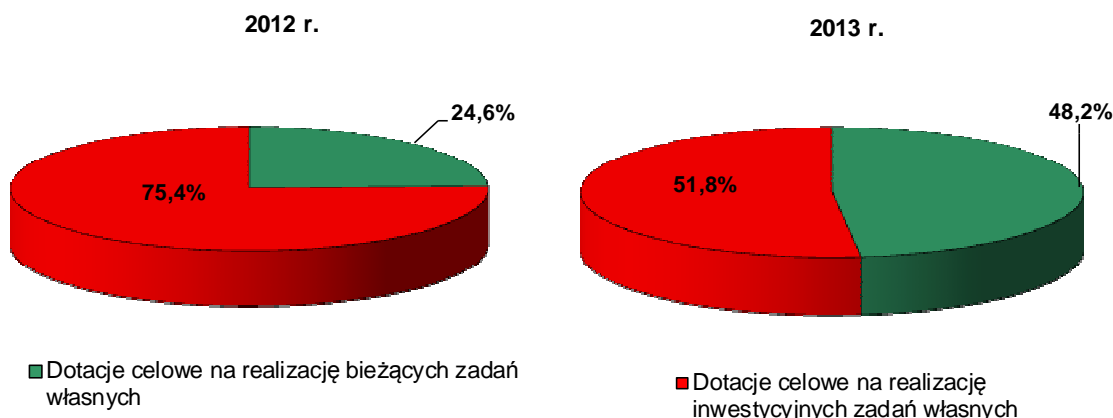
STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA ZADANIA WŁASNE WG DZIAŁÓW W 2013 R.

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze zrealizowanych dotacji celowych na zadania własne samorządów województw dominowały dotacje w działach: Ochrona zdrowia, Transport i łączność i Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody. Łącznie, na finansowanie zadań realizowanych w tych działach, przekazano dotacje w kwocie 334.195 tys. zł.

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH Z BUDŻETU PAŃSTWA NA FINANSOWANIE LUB DOFINANSOWANIE ZADAŃ WŁASNYCH

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w strukturze dochodów z tytułu dotacji celowych na realizację zadań własnych, w porównaniu do 2012 r., zwiększył się udział dotacji przeznaczonych na realizację bieżących zadań własnych o 23,6 punktu procentowego.

Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych samorządów województw w 2013 r., w porównaniu do 2012 r., wzrosły o 186,2%. Wzrost ten był spowodowany zwiększeniem dotacji w dziale Ochrona zdrowia o 406,1%.

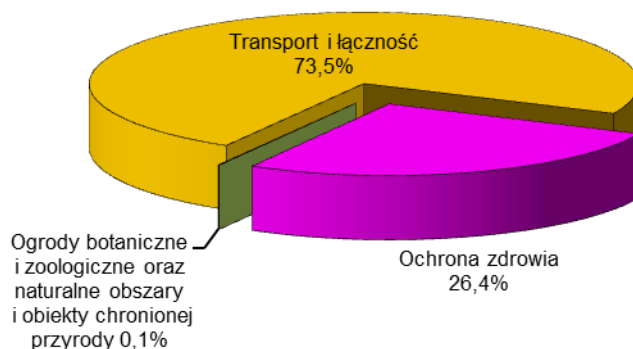
Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych samorządów województw przeznaczone były między innymi na dofinansowanie zadań w działach:

- Ochrona zdrowia – 136.161 tys. zł. Dotacje przeznaczono głównie na wsparcie procesów przekształceń samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w spółki kapitałowe na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654), a także na zadania związane z kontrolą prawidłowości wydawania orzeczeń z zakresu medycyny i psychologii transportu, dokonywanie oceny zasadności zastosowania przymusu bezpośredniego wobec osób z zaburzeniami psychicznymi oraz na uregulowanie należności za transport pacjentów do szpitala psychiatrycznego oraz na składki na ubezpieczenie zdrowotne za słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli nie podlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.
- Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody - 18.145 tys. zł, na realizację zadań w parkach krajobrazowych.
- Transport i łączność – 4.526 tys. zł, które wykorzystano przy usuwaniu skutków klęsk żywiołowych oraz na sfinansowanie kosztów wydawania zaświadczeń ADR dla kierowców przewożących towary niebezpieczne.

Łącznie, na wyżej omówione cele, z budżetu państwa przekazano dotacje w kwocie 158.832 tys. zł.

W 2013 r. dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie inwestycji własnych województw zrealizowano w wysokości 175.364 tys. zł. Dotacje te, w porównaniu do 2012 r., były wyższe o 0,4%

STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA INWESTYCJE WŁASNE WOJEWÓDZTW W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

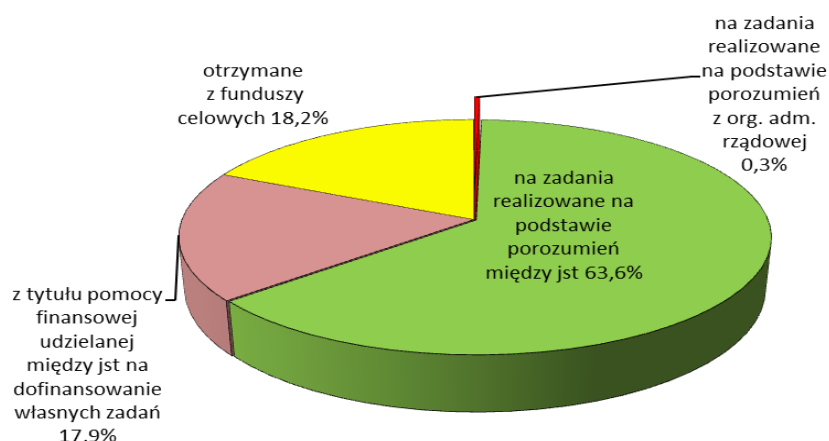
Wśród dotacji celowych z budżetu państwa na inwestycje własne samorządów województw w 2013 r., środki były przeznaczone na inwestycje realizowane w ramach działów: Transport i łączność (128.970 tys. zł), Ochrona zdrowia (46.289 tys. zł) oraz Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody (105 tys. zł).

1.2.7. Pozostałe dotacje celowe

Przekazane w 2013 r. dotacje na realizację przez samorządy województw zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, dotacje z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego, jak również dotacje z funduszy celowych, wyniosły 490.355 tys. zł.

W 2013 r. pozostałe dotacje w strukturze zrealizowanych dochodów ogółem stanowiły 3,0%.

STRUKTURA POZOSTAŁYCH DOTACJI W WOJEWÓDZTWACH W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

W grupie pozostałych dotacji celowych, największą pozycję (63,6%) stanowiły dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Wyniosły one 311.761 tys. zł, z tego na zadania bieżące – 32.158 tys. zł, a na zadania inwestycyjne – 279.603 tys. zł.

Porozumienia zawierane przez województwa z innymi jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły głównie zadań realizowanych na drogach publicznych 274.740 tys. zł (88,1%) i zadań z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego 12.792 tys. zł (3,1%).

Dotacje celowe otrzymane z funduszy celowych wyniosły 89.239 tys. zł, z tego na zadania bieżące 24,8%, a na zadania inwestycyjne 75,2% tych dotacji.

Dotacje na inwestycje w 97,2% były przeznaczone na krajowe pasażerskie przewozy kolejowe. Pozostałe dotacje inwestycyjne z funduszy celowych były wydatkowane między innymi na internaty i bursy szkolne oraz młodzieżowe ośrodki szkolne, na usuwanie skutków klęsk żywiołowych i na melioracje wodne.

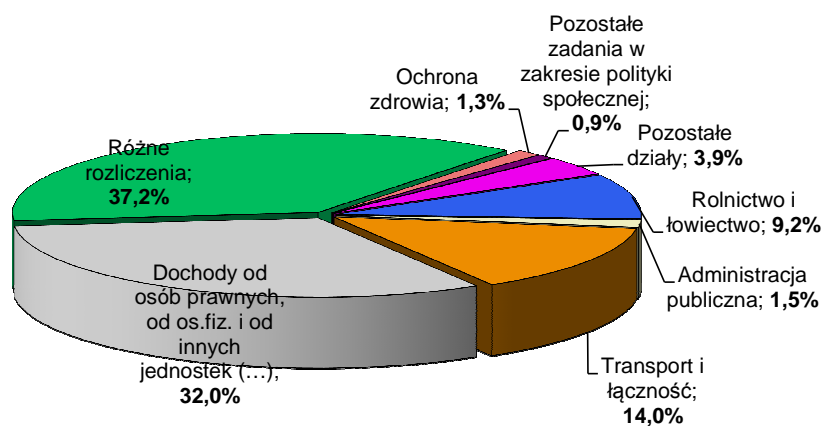
Dotacje z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego wyniosły 87.636 tys. zł, z tego na zadania bieżące 31.954 tys. zł, a na inwestycje 55.682 tys. zł. Najwięcej środków w ramach pomocy finansowej udzielonej między jednostkami samorządu terytorialnego – 80,9% przekazano na realizację zadań w dziale Transport i łączność.

Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej wyniosły 1.719 tys. zł. Dotacje udzielone na podstawie porozumień samorządów województw z organami administracji rządowej dotyczyły: w 70,7% zadań z zakresu administracji publicznej, w 10,4% zadań z zakresu pomocy społecznej, w 9,6% zadań z zakresu oświaty i wychowania, 5,8% zadań z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej oraz w 3,5% zadań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

1.3. Dochody według działów

Struktura dochodów zrealizowanych przez województwa w 2013 r. według ważniejszych działów.

STRUKTURA DOCHODÓW WG DZIAŁÓW W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w strukturze dochodów województw najwyższy udział miały dochody w działach:

- Różne rozliczenia - 37,2%;
- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej - 32,0%;
- Transport i łączność - 14,0%;
- Rolnictwo i łowiectwo - 9,2%.

Dochody zrealizowane w 2013 r. w działach wymienionych powyżej, stanowiły 92,4% dochodów ogółem województw.

Wykonanie oraz dynamikę dochodów zrealizowanych przez województwa według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, w tym:	15 236 091	16 866 327	16 120 717	95,6	105,8
Rolnictwo i łowiectwo	1 438 928	1 633 462	1 484 872	90,9	103,2
Transport i łączność	1 668 567	2 278 918	2 259 460	99,1	135,4
Administracja publiczna	232 186	248 985	237 730	95,5	102,4

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	5 434 646	5 074 540	5 156 682	101,6	94,9
Różne rozliczenia	5 535 379	6 544 039	5 995 576	91,6	108,3
Ochrona zdrowia	142 330	220 080	215 248	97,8	151,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	123 941	155 390	144 562	93,0	116,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W dziale Różne rozliczenia 56,0% stanowiły dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych i płatności w ramach środków europejskich, a 44,0% stanowiła subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana województwom.

W 2013 r. plan dochodów w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej, zrealizowano w 101,6%. W dziale tym ujmowane są dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz od osób prawnych, które stanowiły 99,2% dochodów w tym dziale.

Dochody w dziale Rolnictwo i łowiectwo zrealizowano w 90,9% planu. W porównaniu do 2012 r. dochody zrealizowane w tym dziale w 2013 r. zwiększyły się o 3,2%.

W dziale Rolnictwo i łowiectwo ujmowane są dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd wojewódzki, które stanowiły w tym dziale 33,6% oraz dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd wojewódzki, które stanowiły 29,4%.

Dochody zrealizowane w dziale Transport i łączność zrealizowano w wysokości 99,1% planu, dochody te, w stosunku do 2012 r., zwiększyły się o 35,4%. Dominującą pozycją w dziale Transport i łączność były dotacje w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich (31,2%). Znaczącą część stanowiły również dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez

samorząd województwa (27,5%) oraz dotacje celowe otrzymane z powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego (12,0%). Łącznie dotacje te stanowią 70,7% dochodów w tym dziale.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

1.4. Dochody w przeliczeniu na mieszkańca

Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2012	2013
1	2	3
DOCHODY OGÓŁEM , z tego:	395,35	418,36
Dochody własne	169,94	163,58
Dotacje	160,38	186,29
Subwencja ogólna	65,03	68,50

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2012 r.

W 2013 r. dochody województw, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w porównaniu do 2012 r., wzrosły o 5,8%.

Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca wahały się od 297,63 zł tj. 71,1% średniej dla wszystkich województw do 611,17 zł tj. 146,1% średniej.

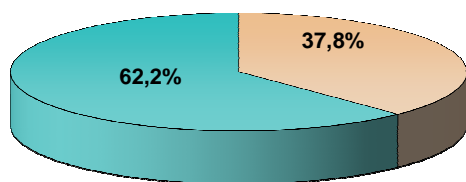
Dochody województw na 1 mieszkańca w 2013 r. według województw przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2. Wydatki województw

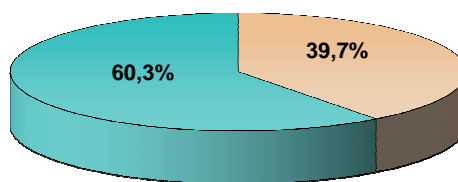
2.1. Struktura wydatków

W 2013 r., wydatki majątkowe w wysokości 6.562.299 tys. zł stanowiły 39,7% wydatków ogółem samorządów województw.

**STRUKTURA WYDATKÓW WOJEWÓDZTW
W 2012 r.**

**STRUKTURA WYDATKÓW WOJEWÓDZTW
W 2013 r.**

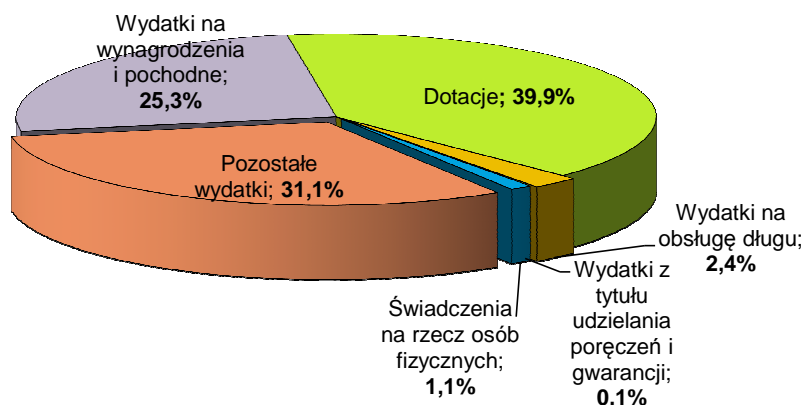
■ Wydatki bieżące

■ Wydatki majątkowe

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Najniższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem był w województwie mazowieckim (21,0%) a najwyższy w województwie świętokrzyskim (58,3%).

**STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH WOJEWÓDZTW
W 2013 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków ogółem województw wydatki bieżące stanowiły 60,3%.

W strukturze wydatków bieżących najpoważniejszą pozycję stanowiły dotacje (39,9%) oraz pozostałe wydatki (31,1%).

W grupie pozostałych wydatków znajdują się m.in. wydatki na zakup usług, materiałów, wyposażenia, usług remontowych, składki na ubezpieczenia zdrowotne i zakup energii.

Wydatki na wynagrodzenia łącznie z wydatkami na pochodne od wynagrodzeń stanowią 25,3% wydatków bieżących województw.

2.2. Wydatki ogółem w podziale na rodzaje wydatków

Wykonanie, dynamikę oraz strukturę wydatków zrealizowanych przez województwa według głównych kierunków ich rozdysponowania prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	15 760 513	18 305 286	16 527 004	100,0	90,3	104,9
Wydatki majątkowe	5 952 445	7 534 863	6 562 299	39,7	87,1	110,2
w tym: inwestycyjne	5 665 049	7 326 683	6 354 495	38,4	86,7	112,2
Wydatki bieżące, z tego:	9 808 068	10 770 423	9 964 705	60,3	92,5	101,6
wynagrodzenia	2 125 968	2 210 246	2 139 019	12,9	96,8	100,6
w tym: wynagrodzenia osobowe	1 905 013	1 979 882	1 921 790	11,6	97,1	100,9
pochodne od wynagrodzeń	372 412	403 313	382 708	2,3	94,9	102,8
dotacje	3 861 137	4 140 150	3 978 697	24,1	96,1	103,0
wydatki na obsługę długu	282 385	288 323	243 172	1,5	84,3	86,1
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	19 817	55 252	13 113	0,1	23,7	66,2
świadczenia na rzecz osób fizycznych	112 726	120 604	112 290	0,7	93,1	99,6
pozostałe wydatki	3 033 623	3 552 535	3 095 706	18,7	87,1	102,0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min.Fin.)

Wydatki ogółem województw zostały zrealizowane w wysokości 16.527.004 tys. zł.

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., wydatki ogółem województw zwiększyły się o 4,9%.

Plan wydatków bieżących został zrealizowany w 92,5%, a wydatków majątkowych w 87,1%.

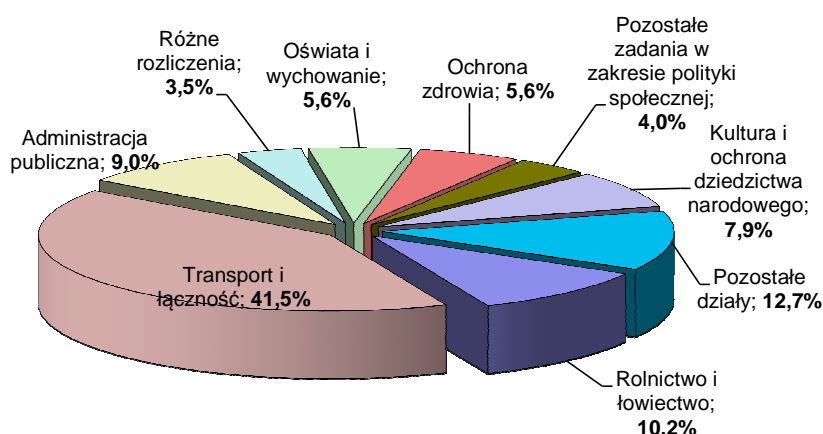
W porównaniu do 2012 r. wydatki bieżące były wyższe o 1,6%, a wydatki majątkowe o 10,2%.

W 2013 r. wykonanie wydatków we wszystkich tytułach nie przekroczyło kwot planowanych, natomiast wykonanie wydatków ogółem, w porównaniu do 2012 r., było wyższe. Tylko wydatki na obsługę długu, wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych zmniejszyły się w porównaniu do 2012 r. Wydatki na obsługę długu zmniejszyły się o 13,9%, a wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji – o 33,8%, które w strukturze wydatków bieżących stanowiły odpowiednio 1,5% i 0,1%.

2.3. Wydatki według działów

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki dotyczyła działów: Transport i łączność (41,5%), Rolnictwo i łowiectwo (10,2%), Administracja publiczna (9,0%) oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (7,9%). Łącznie, wydatki w tych działach stanowiły 68,6% wszystkich wydatków zrealizowanych przez województwa w 2013 r.

STRUKTURA WYDATKÓW WG DZIAŁÓW W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

Wykonanie oraz dynamikę wydatków zrealizowanych przez województwa w 2013 r. według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM,	15 760 513	18 305 286	16 527 004	90,3	104,9
w tym:					
Rolnictwo i łowiectwo	1 604 692	1 876 241	1 692 470	90,2	105,5
Transport i łączność	5 978 140	7 444 433	6 865 111	92,2	114,8
Administracja publiczna	1 442 129	1 605 163	1 484 808	92,5	103,0
Różne rozliczenia	698 703	801 226	577 692	72,1	82,7
Oświata i wychowanie	957 942	987 297	929 612	94,2	97,0
Ochrona zdrowia	951 129	993 294	927 345	93,4	97,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	599 669	746 826	655 741	87,8	109,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 350 928	1 363 634	1 301 745	95,5	96,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. wydatki w dziale Transport i łączność były o 14,8% wyższe niż wykonanie w 2012 r., a 55,7% wydatków tego działu zostało przeznaczone na wydatki majątkowe.

W dziale Transport i łączność 52,3% stanowiły wydatki na drogi publiczne wojewódzkie, 29,3% na krajowe przewozy kolejowe, a 9,4% na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe. Łącznie wydatki te stanowiły 91,0% wydatków w dziale Transport i łączność.

W dziale Rolnictwo i łowiectwo, w stosunku do 2012 r., wydatki były wyższe o 5,5%, przy czym 58,3% wydatków stanowiły wydatki majątkowe.

Wydatki zrealizowane w dziale Administracja publiczna w 2013 r., były wyższe w porównaniu do 2012 r. o 3,0% i w 50,7% przeznaczone na wynagrodzenia osobowe pracowników.

Wydatki zrealizowane w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w 2013 r. zmniejszyły się, w stosunku do 2012 r., o 3,6%. W tym dziale 75,1% wydatków stanowiły dotacje podmiotowe dla samorządowych instytucji kultury.

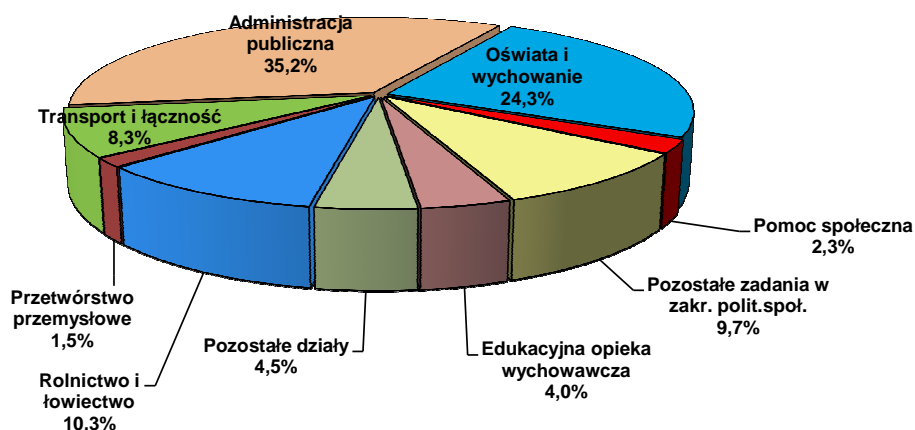
W dziale Różne rozliczenia wydatki zrealizowane w porównaniu do 2012 r. zmniejszyły się o 17,3%. W dziale tym 96,3% wydatków stanowiły wpłaty województw do budżetu państwa.

W 2013 r. wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej dla województw dokonywały 2 województwa, które zrealizowały wpłaty w wysokości 556.588 tys. zł, tj. 75,7% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2013. Niewykonanie planu wynika z braku wpłaty Województwa Mazowieckiego za okres wrzesień-grudzień 2013 r. w wysokości 178.721 tys. zł.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.1. Wydatki na wynagrodzenia według działów

Struktura wydatków na wynagrodzenia według działów w 2013 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków na wynagrodzenia najwyższy udział stanowiły wydatki w działach: Administracja publiczna (35,2%), Oświata i wychowanie (24,3%), Rolnictwo i łowiectwo (10,3%), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (9,7%) oraz Transport i łączność (8,3%). Łącznie w tych działach województwa wykonały 87,8% wszystkich wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez województwa w 2013 r.

Wykonanie oraz dynamikę wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych w 2013 r. przez województwa według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	2 125 968	2 210 246	2 139 019	96,8	100,6
Rolnictwo i łowiectwo	217 186	227 083	220 325	97,0	101,4
Przetwórstwo przemysłowe	30 907	35 181	32 092	91,2	103,8
Transport i łączność	176 197	178 853	177 222	99,1	100,6
Administracja publiczna	745 864	784 901	752 490	95,9	100,9
Oświata i wychowanie	529 865	528 262	519 378	98,3	98,0
Pomoc społeczna	44 693	50 203	48 882	97,4	109,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	205 682	218 792	207 928	95,0	101,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	82 061	85 923	85 125	99,1	103,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

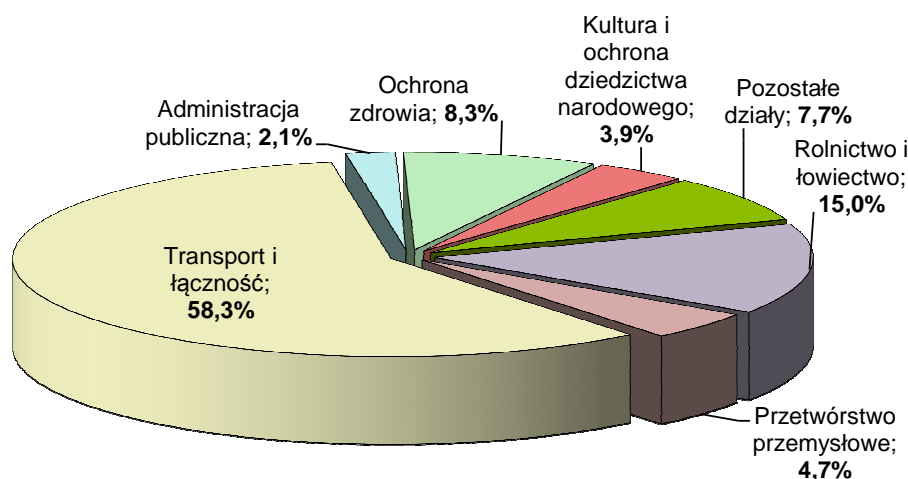
W 2013 r., wydatki na wynagrodzenia we wszystkich działach łącznie wzrosły o 0,6%. Tylko w dziale Oświata i wychowanie wykonane wydatki na wynagrodzenia w 2013 r. były niższe niż w 2012 r. - o 2,0%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez województwa według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.3.2. Wydatki majątkowe według działów

Struktura wydatków majątkowych według ważniejszych działów zrealizowanych przez województwa w 2013 r.

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W 2013 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność (58,3%), Rolnictwo i łowiectwo (15,0%) oraz Ochrona zdrowia (8,3%). Łącznie wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 81,6% wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa w 2013 r.

Wydatki majątkowe w dziale Rolnictwo i łowiectwo w 55,8% dotyczyły melioracji wodnych, a 27,1% usuwania skutków klęsk żywiołowych.

Wykonanie oraz dynamikę wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa w 2013 r. według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan (po zmianach) 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM, w tym:	5 952 445	7 534 863	6 562 299	87,1	110,2
Rolnictwo i łowiectwo	882 769	1 147 515	987 429	86,1	111,9
Przetwórstwo przemysłowe	305 929	342 201	310 492	90,7	101,5
Transport i łączność	2 962 942	4 342 653	3 824 047	88,1	129,1
Administracja publiczna	108 097	146 410	135 896	92,8	125,7
Ochrona zdrowia	758 070	587 255	546 154	93,0	72,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	257 018	305 651	253 631	83,0	98,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., porównaniu do 2012 r., najwyższy wzrost wydatków majątkowych nastąpił w dziale Transport i łączność – o 29,1%, Administracja publiczna – o 25,7%, Rolnictwo i łowiectwo – o 11,9%. Działy te w strukturze wydatków majątkowych stanowiły odpowiednio 58,3%, 2,1% i 15,0%.

Wydatki majątkowe w dziale Transport i łączność w 77,9% dotyczyły wydatków na drogi publiczne i w 16,2% związane były z krajowymi przewozami kolejowymi. Łącznie wydatki te stanowiły 94,1% wydatków majątkowych w dziale Transport i łączność.

Wydatki majątkowe w dziale Rolnictwo i łowiectwo w 55,8% dotyczyły melioracji wodnych, a w 27,1% usuwania skutków klęsk żywiołowych.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

2.4. Wydatki w przeliczeniu na mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2013 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwach, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2012	2013
1	2	3
Wydatki ogółem, z tego:	408,96	428,90
Wydatki majątkowe:	154,50	170,30
w tym: inwestycyjne	147,00	164,91
Wydatki bieżące,		
w tym:	254,50	258,60
Wynagrodzenia	55,16	55,51
w tym: wynagrodzenia osobowe	49,43	49,87
pochodne od wynagrodzeń	9,66	9,93
Dotacje	100,19	103,25
wydatki na obsługę długu	7,33	6,31
pozostałe wydatki	78,72	80,34

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2012 r.

Wydatki ogółem województw wykonane w 2013 r., w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w porównaniu do 2012 r., zwiększyły się o 4,9%, przy czym zwiększyły się głównie wydatki majątkowe - o 10,3%.

Rozpiętość w poziomie wydatków województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca wahała się od 298,40 zł, tj. 69,6% średniej dla wszystkich województw do 636,88 zł, tj. 148,5% średniej.

Wydatki według województw na 1 mieszkańca w 2013 r. ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

3. Wynik budżetów województw

W 2013 r. budżety 8 samorządów województw zamknęły się deficytem, który łącznie wyniósł 565.677 tys. zł, a 8 województw zamknęły swoje budżety nadwyżką na łączną kwotę 159.389 tys. zł.

Liczbę województw, według relacji wyniku do dochodów zrealizowanych w 2013 r. przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów województw					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
Województwa z deficytem budżetowym	8	5	1	1	1	0
Województwa z nadwyżką budżetową	8	7	1	0	0	0

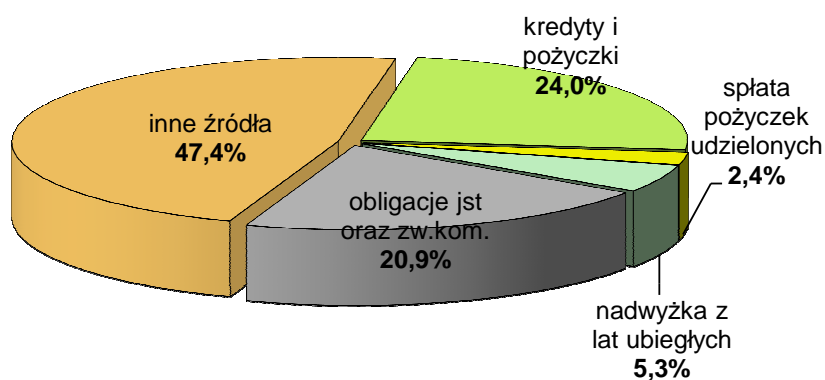
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

Wśród 8 województw z deficytem budżetowym w 6 województwach wynik w relacji do dochodów nie przekroczył 10%.

4. Przychody i rozchody województw

Województwa w 2013 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 2.004.279 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 667.725 tys. zł.

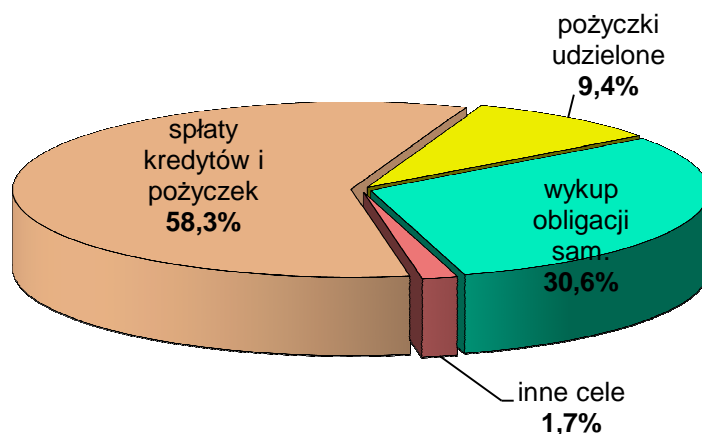
**STRUKTURA PRZYCHODÓW WOJEWÓDZTW
W 2013 R.**

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w województwach 24,0% ich przychodów stanowiły przychody z tytułu kredytów i pożyczek. Nadwyżka z lat ubiegłych stanowiła 5,3% przychodów.

STRUKTURA ROZCHODÓW WOJEWÓDZTW W 2013

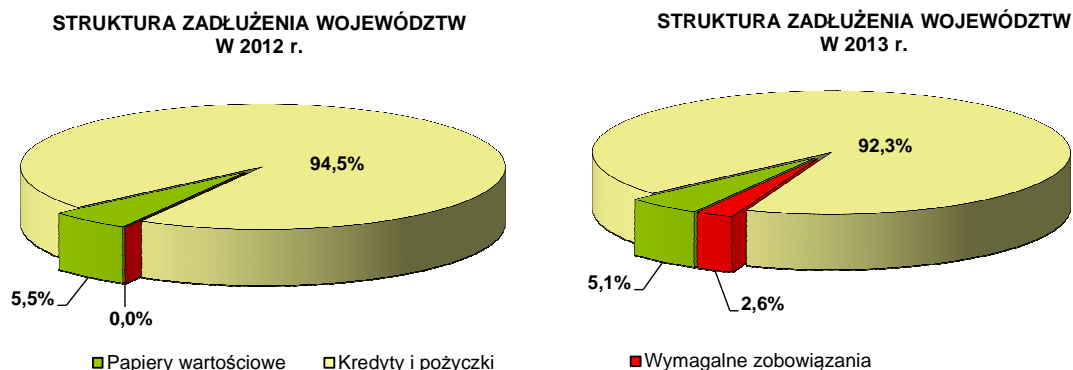
Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2013 r. (Min. Fin.)

W rozchodach województw największy udział miały spłaty kredytów i pożyczek, które stanowiły 58,3% rozchodów ogółem oraz wykup obligacji samorządowych, które stanowiły 30,6% rozchodów ogółem.

5. Zobowiązania według tytułów dłużnych województw

W 2013 r. zadłużenie ogółem województw wyniosło 6.625.076 tys. zł.

W 2013 r. w strukturze zobowiązań województw udział kredytów i pożyczek zmniejszył się, w porównaniu do 2012 r., o 2,2 punktu procentowego, zmniejszył się również udział papierów wartościowych o 0,4 punktu procentowego, zwiększył się natomiast udział zobowiązań wymagalnych o 2,6 punktu procentowego.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania województw według tytułów dłużnych zostały przedstawione poniżej.

Wyszczególnienie	Zobowiązania województw według tytułów dłużnych		
	2012	2013	3:2
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania województw według tytułów dłużnych ogółem, z tego:	6 112 889	6 625 076	108,4
Papiery wartościowe	335 232	340 070	101,4
w tym: długoterminowe	335 232	340 070	101,4
Kredyty i pożyczki	5 777 303	6 114 904	105,8
w tym: długoterminowe	5 747 282	6 105 382	106,2
Wymagalne zobowiązania	353	170 102	*
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	320	222	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

* wskaźnik powyżej 1.000 %

W 2013 r., w porównaniu do 2012 r., zadłużenie ogółem województw wzrosło o 8,4%, w tym z tytułu kredytów i pożyczek o 5,8%.

W 2013 r. znacznie wzrosły zobowiązania wymagalne. Kwota zobowiązań wymagalnych, z 353 tys. zł w 2012 r., zwiększyła się do 170.102 tys. zł w 2013 r. Kwota zobowiązań wymagalnych w 2013 r. stanowiła 2,6% zobowiązań ogółem.

Zobowiązania wystąpiły we wszystkich 16 województwach. Wskaźnik zadłużenia województw, liczony jako udział zobowiązań ogółem bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem województw w 2013 r., wynosił 38,7%. W 2012 r. wskaźnik ten wynosił 38,4%.

Liczba województw wg relacji zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
2012	16	16	1	1	3	4	2	4	1
2013	16	16	2	1	1	6	4	1	1

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r., w jednym województwie relacja zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów ogółem przekroczyła 60%.

6. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych

Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych województw w 2013 roku przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.	Plan 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	28 056	29 452	29 456	100,0	105,0
w tym: dotacje z budżetu	3 244	3 354	3 465	103,3	106,8
Koszty	29 598	28 968	29 041	100,3	98,1
Podatek dochodowy od osób prawnych	27	0	2	-	7,4
Wpłaty do budżetu województw	369	318	513	161,4	139,0

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2012r. i 2013 r. (Min. Fin.)

Przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. wyniosły 29.456 tys. zł, w tym dotacje z budżetu stanowiły 3.465 tys. zł. W porównaniu do 2012 r. przychody samorządowych zakładów budżetowych w województwach zwiększyły się o 5,0%, podobnie zwiększeniu uległy dotacje z budżetów województw (6,8%).

Koszty zakładów budżetowych województw wyniosły 29.041 tys. zł. Zrealizowana kwota podatku dochodowego od osób prawnych wyniosła na koniec 2013 r. 2 tys. zł co w relacji do 2012 r. stanowi 7,4%.

Wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetu w kwocie 513 tys. zł co stanowi 161,4% kwoty planowanej na 2013 r.

W 2013 r. samorządowe zakłady budżetowe w województwach zrealizowały koszty niższe o 1,9% od kosztów wykonanych w 2012 r.

Przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. wg działów

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ogółem	29 452	29 456	100,0	100,0
z tego:				
Rolnictwo i łowiectwo	17 350	16 519	95,2	56,1
Kultura fizyczna	10 222	11 384	111,4	38,6
Transport i łączność	1 880	1 554	82,7	5,3

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych 2013 r. (Min. Fin.)

W 2013 r. w województwach samorządowe zakłady budżetowe realizowały zadania z zakresu określonego w działach: Rolnictwo i łowiectwo (56,1% przychodów ogółem), Kultura fizyczna (38,6% przychodów ogółem) oraz Transport i łączność (5,3% przychodów ogółem).

Koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych w 2013 r. wg działów

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ogółem:	28 968	29 041	100,3	100,0
z tego:				
Rolnictwo i łowiectwo	17 331	16 770	96,8	57,7
Kultura fizyczna	9 768	10 740	110,0	37,0
Transport i łączność	1 870	1 532	81,9	5,3

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2013 r. (Min. Fin.)

Analogicznie jak w przychodach koszty wystąpiły w zadaniach określonych w dziale Rolnictwo i łowiectwo (57,7% kosztów), Kultura fizyczna (37,0%) oraz Transport i łączność (5,3%).

7. Wydzielony rachunek dochodów wojewódzkich jednostek budżetowych

Wydzielone rachunki dochodów, o którym mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych, utworzono w 12 województwach co stanowi 75,0% ogółu województw.

W ramach ww. rachunku województwa zrealizowały w 2013 r. dochody w wysokości 34.887 tys. zł, stanowiące 79,7% planu i były one niższe o 8,8% od dochodów wykonanych w 2012 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012 r.	Plan 2013 r.	Wykonanie 2013 r.	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	38 246	43 750	34 887	79,7	91,2
Wydatki	39 100	44 588	35 035	78,6	89,6
w tym : wpłaty do budżetu	2 908	1 424	2 090	146,8	71,9

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223, ust.1 za 2012 r. i 2013 rok. (Min. Fin)

Wydatki zrealizowane na wydzielonych rachunkach wyniosły 35.035 tys. zł i były niższe o 21,4% niż planowano, a dokonane wpłaty do budżetu województw stanowiły 146,8% kwoty planowanej na 2013 r.

W 2013 r. wykonane wydatki były niższe o 10,4%, w porównaniu do 2012 r., natomiast wpłaty do budżetów województw zmniejszyły się o 28,1%.

Stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów na początku 2013 r. wynosił 1.678 tys. zł i zmniejszył się na koniec 2013 r. do kwoty 1.531 tys. zł (o 8,8%).

VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środków z budżetu państwa na współfinansowanie oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami tych jednostek mogą być, między innymi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, umożliwiają jednostkom samorządu terytorialnego również uzyskanie dofinansowania ich wkładu własnego ze środków budżetu państwa, co jest wymagane przy realizacji projektów finansowanych z udziałem środków unijnych.

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, środki przeznaczone na realizację programów operacyjnych w części odpowiadającej wkładowi środków europejskich stanowią w budżecie państwa odrębną część pn. budżet środków europejskich, z którego wydatki realizowane są w formie płatności. Za obsługę płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich odpowiada Minister Finansów w imieniu którego, obsługę bankową płatności prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach umowy rachunku bankowego. Podkreślić należy, że środki ujęte w budżecie środków europejskich są środkami publicznymi, które mogą być wykorzystane wyłącznie na cele określone w umowach międzynarodowych lub wskazane przez ich dawcę. Wydatki finansowane przy udziale tych środków muszą być dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu (art. 184 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).

Natomiast część środków odpowiadająca wkładowi krajowemu, jest przekazywana w formie dotacji celowej. Zatem od 1 stycznia 2010 r. dofinansowanie dokonywane jest w dwóch formach, tj. płatności i współfinansowania przekazywanego z budżetu państwa w formie dotacji celowej, w związku z tym otrzymane dofinansowanie beneficjent wydatkuje i rozlicza w trybie przewidzianym dla danej formy dofinansowania.

Ze sprawozdań rocznych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. wynika, iż przekazane jednostkom samorządu terytorialnego środki, na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także finansowanie i współfinansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz na realizację

płatności, których źródłem jest budżet środków europejskich, wyniosły 16.012.855 tys. zł, co stanowiło 85,2% ich planu rocznego (18.793.268 tys. zł), z tego:

- środki Unii Europejskiej² – 1.500.429 tys. zł, co stanowiło 87,7% planu,
- płatności z budżetu środków europejskich³ – 12.663.130 tys. zł, co stanowiło 84,6% planu,
- środki budżetu państwa lub inne, przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności UE i innych środków bezzwrotnych oraz na współfinansowanie realizacji programów i projektów finansowanych z udziałem środków europejskich⁴, – 1.849.296 tys. zł, co stanowiło 87,5%.

Wysokość dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2013 r., na tle zrealizowanych dochodów i wydatków ogółem tych jednostek, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2012	Plan 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem	177 413 491	189 335 572	183 458 281	96,9	103,4
w tym:					
- środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	1 700 674	1 710 915	1 500 429	87,7	88,2
- środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych	1 786 317	2 112 624	1 849 296	87,5	103,5
- płatności w zakresie budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.)	13 591 440	14 969 729	12 663 130	84,6	93,2
Wydatki ogółem	180 459 271	198 157 705	183 838 643	92,8	101,9
w tym:					
- na finansowanie programów i projektów unijnych	1 427 307	1 483 073	1 252 703	84,5	87,8
- na współfinansowanie programów i projektów unijnych	7 502 786	8 457 027	7 097 298	83,9	94,6
- płatności w zakresie budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.)	11 728 226	14 179 710	11 710 276	82,6	99,9

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2012 r. i 2013 r. (Min. Fin.)

² Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafów 1, 5 i 8.

³ Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafu 7.

⁴ Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafu 2, 6 i 9.

Z otrzymanej przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty 16.012.855 tys. zł na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także na finansowanie wydatków, których źródłem jest budżet środków europejskich przeznaczono dla:

- gmin - 4.359.466 tys. zł, tj. 27,2%,
- powiatów - 1.257.894 tys. zł, tj. 7,9%,
- miast na prawach powiatu - 5.000.497 tys. zł, tj. 31,2%,
- województw - 5.394.998 tys. zł, tj. 33,7%.

W relacji do wykonanych dochodów ogółem poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego, ww. dochody stanowiły:

- w gminach - 5,4%,
- w powiatach - 5,5%,
- w miastach na prawach powiatu - 7,8%,
- w województwach - 33,5%.

W 2013 r., w związku z realizacją programów i projektów unijnych, wydatki jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 20.060.277 tys. zł, co stanowiło 83,2% ich rocznego planu, z tego:

- wydatki na finansowanie programów i projektów ze środków UE – 1.252.703 tys. zł, tj. 84,5% ich rocznego planu,
- wydatki na współfinansowanie programów i projektów unijnych, stanowiące krajowy wkład publiczny – 7.097.298 tys. zł, tj. 83,9% ich rocznego planu,
- wydatki w ramach płatności budżetu środków europejskich – 11.710.276 tys. zł, tj. 82,6% ich rocznego planu.

Z wykazanej wyżej kwoty wydatków 20.060.277 tys. zł, przypadało na wydatki poniesione przez:

- gminy - 6.002.583 tys. zł, tj. 29,9%,
- powiaty - 1.323.638 tys. zł, tj. 6,6%,
- miasta na prawach powiatu - 6.662.988 tys. zł, tj. 33,2%,
- województwa - 6.071.068 tys. zł, tj. 30,3%.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego z omawianych tytułów w 2013 r. były niższe o 2,9% od wydatków poniesionych w 2012 r. (20.658.319 tys. zł).

W 2013 r. wydatki samorządów w ramach płatności budżetu środków europejskich, stanowiły 11.710.276 tys. zł, z tego:

- wydatki gmin – 3.486.837 tys. zł, tj. 29,8%,
- wydatki powiatów – 1.007.916 tys. zł, tj. 8,6%,
- wydatki miast na prawach powiatu – 4.081.698 tys. zł, tj. 34,9%,
- wydatki województw – 3.133.825 tys. zł, tj. 26,7%.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych w 2013 r. z udziałem środków Unii Europejskiej według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan 2013	Wykonanie 2013	Wskaźnik (3:2)	Struktura wykonania
	tys. zł		%	
1	2	3	4	5
Wydatki ogółem,	24 119 810	20 060 277	83,2	100,0
w tym:				
Rolnictwo i łowiectwo	2 082 273	1 706 973	82,0	8,5
Rybołówstwo i rybactwo	68 430	44 672	65,3	0,2
Przetwórstwo przemysłowe	866 274	771 083	89,0	3,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	113 211	88 875	78,5	0,4
Transport i łączność	9 135 557	7 902 386	86,5	39,4
Turystyka	484 068	386 907	79,9	1,9
Gospodarka mieszkaniowa	395 380	321 709	81,4	1,6
Działalność usługowa	375 994	286 380	76,2	1,4
Informatyka	456 479	265 777	58,2	1,3
Administracja publiczna	1 194 895	996 983	83,4	5,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	116 318	96 271	82,8	0,5
Oświata i wychowanie	1 545 389	1 233 426	79,8	6,2
Ochrona zdrowia	162 265	134 482	82,9	0,7
Pomoc społeczna	411 649	352 247	85,6	1,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 651 172	1 423 333	86,2	7,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	85 122	59 990	70,5	0,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 601 676	2 108 502	81,0	10,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 643 793	1 276 504	77,7	6,4
Kultura fizyczna	589 784	502 096	85,1	2,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zadania realizowane w ramach działów: Transport i łączność, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz Rolnictwo i łowiectwo. Natomiast wydatki na zadania w zakresie Oświaty i wychowania, Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz Pozostałych zadań z zakresu polityki społecznej wyniosły 3.933.263 tys. zł, co stanowiło 19,6% kwoty wykonanych wydatków przeznaczonych na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych.

Zrealizowane w 2013 r. przychody ogółem, w tym przychody na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, w podziale na rodzaje samorządu terytorialnego, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
	w tys. zł				
1	2	3	4	5	6
Przychody ogółem, w tym:	24 062 022	10 587 786	2 440 669	9 029 288	2 004 279
kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych	1 566 985	862 579	39 936	609 470	55 000
obligacje j.s.t. oraz związków komunalnych na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych	295 494	32 373	1 000	262 121	0
pozostałe papiery wartościowe na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych	328	328	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2013 r. (Min. Fin.)

Z powyższego wynika, iż w przychodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego, przychody związane z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, stanowią 7,8%. Największy udział tych przychodów w przychodach ogółem poszczególnych rodzajów samorządów wystąpił w miastach na prawach powiatu i wyniósł 9,7%.

VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego

Z wykazanych w sprawozdaniach danych ze 157 związków jednostek samorządu terytorialnego wynika, że związki jednostek samorządu terytorialnego zaplanowały na 2013 r. deficyt w wysokości 111.518 tys. zł.

Związki zamknęły swoje budżety zbiorczo nadwyżką w kwocie 78.851 tys. zł.

W 2013 r. 114 związków, tj. 72,6% łącznej ich liczby, zamknęło swoje budżety nadwyżką, 42 związki wykazały deficyt (26,8% ogółu związków) a jeden związek wykazał budżet zrównoważony.

Dochody ogółem zrealizowane przez związki w 2013 r. wynoszą 1.639.100 tys. zł, co stanowi 83,9% kwot zaplanowanych na ten rok. Dochody własne wykonane zostały w kwocie 1.517.327 tys. zł, co stanowi 88,4% planu rocznego, zaś dotacje w kwocie 121.773 tys. zł, co stanowi 51,5% planu.

W porównaniu do 2012 r. dochody ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. wzrosły o 15,6%.

W strukturze dochodów ogółem związków, dochody własne stanowiły 92,6%, natomiast dotacje 7,4%.

Wydatki ogółem, wykonane w kwocie 1.560.249 tys. zł, stanowią 75,6% kwoty planowanej na 2013 r., przy czym wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 390.157 tys. zł, tj. 54,9% planu rocznego, zaś wydatki bieżące w kwocie 1.170.092 tys. zł, tj. 86,5% planu rocznego. W strukturze wydatków ogółem wydatki majątkowe stanowią 25,0%, a na wydatki bieżące przypada 75,0%.

Stan zadłużenia związków jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2013 r. wyniósł 331.395 tys. zł i w 89,0% był związany z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych.

Zadłużenie związków jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r. zmniejszyło się o 11,5% w porównaniu do zadłużenia w 2012 r. Łączna kwota zadłużenia związków stanowiła 20,2% wykonanych dochodów ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego. Wskaźnik zadłużenia bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych wyniósł 2,2%.

W 2013 r. 12 związków prowadziło działalność w formach samorządowego zakładu budżetowego. Przychody zakładów budżetowych prowadzonych przez związki zostały zrealizowane w kwocie 39.194 tys. zł (100,3% kwoty planowanej).

Koszty wyniosły 35.630 tys. zł (niższe od planu o 3,1%), a wpłaty do budżetów związków wyniosły 3.230 tys. zł i były o 10,6% wyższe od kwot planowanych. Stan środków obrotowych zmniejszył się z 3.077 tys. zł na początku 2013 r. do 2.423 tys. zł na koniec roku (tj. o 21,2%). Zakres działalności samorządowych zakładów budżetowych związków określony jest następującymi działami klasyfikacji budżetowej: Gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (67,6% kosztów ogółem), Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (26,2% kosztów ogółem) i Rolnictwo i łowiectwo (6,2% kosztów ogółem).

Spis tablic

- Tablica 1. Informacja z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2013 r.
- Tablica 2. Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca
- Tablica 3. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według źródeł pochodzenia
- Tablica 4. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 5. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 6. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 7. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 8. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 9. Dotacje celowe jednostek samorządu terytorialnego przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 10. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 11. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 12. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według działów
- Tablica 13. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 14. Wydatki majątkowe i inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 15. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych
- Tablica 16. Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych
- Tablica 17. Informacja z wykonania budżetów gmin za 4 kwartały 2013 r.
- Tablica 18. Informacja z wykonania budżetów gmin miejskich za 4 kwartały 2013 r.
- Tablica 19. Informacja z wykonania budżetów gmin wiejskich za 4 kwartały 2013 r.
- Tablica 20. Informacja z wykonania budżetów gmin miejsko-wiejskich za 4 kwartały 2013 r.
- Tablica 21. Dochody, wydatki i wynik gmin na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 22. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań gmin według województw
- Tablica 23. Dochody gmin według źródeł pochodzenia
- Tablica 24. Dochody gmin według działów
- Tablica 25. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 26. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 27. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji celowych wykazanych przez gminy w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 28. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej gmin według województw

- Tablica 29. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gmin według województw
- Tablica 30. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 31. Dotacje celowe gmin przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 32. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej gmin według działów
- Tablica 33. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych gmin według działów
- Tablica 34. Wydatki gmin według działów i rodzajów
- Tablica 35. Wydatki gmin wiejskich według działów i rodzajów
- Tablica 36. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatki bieżące w dziale 750 – Administracja publiczna w gminach według województw
- Tablica 37. Wydatki majątkowe i inwestycyjne gmin według województw
- Tablica 38. Informacja z wykonania budżetów powiatów za 4 kwartały 2013 r.
- Tablica 39. Dochody, wydatki i wynik powiatów na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 40. Dochody powiatów według źródeł pochodzenia
- Tablica 41. Dochody powiatów według działów
- Tablica 42. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych powiatach
- Tablica 43. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 44. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 45. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez powiaty w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 46. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej powiatów według województw
- Tablica 47. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych powiatów według województw
- Tablica 48. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 49. Dotacje celowe powiatów przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 50. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej powiatów według działów
- Tablica 51. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów według działów
- Tablica 52. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych powiatach
- Tablica 53. Wydatki majątkowe i inwestycyjne powiatów według województw
- Tablica 54. Wydatki powiatów według działów i rodzajów
- Tablica 55. Informacja z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 4 kwartały 2013 r.
- Tablica 56. Dochody, wydatki i wynik miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 57. Dochody miast na prawach powiatu według źródeł pochodzenia
- Tablica 58. Dochody miast na prawach powiatu według działów

- Tablica 59. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 60. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 61. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 62. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez miasta na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 63. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 64. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 65. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część gminna) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 66. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 67. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 68. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część powiatowa) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 69. Dotacje celowe miast na prawach powiatu przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 70. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu według działów
- Tablica 71. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu według działów
- Tablica 72. Wydatki miast na prawach powiatu według działów i rodzajów
- Tablica 73. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 74. Wydatki majątkowe i inwestycyjne miast na prawach powiatu według województw
- Tablica 75. Informacja z wykonania budżetów województw za 4 kwartały 2013 r.
- Tablica 76. Dochody, wydatki i wynik województw na 1 mieszkańca
- Tablica 77. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych województwach
- Tablica 78. Dochody województw według źródeł pochodzenia
- Tablica 79. Dochody województw według działów
- Tablica 80. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 81. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 82. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez województwa w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 83. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej województw
- Tablica 84. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych województw

- Tablica 85. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez województwa na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- Tablica 86. Dotacje celowe województw przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 87. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej województw według działów
- Tablica 88. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych województw według działów
- Tablica 89. Wydatki województw według działów i rodzajów
- Tablica 90. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych województwach
- Tablica 91. Wydatki majątkowe i inwestycyjne województw
- Tablica 92. Informacja z wykonania budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2013 r.
- Tablica 93. Wykaz gmin dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2013 r.
- Tablica 94. Wykaz powiatów dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2013 r.
- Tablica 95. Wykaz miast na prawach powiatu dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2013 r.
- Tablica 96. Wykaz województw dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej w 2013 r.